

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

Földművelésügyi, birtokosok, birtokosok és uradalomok	200 holdig	15 pengő
	500 "	30 "
	1000 "	60 "
	2000 "	90 "
	3000 "	120 "
	ezzen felül	150 "

Resztvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj 10 "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Buday Barna főszerkesztő.

Szerkesztő: Rothmeyer Imre.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 3. Telefon: Aut. 866-01.

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Übel-ut. 25. Telefon: Aut. 899-32.

Előfizetési árak:

A M. kir. földművelésügyi minisztérium által időnként kiadott „Bájos gazdasági előadások” című füzetek együtt

OMGE-tagoknak:	Előfizetőknél:
Negyed évre 6 pengő	Negyed évre 10 pengő
Fél évre 11 "	Fél évre 15 "
Egész évre 20 "	Egész évre 32 "

Külföldön:	Jugoszláviában:
Negyed évre 360 lej	Negyed évre 120 dinár
Fél évre 600 "	Fél évre 220 "
Egész évre 1200 "	Egész évre 400 "

Előfizetéseket Romániából külföldi képviselők: Heródszki, Birtapoda, Oradea-Mare (Nagyvárad) vesd föl

Előfizetést elfogad bármely jugoszlávai birtapoda és könyvkereskedés.

TARTALOM:

- Kormányprogram a válság enyhítésére.
- Felbuzgóság vagy feltámasztási kísérlet? (—r dr.)
- Fokozott védekezés a száj- és körömfajás ellen.
- A kültrágyázás kérdése. (Gyárfás József.)
- A tejeleltelenőrző egyesületek térhódítása a Német-bírdalomban. (Wéllmann Oszkár dr.)
- Racionálizálás a gyapjútermelésben. (Kereszturi Pál.)
- Intenzíven vagy extenzíven hizlaljuk-e a szarvasmarhát? (Lejfi. Windisch Imre.)
- A tyúkok fehérvérsége. (Jármay Károly dr.)
- A törzskönyvelt mangalica sertések hizlekonyságának elbírálása. (Csáky Ferenc.)
- Törvények és rendeletek.
- Könyvismertetés.
- Magyar gazdák svájci tanulmányútja. (Kukujerics József dr.)
- Vegyes közlemények.
- Társaság, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.
- Mellékletek: A magyar mezőgazdasági jövedelmességének kimutatása számtartási eredmények alapján 1927. évben. (XI. rész.)
- Bájos gazdasági előadások II. évf. 2. félév B. sorozat 9. számú fülete. (A tengeriszar gazdaságos felhasználásáról. — Fűber Sándor és Kukujerics József dr.)

Időtartama előreláthatóan 18 tanítási nap lesz, egész napi oktatással. Az oktatás előadásokból és gyakorlatokból áll. A tanfolyam végzetével a résztvevők vizsgát tehetnek, akik a vizsgát sikerrel kiállították, bizonyítványt nyernek.

A tanfolyam hallgatója lehet minden 18. életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével, vagy vezetésével kíván foglalkozni, ezek közül is azonban elsősorban figyelembe veendő a mezőgazdasági traktorok tulajdonosai, vagy ezek családtagjai, a gazdasági alkalmazottak és esetleg a már eddig is tényleges alkalmazásban álló mezőgazdasági traktorkezelők.

A tanfolyamon más mezőgazdasági gépek is ismeretve lesznek.

A jelentkezések az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., köztelek-utca 8. sz.) intézendők. A jelentkezés alkalmával 15 pengő beviteli és tandíj fizetendő az OMGE pénztárába. Megokolt és méltányos esetben az OMGE egész, illetve fél tandíjmentességet engedélyezhet.

Jelentkezési határidő november hó 10.

Tekintettel arra, hogy a résztvevők száma korlátozva van, felhívjuk a tanfolyamon résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezéseiket a tandíjjal együtt mielőbb juttassák el az OMGE titkári hivatalához, mert a felvételnél a jelentkezés sorrendje lesz mérvadó. A tanfolyam csak megfelelő számú jelentkezés esetén lesz megtartva.

Budapest, 1929 október hó 18.

Matschenbacher Emil dr. s. k.
az OMGE ügyvezető igazgatója.

napra nem lehet megosinálni és a tárházak halásaként sem várhatjuk a búzának rögtöni áremelkedését, de legalább a kényszereladások veszteségeitől mentesül a gazdaközönség. Beismeri azonban a miniszterelnök, hogy ha belsőleg bármilyen jól is megszervezzük a gabonaértékesítést, a gabonaárakat végül mégis csak a világpiaci árak fogják eldönteni és ezek mellett még az a körülmény, hogy az exportállamok az általános pénzühiány miatt tömeges kínálattal lépnek fel és emiatt gyakran még a világpiaci árakat sem érik el. Végleges segítség tehát csak azon a módon képzelhető el, ha az exportállamok összefognak olyan közös szervezet létesítésére, amely a külföldi versenytől kicsatolná azokat a momentumokat, amelyek egyik vagy másik államot tönkretelhetik. A nemzetközi összefogásnak ezzel a tervével a magyar kormány teljes komolysággal kész foglalkozni. Addig is azonban, amíg ez a terv valóra váhat, ki kell építeni a gabonáraktárak szervezetét úgy, hogy az az utolsó falug elérjen.

A második baj a hitelviség. Nagy baj az, hogy Magyarország hosszú lejáratú hitelekkel külföldön most aligha kaphat, rentábilis áron pedig egyáltalán nem. A hitelkriszt nálunk éppen az élezte ki, hogy a magyar közgazdasági élet rezervoárja: a Nemzeti Bank olyan hitelekkel volt kénytelen nagyobb mértékben fedezni, amelyeket normális körülmények között hosszú lejáratú hitelekkel kellett volna kielégíteni. Minthogy belső tőkeképzésünk alig van, egyelőre az orvoslásnak egyetlen módja az volna, hogy külföldi forrásokból biztosítsuk a szükséges hosszú lejáratú hiteleket. A pénzügyminiszter semmiféle alkalmat nem fog elmulasztani és minden lehetőséget megragad, hogy külföldi tőkét hozzon ide. Mindaddig azonban, míg a világ pénzüpiacán normális helyzet nem áll elő, a hitelviségséget megfelelő kielégítéséről aligha lehet szó. Szoros összefüggésben vannak ezzel a kérdéssel a reparációs tárgyalások; csak ha ezek eredményeképpen Magyarország helyzete tisztázódik és pénzügyi szuverenitásunkat visszanyerjük, akkor lehet reményünk arra, hogy a végleges szanaláshoz szükséges nagyobb államkölesont megszerezzük. Természetesen ettől függetlenül arra kell törekedni, hogy a szűk kerek között rendelkezésre álló pénzümmenyiségeket humánus kamattal mellett kapja meg a hitelre szorult közönség és ott, ahol visszaélések mutatkoznak, azok megszüntjenek. Ebben a tekintetben a pénzügyminiszter megfelelő intézkedéseket fog tenni.

Az ipari cikkek túlzott drágaságának csökkentése céljából a kormány a mezőgazdaság érdekében revízió alá fogja venni a vámtarifát, hogy ott, ahol a mezőgazdaság életberégő érdekét egyik vagy másik vámtétel csökkentését követelik, ez megtörténjen. A fennálló fejlődőképes iparokat a kormány továbbra is megfelelő vámvédelemben kívánja részesíteni. Olyan ipari vámoknál azonban, amelyek nem létező ipart védenek, vagy olyan téren, ahol az ipar kifejlődésének nincs meg a lehetősége, engedményeket fog

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

A földművelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértően mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamok tartását határozta el (m. kir. földművelésügyi miniszter 10,358/1928. II. A. 1. számú rendelete), ennek megszervezésével Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, lebonyolításával pedig a budapesti M. Kir. Állami Felsőipariszkolat bizta meg. Az elmúlt évben az Országos Magyar Gazdasági Egyesület két ízben rendezett mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamot.

A megőzítés szerint ez évben az első

mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyam

november hó 18-án kezdődik.

A tanfolyam célja, hogy az azon résztvevők az okseru talajművelés és gépereju szántás alapvető ismereteinek, valamint a motor, a traktor és a traktorok szerkezeteinek megelőző ismertetése után a mezőgazdaságban használt traktorok működését, gyakorlati helyes kezelését, üzemi karbantartását és leggyazdaságosabb kibaszalását elméleti és gyakorlati oktatás útján megismerhessék.

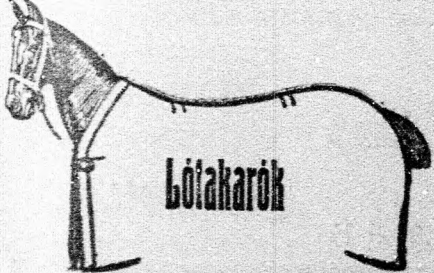
A tanfolyam helye a M. Kir. Állami Felsőipariszkola (Budapest, VIII., Népszínház-utca 8. sz., I. em 44.).

Egyről-másról.

Kormányprogram a válság enyhítésére.

— Bethlen István gróf nyilatkozatai. —

Bethlen István gróf miniszterelnök az Egységes Párt e hó 15-i értekezletén mondott beszédében részletesen megfestette a mezőgazdasági válság körképét és azt is megmondotta, hogy milyen beavatkozásokkal akarja a kormány a válságot enyhíteni. A miniszterelnök az agrárválságot előidéző körülményeket elsősorban a gabonár hanyatlásában, másodsorban a hitelkrisztben, harmadszor az ipari cikkek drágulásában, végül pedig a közterhek súlyos voltában állapította meg. Ehhez képest a kormány elsősorban a gabonaértékesítés könnyítése érdekében igyekszik a gazdák kezére járni és legalább arról kíván gondoskodni, hogy a vidéki gazda a Budapesten jegyzett tőzseáráknak megfelelő paritást kapjon. A kormány kétféle akciót tervez: egyik az, hogy központi vásárlások útján fogja a belső piacot tehermentesíteni és erre a célra a miniszter tanács mintegy 5 millió pengő felhasználását határozta el. A másik pedig az, hogy a gabonaközraktárak intézményét kívánja kifejleszteni. Ezt perze máról hol-

Elsőrendű nehéz uradalmi MONTÁN és könnyebb minőségű GAZDASÁGI, ugyszintén angol PARÁDÉS LÓTAKARÓK és kiváló KOCSITAKARÓK legjutányosabban szerezhetők be a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

tenni. Ugyanezért azonban a kereskedelmi miniszter más eszközökkel fog gondoskodni az iparfejlesztő politikáról. Ezzel kapcsolatban megjegyezte még a kormányelnök, hogy a vámrevíziókat eddig azért nem vihette a kormány keresztül, mert Németországgal még nem köthetjük meg kereskedelmi szerződésünket, amihez pedig Magyarország mezőgazdaságának igen nagy érdeke fűződik. A vámtarifa-revizió kérdésével már foglalkozunk, a revízió tényleges keresztülvitele pedig akkor fog megtörténni, ha tudunk a német tárgyalásokon, vagy bebizonyul, hogy nem juthatunk megfelelő szerződéshez.

Elismeri a kormányelnök, hogy mindezekkel a tervezett intézkedésekkel a mezőgazdaságnak kevés direkt segítő eszközt nyújthat és éppen ezért mindent elkövet arra, hogy legalább pénzügyi téren, az *adózás terén* könnyítse a gazdák helyzetét. E tekintetben még nem kíván bővebben nyilatkozni, állását közi azonban ahhoz, hogy az állami költségvetés nem fog tovább fejlődni, sőt ennek szűkebbre vonását vette terve a kormány, mert csak a költségvetési kiadások megszorítása ad lehetőséget arra, hogy adókönyvitések történhessenek.

Ezeket a pozitívumokat a kormányelnök a Budapesti Hírlapban e hó 17-én megjelent nyilatkozatával egészítette ki. Nyilatkozatában megállapítja, hogy azok a tanácsok, amelyek a mezőgazdaságot a termelés átalakulására utalják a gabonaárhanyatlások ellen való védekezéséknél, nagyon is elméletiek. Magyarország számára továbbra is a buza, rozs, árpa és kukorica marad a főtermény, így tehát a gabona-termelés rentabilitása minden körülmények között probléma marad számunkra. Rámutat továbbá a kormányelnök arra, hogy a mezőgazdasági válságot a háboruban jól járt államok sem kerülhették ki; hogy a magyar kormány évek óta nem emeli a közterheket, ellenkezőleg: enyhíti a Kállay-féle adókat és hogy a költségvetés kiadásainak emelkedését nem luxuskidadások okozták. Végül azzal a váddal szemben, mintha a kormány a kultuszterület javára a földművelés érdekeit mostohán kezelné, számításokat közöl. Ezek szerint az öt év óta teljesített 931 millió pengős beruházási összegből a földművelésügyi tárca kapott:

vizi beruházásokra	781 millió pengőt,
a termelés előmozdítására	907 " "
mezőgazdasági szakoktatás célj.	167 " "
mezőgazd. hitelszükségletekre	289 " "

Összesen: 2144 millió pengőt.

Ha a kislakás akció és a tanyai iskolák költségeit is ideszámítjuk (1157 millió), kiderül, hogy a mezőgazdasági beruházások végösszege 3301 millió, amivel szemben a kultuszterület beruházásai mindössze 504 milliót tesznek ki.

Részünkről ezúttal nem foglalkozunk azzal, ami elmúlt és vissza nem hívható. Annyit a rekrimációra való hajlamosság nélkül is meg kell állapítanunk, hogy a kormány meglehetősen sokáig gondolkodott, míg végül a mezőgazdasági válság enyhítése érdekében komoly lépésekre határozta el magát. Elismerjük azonban, hogy a mai viszonyok között a miniszterelnök aligha sokkal többet mondhatott volna az elmondottaknál, ha a szavakat tettekre akarja váltani. A külföldi államok példája is mutatja, hogy a gazdasági világválsággal szemben az önszegítésnek nem váiai bő lehetőségei vannak.

De ha nem is várunk csodákat, az, amit a kormány különösen a hitelviszonyok orvoslására tenni tud, valóban vajmi kevés. Az íet súlyosan igazolja az, amit Somssich László gróf legutóbb mondott, hogy a hitelviszonyok ma a mezőgazdaság legégetőbb problémája és minden erővel ennek orvoslására kell sietnünk, különben a termelés összeesik. Nekünk ugy-

rémlik, mintha a kormány még mindig nem volna kellően áthatva ennek a kérdésnek katasztrofális jelentőségétől. Ha a gazdáknak a mai hitelviszonyok között kell kibővíteniük a nemzetközi pénzpiac javulását, eladhatják, hogy lesz még tavasz, lesz még olcsóbb kamat, de mi már nem leszünk!

Elismeréssel fogadjuk a kormányának kilátásba helyezett többféle intervencióját, így különösen a vámtarifa revíziójára irányuló mozgalmat, ezzel azonban a kartelekedés rendezésének is együtt kell járnia, hogy a gazda megszabaduljon az agrárról szorongatásaitól. Alig győzzük eléggé helyeselni a takarékosagra való törekvést, de nem ám úgy, hogy a nyírást a már eddig is szűkösen dotált földművelésügyi tárcán kezdjük. Kétségtelen, hogy az agrártárca nagy inferioritásba jutott a kultuszterületi szemközt. Meglehetősen ámulattal olvassuk most a kormányelnök nyilatkozatából, hogy a beruházások pocsenyjéét jórészt az agrármeska ette meg; kedvünk volna azonban megkérdezni, hogy hat hol az a jól táplált macska? Nekünk megalny alkalmunk volt az állami takarékoság kérdésében a legkülönbözőbb körökben beszélgetni és amint tapasztaltuk, országoserte az a vélemény, hogy a Bethlen kormányának két olyan tulmérétezt minisztere van, akiknek költökezesét az ország nem bírja meg és ezek között a tulkölekezők között az országban senki, de senki sem emlegeti a földművelésügyi minisztert.

Tulbuzgóság vagy feltámasztási kísérlet?

Nyolc évi kitaró küzdelem után, amelyet az OMGE az állatforgalmi adó ellen folytatott, a f. év nyarán egész gazdaközeleményünk nagy örömmel üdvözölte annak kitünő gazda-pénzügyminiszterünk javaslatát alapján történt eltörlést. Igaz, hogy a törvényhozás egyidejűleg 4-3% ra emelte fel a fogyasztásra kerülő állatok levágása alkalmával a vágóhidon lerovandó egyfázisú adót, tehát az állatforgalmi adó terhe részben fennmaradt az egyesített adó alakjában, azonban a vásárokon, valamint egyes gazdák között történő állateladások mégis mentesültek az állatforgalmi adótól és a beszédével járó zaklatásoktól.

Ugy látszik, hogy egyes fináncok sehogyan sem tudnak vagy akarnak ebbe az adókönyvitésbe bele nyugodni és más formában szeretnék önhatalmúlag és suttymban ezt a törvényhozás által megszűntetett adót visszaállítani. Legalsbb is erre vall az, hogy egyes vidéki pénzügyigazgatóságok körzeti területén a forgalmi adóhivatalkók folyó évi július 1-e után is szedték az állateladások után a 2%-os általános forgalmi adót, illetve arra kötelezték az állatkereskedőket, vezessenek rendszeres lajstromot állatvásárlásairól és eladásairól és rójanak le minden vétel és eladás után 2%-os általános forgalmi adót. Ez más elnevezés alatt persze azonos a megszüntetett állatforgalmi adóval, amelyet néhány finánc tulbuzgósága ime ilyen módon szeretne feltámasztani, mert hiszen az adó gazdasági hatása szempontjából igazán közömbös, hogy a minden állat-eladás, illetve vétel után szedett forgalmi adónak milyen nevet adnak, a törvényhozás szándéka és szövege pedig éppen az állatforgalmat terhelő forgalmi adó kiküszöbölése volt.

Igy tehát egészen világos, hogy az ilyen eljárás merőben ellenkezik az állatforgalmi adó eltörlésének szellemével. Eppen ezért az OMGE vezetősége eljárt ebben az ügyben, amely miatt leginkább a székesfehérvári pénzügyigazgatóság körzetéhez tartozó adóhivatalkó ellen érkeztek be hozzánk nagyobb számmal panaszok, magánál a pénzügyminiszternél, aki haladéktalanul megvizsgálta a tényállást és megállapította, hogy állatok adásvétele után csak az egyfázisú forgalmi adó szedhető a vágóhidon ellenben 2%-os általános forgalmi adót nem szabad az állatforgalom után szedni vagy követelni. Ha pedig Székesfehé-

várt ennek ellenére mégis szedtek volna ilyen adót, az illetéktelenül beszedett összegek az adózó felek adószámájára jóváírandók. A pénzügyminiszter megígérte, hogy az előtte felpanaszolt székesfehérvári esetet alaposan megvizsgálja és nem fogja megengedni az állatforgalmi adó eltörlését kimondó törvény szellemének egyes végrehajtó közegek által tulbuzgóságból való meghamisítását. Felhívjuk tehát rá olvasóink figyelmét, hogy ha másutt is hasonló jogtalan eljárást tapasztalának, siessenek azt tudomásunkra hozni, hogy illetékes helyen közbelephessünk.

Fokozott védekezés a száj- és körömfajás ellen.

A napilapok legtöbbii számaiban bécsi jelentés alapján az a riasztó hír jelent meg, hogy Ausztria a Magyarországról történt száj- és körömfajás behurcolás miatt határait lezárta a mi marha- és sertéskivitelünk előtt. Ez a hír természetesen nagy nyugtalanságot váltott ki a gazdaközönség körében. Közlelbbi felvilágosítás végett a földművelésügyi minisztérium illetékes ügyosztályához fordultunk, amely az ügyre nézve a következő tájékoztatást volt szives nyújtani:

„Mivel egy magyarországi vágóállatszállítmányon Bécsben ragadós száj- és körömfajás állapíthat meg, az osztrák szövetségi mező- és erdőgazdasági minisztérium az érvényben levő magyar-osztrák állategészségügyi egyezmény 5. cikkében biztosított joggal élve, október 10-én kelt 36854. számú határozatával megtiltotta, hogy Sopron vármegye csornai és kapuvári járásából, Vas vármegye celdömölki és sarvéri járásából, Zala vármegye sümegi és tapolcai járásából, Veszprém vármegye devescseri, pápai és veszprémi járásából, Veszprém városból, Ausztriába kerülő állatot, vagy sertést lehessen bevinni. Ezekről a helyekről, míg a tilalom fennáll, szarvasmarhát, juhot, kecskét és sertést csak egyesesen a Bécs-St. Marx szertéglő telepre, illetve vágóhidjára, vagy Bécsújbeli vágóhidjára lehet kivinni. A tilalom alá helyezett területekről más országokba (Olaszországba, Csehszlovákiába stb.) sem szabad Ausztrián át kerülő állatokat és sertéseket külön engedélem nélkül szállítani. A tilalom alól konkrét esetekben az osztrák mezőgazdasági minisztérium a m. kir. földművelésügyi minisztérium javaslatára kivételt engedélyezhet. Ilyen (Ausztriában a wien-st. marxi vágóállatvására való bevételre, vagy Ausztrián keresztül más országokba, például Olaszországba való átvitelre szóló) külön engedélyek kieszközölése iránt mindig a földművelésügyi minisztériumhoz kell fordulni és a kérvényt annak a járás, vagy városi állatorvosnak kell átadni, akinek illetékeségi területén tartják állandóan a kivinni kívánt állatokat.

Megnyugvással vehetjük tudomásul, hogy ezek szerint csupán néhány járásban van megtiltva általában az Ausztriába való állatkivitel. Tudomásunk szerint ezek között vannak olyan járások, amelyekben a száj- és körömfajás nagyobb mértékben nincs is elterjedve, sőt talán egyáltalában nincsen hivatalosan megállapítva, de mert az annak területéről feladott, összevásárolt marhákön állapították meg a száj- és körömfajás, ezért történt meg a zár alá helyezés.

Az osztrák kormány ismertetett intézkedése — ha jogi alapja meg is van — a méltányosság és a védekezés szükséges mértéke szempontjából kifogásolható, mert a szomszédos községek veszmenetességének előírása és megkivánása amúgy is kellő biztonságot nyújt. Olyan nagy mértékben nincsen nálunk elterjedve a száj- és körömfajás, hogy nagyobb összefüggő területek teljes kitiltására lenne szükség. Ertesítésünk szerint a földművelésügyi minisztérium ilyen irányban tett is már lépéseket az osztrák kormányval. Ezek következményeképpen az egész járásokra vonat-

A TRAKTORPIAC LEGUJÁSB KREÁCIÓJA, AMELYRE MINDEN GAZDA FIGYELMÉT FELHÍVJUK!

SKODA MEZŐGAZDASÁGI TRAKTOR

30 HP 4 hengeres lassu fordulatu motor, fellülvezérelt szelepekkel.

Gazdaságos üzemanyagfogyasztás. Petróleumüzem. Nagy vonóerőteljesítmény. Nagy erőtartalék. Olcsó ár és kedvező fizetési feltételek.

Tel.: Aut. 208-14 Gyári lerakat: **Autó SKODA Részvénytársaság, Budapest, VI., Andrásy-ut 10.** Tel.: Aut. 208-14

OLCSÓ ALKATRÉSZPÓTLÁS!

A MAGYAR VISZONYOKNAK MINDENBEN MEGFELELŐ, KELLŐ ÁTGONDOLÁSSAL MEGKÖNSTRUÁLT TRAKTOR.

A SKODA név teljes garancia.

Uj típusu

Fordson traktorok

budapesti raktárunkról már szállíthatók

HAJNLATTAL SZOLGÁL A LEGREGÉBB AUTORIZÁLT KÉPVISELET:

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI, BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-U. 12.

Fiók: Székesfehérvár Magyar Király Szálló épület. Kérje 4. számú prospektusunkat!

ek volna ilyen adó,
ek az adózó felek
pénzügyminiszter
zolt székesfehérvári
s nem fogja meg-
eltörését kimondó
hajtó közegyek által
sát. Felhívjuk tehát
másutt is hasonló
siessenek azt tudó-
helyen közbelép-
(-r dr.)

Körömfajás ellen.

ban bécsi jelentés
eg, hogy Ausztria
és körömfajás be-
s marha- és ser-
művelészetesen nagy
közösség körében.
földművelésügyi
vához fordultunk,
ó tájékoztatást volt

állatszallítványon
fajást állapítottak
és erdőgazdasági
5 magyar-osztrák
kikébe bizonyított
6854. számú hir-
Sopron vármegye
vámegye celi-
vámegye sümegi
vámegye devecseri,
szépmén városi
sertést lehessen
a tilalom fennáll,
ertést csak egye-
telepére, illetve
ágóbidjára lehet
területekről más
szlovákia (sb.)
állatokat és
szállítani.
ben az osztrák
kir. földművelés-
éteit engedélyez-
-marxi vagódat-
ján keresztül más
ba való átvitelre
lése iránt mindig
kell fordulni és
városi állatorvo-
gi területén tart-
atokat."

ntézkedése — ha
ányosság és a
pontjából kifogá-
vésmentességé-
s kellő biztonsá-
esen nálunk elter-
yobb összefüggő
ég. Ertesülésint
um ilyen irány-
ák kormányнал
járásokra vonat-

közö beviteli tilalmat az osztrák kormány remélhe-
tően rövidesen fel fogja oldani.

Ez az osztrák intézkedés azonban szintén intő jel
lehet arra nézve, hogy a járványos állatbetegségek,
különösen pedig a száj- és körömfajás ellen egy a
hatóságoknak, valamint a gazdaközösségnek még
az eddiginél is jobban fel kell venni a küzdelmet.
Ez év tavaszán már csak alig néhány községben
mutakozott a száj- és körömfajás, szinte abban
lehetett reménykedni, hogy teljesen sikerül hazánk
területéről eltüntetni. Tavasz óta azonban ismét
egyre jobban terjed ez a kellemetlen járvány úgy,
hogy az utóbbi időben már 200 körüli község van
emiatl zérva. Külön nyomatékosan figyelembe
kell venni, hogy a betegség nemcsak közvetlen
hatásával, az állatok megbetegítésével okoz kárt,
hsnem közvetve is hátrányos következményei
vannak az értékesítés terén. Az állatkivitel, amely
amugy is igen sok nehézséggel körvonalaz megkü-
zeni a száj- és körömfajás terjedésével egyre több
nyabb helyő akadályba ütközik, mert nemcsak a száj-
és körömfajás miatt lezárt községekből, hsnem még
a szomszédos községekből sem lehet külföldre szállí-
tani állatokat.

Ezidőszent a száj- és körömfajással szemben
— számos — nem rendelkezünk olyan egyszerű
védekezési móddal, amelynek segítségével gyorsan
és eredményesen fel lehetne venni a küzdelmet ezzel
az egyik legkellemetlenebb járvánnyal szemben.
Ezért akármilyen kellemetlenek is, csak az el-
különítési, zárlati, fertőtlenítési stb. intézkedésekkel,
mez a megelőzés és óvatosság fegyvereivel tud-
hatunk küzdeni a baj fellépése és további terjedése
ellen. Ezen a téren minden gazdának a legmesszebb-
menő lelkiismeretességgel és óvatossággal ajánljuk,
mert különben a nagyobb károsodásoknak és a
kivétel további megnehezítésének nem tudhatjuk
utját állani. A legutóbbi idők tapasztalatai szent-
int is a járvány terjedése terén a leghátrányo-
sabbban érvényesülő tényezők a vidéki vásárok,
amelyek után gyakran a járvány szélesebb körű
terjedését lehet megállapítani. Ezért a vásár-
tató községeknek és a vásárok engedélyezésére és
ellenőrzésére hivatott hatóságoknak is fokozott lelki-
ismeretességgel és szigorral kell eljárniok. Az apró
egyéni és községi érdekeknek valóban el kell tör-
pülniök azok mellett a nagyjelentőségű országos
érdekek mellett, amelyek a száj- és körömfajás
járványának visszaszorításához és minél hatályosabb
elfojtasához fűződnek.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS

TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

A kálitrágyázás kérdése.

A kálitrágyázásról a „Köztelek“ 1927. évi 103/104.
számában írtam utóljára. Ez alkalommal Ráth Árpád-
nak a „Köztelek“ idej számában „Adatok a kálitrá-
gyázás kérdéséhez“ című cikkéhez kívánok meg-
jegyzéseket tenni és ezzel kapcsolatban a kálitrá-
gyázás kérdését olyan oldalairól is megvilágítani,
amelyekre fenti cikkemben nem terjeszkedtem ki.

Surányi Jánosnak a „Köztelek“ idej 55/56. számá-
ban megjelent „A sörárpa és a kálitrágyázás“ című
közleményéhez, amely három mezőgazdasági kama-
rának 1928. évben sörárpával végzett műtrágyázási
kísérleti eredményét ismerteti. Ráth Árpád fent
említett cikkében azt a megjegyzést teszi, hogy:
„E magyarországi adatot olvasni annál is inkább
örvendeztet, mert más országokban... már elegendő
kísérleti anyag áll rendelkezésre ahhoz, hogy a
kálitrágyák szerepéről, leginkább a sörárpa ter-

mesztésénél, de azért egyéb termelvényeinknél is
képet alkothassunk magunknak“.

Erre az a megjegyzésem, hogy ami ezt a kísérleti
anyagot illeti, ebben Magyarország nem maradt el
a külföldtől. Amint azt Surányi fenti cikkének kez-
detén is felemlítette, az Országos M. Kir. Növény-
termelési Kísérleti Állomás egyéb növényeken kívül,
különösen a sörárpanál figyelte meg a kálitrágyázás
hatását a termésnek nemcsak a mennyiségre, de a
minőségére vonatkozóan is. Ebből a célból az 1905—
1907. években, szóval három éven át végzett orszá-
gos kálitrágyázási kísérleteinél akkora kísérleti anya-
got gyűjtött, amilyent a külföld sem igen mutathat fel.

A részletes beszámoló a kísérletekről a Kísérlet-
ügyi Közlemények IX., X. és XI. kötetiben közöl-
tettek. Nemkülönben a kísérletekről Cserháti Sándor
is megemlékezett „Különleges Növénytermelés“ című
munkájában (II. kiadás, 109. oldal) ... A szuper-
foszfáttal egyetemben alkalmazott kálitrágyával az
árpanak egy a mennyisége, mint a minősége fokoz-
ható, de nem mindenütt, amiért is kísérlet utján kell
minden egyes esetben megállapítani, hogy előnyös-e
a kálitrágya alkalmazása.

Bár a kálitrágya egyes gazdasági növények minő-
ségére előnyösen hathat, mégsem kell azt gondolni,
hogy ha kálitrágyát adunk, a természetben a minőség-
javulást feltétlenül biztosra vehetjük. A termés minő-
sége ugyanis sok más körülménytől, a talajtól, a
fajtától, a kálitrágyán kívül adott egyéb műtrágyák-
tól stb., de különösen az időjárástól is függ.

A magyarországi sörárparágyázási kísérleteknél
a cikkirő kifogásolja azt, hogy a kísérleti talajokban
nem állapított meg a növények által hasznosítható
kálitartalom és nem ennek alapján állították be a
kísérletek. Szerinte ugyanis „ettől szükségzerűen
függ az, hogy a kálitrágyázás révén természetmel-
kedést, minőségjavulást érhetek el“ a kísérletek. Néze-
te szerint ugyanis kálitartás csakis „kálira igényes
talajokon“ érhető el, ami világosan kitűnik cikkének
következő kitételéből: „... Surányi az általa ismer-
tetett kísérletnél 73%-os kálitartást talált, ahol a
kísérletek nem kálira igényeseknek talált talajokon
állították be, hanem ott, ahol szokat végezni a gazdák
szivesek voltak. Meg vagyok győződve arról, hogy
kálira igényes talajokon a kísérletek 100% os hatást
eredményeztek volna“ Megemlítendő, hogy cikkirő
kálira igényes talajok alatt olyan talajokat ért, ame-
lyek „a most használatos laboratóriumi vizsgálati
módszerekkel kálira igényeseknek találtattak.“

Szóval cikkirő szerint olyan talajokon, amelyek-
ben a vizsgálat kevés kálit mutat ki, kálitrágyával
végzett kísérleteknek 100%-ban eredményeseknek
kell lenniök, vagyis más szavakkal: ha 100 kísérletet
állítunk be, ilyen előzetes talajvizsgálatokkal káli-
igényességre kiválogatott talajokon, akkor Ráth
Árpád szerint mind a 100 kísérletnél kálitartásnak
kell kiadódnia. Viszont a talajvizsgálat alapján káli-
ban gazdagnak talált talajokon nem lesz kálitartás,
ilyen talajokon tehát kár a kálitrágyával kísérletezni.

Abból a fellevesből kiindulva, hogy a műtrágya
csak olyan talajokon érvényesülhet, amelyben a nö-
vény nem talál elég táplálékanyagot, nagyon termé-
szetes, sőt megvesztegető az a gondolat, hogy elő-
zetes talajvizsgálattal csak ki kell válogatni az illető
táplálékanyagokban szegény talajokat, akkor azokon
a megfelelő műtrágyának feltétlenül kell érvénye-
sülnie, szóval az így beállított műtrágyakísérleteknél
100%-ig kell eredményt, vagyis műtrágyahatást elérni.

Lassuk már most, hogy ez az állítás a gyakorlat-
ban megállja-e a helyét, vagy sem.

Először is megállapíthatom, hogy kísérleteknél
100% ig terjedő eredményességet, sikerűst még
tenyészedény-kísérleteknél sem lehet elérni, pedig az
ilyen kísérletek nemcsak a legnagyobb felügyeletben,
gondossággal és ápolásban részesülnek, hanem az
idő viszonyosságai ellen is — a szárazság ellen
öntözéssel, a rossz idő ellen tető alá való hozással
stb. — messzemenően megvédhetők. Annál kevésbé

várható a gyakorlatban beállított kísérleteknél, a
legnagyobb ellenőrzés ellenére sem az, hogy 100
kísérlet közül 100 sikerüljön, mind a 100-nál legyen
műtrágyahatás. Ez már azért sem lehetséges, mert
külső behatások, mint elemi csapások, rovarkár,
betegség és egyebek folytán a kísérletek egy része
tönkremegy, vagy a trágyahatás más okoknál fogva,
pl. az időjárás következtében nem bontakozhat ki.

Akárhogy vizsgáljuk is meg a kísérlet beállításá-
 előtt a talajt, a kísérleteknek csak egy töredékénél szá-
míthatunk arra, hogy azok eredményesek lesznek,
vagyis hogy a kísérleti műtrágya hatást fog eredmé-
nyezni.

De értelmezhetjük a 100%-os hatást olyanformán
is, hogy az nem vonatkozik valamennyi beállított
kísérletre, hanem csak azokra, amelyek eredményesek
voltak, amelyeknél tehát a műtrágya érvényesülhetett.
De vajon csak az eredményes kísérleteket véve is
számításba, feltehető e, hogy 100%-ig fog érvénye-
sülni a kálitrágya ama helyeken, ahol a talajelemzés
káliliányt mutatott ki?

Világítsuk meg ezt a kérdést hazai, majd külföldi
adatokkal.

A hazai újabb tapasztalatokat illetően Grábner
volt szives az utóbbi években a kálitrágyázásra
vonatkozó, hazai gazdaságokból gyűjtött kísérleti
eredményeket és az azzal kapcsolatos talajelemzési
adatokat velem közölni. Előrebocsátom, hogy az
alant közlendő rozs- és burgonyakísérletek mind
foszforsavban és nitrogénben szegény, nagyon sovány
homoktalajokon folytak, amelyek kálitartalmát közölt
terméstáblázatok foglalják magukban. E kísérletek-
nél kat. holdankint 200 kg szuperfoszfát, 100 kg
40% os kálitrágya és 100 kg mésznitrogén került
kiszórásra. Ezek akkora adagok, hogy az esetleges
hatástalanságot nem lehet a műtrágyamennyiségek
érintelen voltának tulajdonítani.

Mielőtt e kísérletek eredményét közölném, röviden
még ki kell térnem arra, hogy a talajban foglalt
káli megvizsgálására ezidőszent két módszer haszná-
latos. Az egyik a talaj kálitartalmát a talaj sósavas
kivonatából határozza meg és a talajban lévő összes
káli mennyiségét kívánja megközelíteni megadni.
Ennek a kálimennyiségnek kisebb-nagyobb része
azonban nehezen oldódó, vannak tehát, akik ezt
az eljárást nem tartják megbízhatónak, mert a talaj
összes kálitartalma és a növény gyökérzete által
oldható káli nem egy és ugyanaz. Az utóbbinak
meghatározására szolgál a Neubauer-eljárás.

Timkó szerint az a talaj szegény káliban, amelyben
az összes káli 0-12% alatt van, 0-12—0-20% kálitarta-
lom-tűrhető és káliban gazdagnak csak akkor mond-
ható valamely talaj, ha kálitartalma 0-40% nál
nagyobb. A közölt kísérleteket, illetve az ott közölt
összes K₂O%-ot nézve, valamennyi kísérleti talaj káli-
ban szegény volt, csak a somogyvári mutatói tűrhető
kálitartalmat, de amíg ott nagyon szép kálitartás
mutakozott, addig a többi 10 hely közül a kis kálitarta-
lom ellenére 4-nél nem mutakozott kálitartás.

A szóbanforgó kísérleteknél a gyökérzet által old-
ható káli is megállapított és a kísérletek ada-
tai között az oldható kálimennyiség is megtalál-
ható. Neubauer vizsgálataira határértékeket állított
fel, amelyek azt mutatják, hogy egyes növények
táplálkozása szempontjából milyen kálitartalom tekint-
hető a minimumnak, vagyis milyen határszámon alul
szegény az illető talaj felvehető táplálékanyagban,
amikor az illető táplálékanyagot műtrágyában pótolni
kell. E határértékeken Neubauer az idők folyamán
változtatott. A Budapestben az idén lefolyt talajtani
konferencián — amint azt a Nemzetközi Talajtani Tar-
saság II. bizottságának e konferencia tárgyalási anya-
gáról kiadott munkájában (A, 165. old.) azt olvasom —
Neubauer legújabbán 100 gr talajra a határértéket rozs-
nál 13, burgonyánál 28 mg K₂O-ban állapította meg.

E határértékek és a következő kísérleteknél tapaszt-
alt kálitartás, illetve hatástalanság között összefüg-
gés nem állapítható meg.

A gyümölcsfákat rögtön lombhullás után permetezzük

Dendrin vagy Neo-Dendrin

gyümölcsfakarbolineummal a rovarkártevők és

Amonil kénkészítménnyel a gombabetegségek ellen

Sotor hernyóenyv és Pomrin vértetükátrány

egésztik ki a permetezést

Gyártja: **KRAUSZ-MOSKOVITS EGYESÜLT IPARTELEPEK R.-T., BUDAPEST, VIII., ÖRÖMVÖLGY-UTCA 8. SZ.**

KÉRJEN DÍJTALAN ISMERTETŐT!

KÉRJEN DÍJTALAN ISMERTETŐT!

szövetkezet legjobb tehene érte el a rekordot, 9413 kg tejfel.

A lapálymarhák közül összesen öt tehén tejszirt-termelése haladta meg a 400 kg-ot, három tehén pedig 11.000 kg-nál több tejet termelt. A hegyi marhák közül hat tehén 270 kg-nál több tejszirt és öt tehén 7000 kg-nál több tejet termelt. Ha ezekkel az eredményekkel a mi teheneink termelését összehasonlítjuk, úgy meg lehet állapítani, hogy nemcsak a hegyi marhakkal, hanem még a lapálymarhakkal is fel tudjuk venni a versenyt.

Hansen összeállítására szerint az ellenőrzött lapálymarhák közül az éves tehének 10,5% a 150 kg-nál több tejszirt és 6,7% a 5000 kg-nál több tejet termelt. A hegyi marhák pedig az ellenőrzött éves tehének 4,7% a termelt 150 kg-nál több tejszirt és 1,4% a 5000 kg-nál több tejet.

A rövid ismertetésből is kitűnik, hogy Németország szarvasmarhatenyésztése az elmúlt 1928. évben örvendően hatást előtér. Külön megemlítést érdemel, hogy a németek nem egyedülállóan törekednek a tejhozam fokozására, hanem a jó tejtermelés mellett a tehének külső testalkatát és az erőteljes, egészséges szervezetet is figyelembe részesítik. Hansen a tejhozam fokozását elsősorban a tehének jobb tartásának és gondosabb ápolásának tulajdonítja. A tenyésztéskiválasztás tehozautokozó hatása csak a régebbi tenyészszövetkezetekben érvényesült.

Mint hogy a németek az egész állomány tejtermelését tehenenként 2100 kg-ra becsülik és pedig a lapálymarhákét 2350-re, a hegyi marhákét 1800-ra, ennek folytán a teljesellenőrzés a lapálymarhákéval tehenenként évi 1130, a hegyi marhákéval pedig évi 970 kg tejtöbbletet eredményezett. Ha valsmennyi tehenet sikerülne az ellenőrzés keretébe bevinni, úgy Hansen számítása szerint olyan tejtöbbletet állna elő, amelynek 1/3-1/4 része elegendő volna ahhoz, hogy a tejtermékeknek Németországba való behozatala feleslegessé váljék.

Hansen közleményének végén óva inti a németeket attól, hogy a tehének tejtermelését az állatok szervezetének és egészségének rovására fokozzák. A tulajdosoktól ajánlatos óvakodni. Ne kívánjanak az állatától többet, mint amennyit a tehén sérleme nélkül elő tud állítani. Ne feszítsék az ijat a kelleténél jobban, mert a német szarvasmarhatenyésztőknek nem lehet célja törzstehének előállítására.

A kiváló elméleti és gyakorlati tudással rendelkező, világszerte elismert német szakember tanulságos ajánlásait mi nagy megnyugvással fogadjuk, mert hazánkban a szarvasmarhatenyésztés fejlesztését célzó intézmények mintaszerűen vannak megszervezve. Mi sem vagyunk hívei az egyedülálló tulajdosoknak és nem mankókon bicogó tejlógépeket akarunk előállítani, hanem a tejlékenységet, mint értékes fiziológiai tulajdonságot igen sokra becsüljük ugyan, de mindenképp megkivánjuk az erőteljes, egészséges ellenálló szervezetet és nem hanyagoljuk el a termelőképességgel korrelációban álló kifogástalan külső testalkatot.

Wellmann Oszkár dr.

JUHTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Schaadt József dr.

Racionalizálás a gyapjutermelemben.

A gyáriparban a racionalizálás nem ábránd többé. Bizonyos cikkek méreteire és minőségére nézve megállapodások vannak, amelyek a gyártást olcsóvá és a cikkek használatát kényelmessé teszik. Ha pl. kályharostélyt, vagy gépkatrészt vásárolunk, azt a kereskedő a kívánt nagyságban tudja szállítani, mert a méretekre nézve a gyárosok között megegyezés történt.

A racionalizálás szükségessége a nyersanyagtermelésnél is mind követelőbbé lép fel. A gyapjúkereskedő dolga is kényelmesebb volna, ha finomság, rendement, fűrsmagasság tekintetében egységes minőségű gyapju állana rendelkezésére. Az ilyen gyapju forgalombahozatala nem kívánna olyan drága szervezetet, mint amilyen a mai bizonytalan minőségek mellett szükséges.

Bár a gyapjutermelemben a racionalizálást nem olyan könnyű megvalósítani, mint az iparban, a haladó idő követelő szava mégis arra kényszerít minket, hogy a gyapjutermelemben is megvalósítsunk bizonyos fokú egységesítést. Annál inkább van erre szükségünk, mert a magyar gyapjúkereskedelmet éppen a bizonytalan minőség teszi nehézzé. A kereskedő nem tudja megadni azt az árat, amelyet a gyapju tényleg megér, mert a rendement és finomság tekintetében kockázatot kell vállalnia. Ha a kereskedő például 30%-os rendement alapon tesz ajánlatot, akkor ez a 30% a minimális rendementet jelenti, amelyet a gyapju minden körülmények között bizonyosan megad. Adhat azonban a gyapju jóval többet is, például 38%-ot, de a kereskedő ilyen magas rendement alapon nem mert árat ajánlani. Mennyivel könnyebb volna a helyzet, ha a gazdaság a rendementért szavatosságot vállalhatna.

Nálunk a gyapjutermelemben a racionalizálást nem lehetetlen megvalósítani, mert a magyar gyapjuk 80% a „A” és „AA” finomságú. Az „A”-nál durvább gyapju mennyisége az összermelemben 5%-a, az „AA”-nál finomabbá pedig 15%-a. Így tehát az „A” vagy az „AA” minőség volna az, amelyre a magyar gyapjutermelemben egységesíteni lehetne.

Olyan nyajakban, ahol évenként rendszeresen osztályozást végeznek, már idáig is arra törekedtünk, hogy a finomság „AA”, a fűrsmagasság 6-8 cm és a rendement 34% körüli legyen. Ha ez a törekvés a magyar juhtenyésztés egész területét meg tudná bódítani, akkor a kereskedőknek csak egyes vidékek különleges viszonyait kellene még tekintetbe venni, hogy a vásárolt áru használhatóságával tisztában legyen. Tudná például, hogy a békési gyapju szilárdabb, a somogyi simulékonyabb és a veszprémi finomabb.

A gyapju egységesítés kérdése nálunk ezért is fontos, mert a juhok létszáma a háborús területvesztés nyomán igen kicsinyre csökkent. 1928-ban a Gyapju-minősítő Intézet születési évében még 8 millió birkánk volt, és az 1911. évi állatszámolás 85 millió drb juhot mutatott ki, míg ma juhaink száma alig haladja meg az 1,5 milliót.

Az egységesítés kérdésénél különösen három tulajdonságot kell figyelembe vennünk, a finomságot, a rendementet és a kezelési minőségét. A gyapju finomság tekintetében ma látszólag nagy bizonytalanság uralkodik. Ha a termelő a Gyapju-minősítő Intézethez finomság meghatározás céljából gyapju mintát küld be, az intézet rendszerint magasabb finomságot állapít meg, mint amilyent a kereskedő elfogadni hajlandó. Ennek a bizonytalanságnak egyik oka az, hogy nemcsak nálunk, hanem az egész világon sehol sincsen biztos megállapodás arra nézve, hogy mik az egyes finomsági fokozatok ismérvei? Sőt megkérdezzük az elnevezések csak Közép-Európában szokásos. Németek szerint csak a gyapjuszálak vastagságának van fontossága, mások szerint szín, göndörség, kiegyenlítetttség és sok más egyéb tulajdonság dönti el a szálvastagságon kívül a gyapju finomsági fokozatát. A gyapjukongresszusoknak állandó tárgya a gyapju standardizálása, de a döntés rendszerint csak általánosságokra terjed ki. A Gyapju-minősítő Intézet a kérdés tisztázásához valószínűleg értékes adatokkal fog hozzájárulni. A budapesti gyapjuárverésre kerülő tételeket ugyanis egy becsülőbizottság bírálja el és az állapítja meg azok kikiáltási árat. Az ár meghatározáshoz azonban a rendementet és a finomságot is mindig tisztázni kell. A bírálatot az elmélet embereinek kívül

tapasztalt gyapjúkereskedők és gyárosok végzik és így feltehető, hogy a bizottság finomságmeghatározásai annyira helyesek, amennyire azt egy ilyen eljárás, amely a mérést nélkülözi és csak a pusztán érzékszervekre támaszkodik, megengedi. A bizottság által meghatározott mintákat a Gyapju-minősítő Intézet mikroszkópi vizsgálat alá vette olyan célból, hogy összegyűjtse az egyes finomsági fokozatok megkülönböztető ismérveit. A finomsági fokozatok elhatárolása ugyanis még mindig a múlt század 70-es éveiben összeállított és később a méterrendszerre átszámított táblázat alapján történik és ma Németországban olyan táblázatot is hoztak javaslataba, amely bennünket Magyarországon teljesen tévútra vezetne. Ezért volt szükséges méréseket végezni arra nézve, hogy nálunk a gyakorlat emberei milyen gyapjút neveznek „A”-nak, „AA”-nak, „AAA”-nak stb. Az intézetben végzett mérések már idáig is azt bizonyítják, hogy Magyarországon az olyan gyapju termelését kellene általánossá tenni, amelynél a szálvastagság 18 és 20 ezredmilliméter között mozog. Az ilyen gyapjuban előfordulnak 12 ezredmillimétertől 28 ezredmilliméterig terjedő átmérőjűek is, de a szálaknak nagy százaléka 18 és 20 ezredmilliméter közötti átmérőt mutat. Ennek a gyapjunak olyan finomságú egyszerű fonal felel meg, amelyből 1 g súlyra 60-70 méter esik. Az ilyen fonalt 60-70-es finomságúnak nevezik. Ebből a gyapjuból körülbelül 2400 méter szálhosszuság nyom 1 g-ot és 1 cm fűrshosszúságra 9-10 hullám esik. Ezt a gyapjút nálunk „AA” finomságúnak nevezik. Ha minden finomsági fokozatot ilyen szigorúan körülírunk, akkor sem lesz könnyű egy egész nyáj gyapju finomságát megmondani, mert például „AA” finomságú nyajban „AA”-nál durvább és finomabb gyapju is van. A „AA” finomság tehát csupán annyit jelent, hogy a nyajban a gyapju zöme, legalább 60%-a „AA” finomságú.

A rendementet illetően a kereskedő és a gyapju-termelő érdekei látszólag éles ellentétben állanak egymással. A kereskedő minél könnyebb gyapjút kíván, míg a gazda súly szerint kapja a gyapju értékét, ennél fogva abba a kisértékesbe esik, hogy minél több szennyet és vizet értékesítsen gyapju gyanánt. Ezen a nehézségen csak úgy lehetne atesni, ha a gyapju adás-vétel a gyári mosás alapján történne. Ennek egyik módja az idén bevezetett állami ellenőrzés melletti mosás. Aki pedig ettől idegenkedik, az a kérdést úgy is megoldhatná, hogy a Gyapju-minősítő Intézet által vett minták próbamosási eredménye szolgálna az elszámolás alapjául. A próbamosás azonban csak akkor vihető keresztül, ha a gyapju lenyírva, bezsákolva és beraktározva eladásra készen áll. A nyírás előtt, vagy a nyírás alatt vett kisebb minták vizsgálata bizonyítatlan eredményre vezet. Nem szabad azonban azt hinni, hogy az ilyen próbamosás hátszálnyira egyezhetik a gyári mosás eredményével. A gyapjunál 1-2%-os egyezés jó eredménynek vehető. Aki ezzel a pontossággal be nem ér, az a gyapjunak mint vizsgálati anyagának természetével ninosen tisztában. Lehetne úgy is megállapodni, hogy az elszámolás alapja a gyapjufeldolgozást megelőző nyári mosás eredménye lesz. Ennek kivételét azonban az a körülmény nehezíti meg, hogy az egyes gyapjútételeket nem mindig szokták külön-külön feldolgozni.

Akár mosott alapon, akár szennyes súly alapon történik a gyapju értékesítése, nemcsak a kereskedőnek, hanem a gazdának is az az érdeke, hogy gyapjuja tisztán kezzel, különne mentes és száraz vagy helyesebben normális nedvességű legyen. Mivel a gyapju nagyon egyenetlen anyag, a zsákolásnál arra törekszünk, hogy a gyapjútétel elbírálását megkönnyítsük. Azért zsákoljuk a gyapjút külön-külön állapotok és minőségek szerint és írjuk fel a zsákra a sorszámot és a gazdaság nevét kívül a tartalmat is. A gazdaság neve azért szükséges, mert ezzel felelősséget vállalunk a gyapjuszák tar-

MÉSZN

19-20% nitrogén- és kb. 60% mész tartalommal
a legolcsóbb és hazánkban legjobban bevált
nitrogénműtrágya.

MÉSZNITROGÉN

NITROGÉN

„NITROGÉN” MŰTRÁGYA ÉS VEGYIPAR R.-T.
BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR I. SZÁM. * Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely!!

lalmáért. Tapasztalataink szerint hazánkban könnyen lehetne általánosítani a 34%-os rendementet. A rendement biztosítás nem is az uradalmakban, hanem a kisebb gazdaságokban okozna nehézséget, ahol a gyapju finomsága és tiszta gyapju tartalma tekintetében nagy eltérések találhatók.

Az ugynevezett paraszgyapjak minőségét egy lehetne megjavítani, ha a kosok megválasztásába az állambatalomnak is beleszólást lehetne biztosítani. A kosok szarvatlansága, vagy szarvatlansága nem lényeges különbség. Fontos az, hogy a gyapju tömött legyen précoce kosoknál is. Ha erre ügyelünk, akkor a kereskedő a précoce gyapjura sem fogja azt mondani, hogy „szalmás”, vagy hogy „kanári sárnya”.

A legkiválóbb kezelési hibákat a „paraszgyapjaknál” találja. Itt van legtöbb baj az ugynevezett szurokjelzéssel is. A termelőnek kezességét kellene vállalnia a leközletben, hogy a juhok jelzésére csak különleges, gyárilag mosható birkajelző festéket használjon. Szurokjeszesnek nevezük nemcsak a szurokakat, hanem a másnemű festékekkel beszennyezett gyapjut is, kivéve a különleges birkajelző festéket. A szurokjelzéssel kapcsolatban lehet felmenteni a szűcsöknek azt a panaszát, hogy a bárányoknak étetéssel, vagy festéssel történt jelölése, valamint a bőröknek gondatlan lefejtése és szárítása a magyar báránybőröket alkalmatlanná teszi a nemesítésre. Így nevezik azt az eljárást, amellyel báránybőrökből nemes prémeket utánoznak. A külföldről származó báránybőrök, még a balkán államokat is beleértve, sokkal gondosabban vannak kezelve.

Gyakori gyapjukezelési hiba az is, hogy a frissen nyírott gyapjut minden szellőztetés nélkül azonnal zsákolják. A gyapjut ugyanis 24 órán keresztül szellőztetni kellene, mielőtt a zsákba kerül. A szellőzés úgy történik, hogy az összegyűjtött bundákat szellős helyen polcokra helyezik.

E kérdések megbeszélésének időszertüségét az a körülmény ad, hogy a nyájak osztályozása a téli időszak teendői közé tartozik, mert ilyenkor van időnk a munka elvégzésére, másrészt a nyírás utáni fél esztendő nem alkalmas osztályozásra, mert a gyapjunövés még nem elég magas arra, hogy azt könnyen meg lehessen bírni.

Az egész országra kiterjedő helyes és lelkiismeretes gyapjukezeléssel, valamint a nyájaknak évenként történő szakosított osztályozásával és a törzsnnyájának törzskönyvelésével a gyapjutermeles racionalizálását meg lehetne valósítani úgy, hogy az országban mindenütt 6-8 cm magas, „AA” finomságú és 34% körüli rendementet adó gyapjut termeljenek, kivéve azt a kevés juhászot, amelyben a legfinomabb merinóposztó vagy más különleges minőségű gyapju előállításával foglalkoznak.

Ellenvetésül valaki azt mondhatná, hogy racionalizálás esetén mit fogunk tenni, ha a gyárak nem „AA”, hanem „A/B” gyapjut kívánnak tőlünk. Az aggodókat megnyugtathatjuk azzal, hogy 5-5 millió kg-t kitevő gyapjutermelesünk 3-6 millió kg külföldre vándorol és a magyar gyárak 4-5 millió kg-nyi gyapjuszükségletükből legalább 3 millió kg-t külföldi gyapjával fedeznek. A magyar juhnyelésztés, tehát csak kis részben termel gyapjut a magyar gyárak részére.

Kereszturi Pál.

TAKARMÁNYOZÁS

ÉS

ÁLLATÉLET TAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

Intenzíven vagy extenzíven hizlaljuk-e a szarvasmarhát?

A sokat vitatott problémához, hogy intenzív vagy extenzív módon hizlaljuk-e a szarvasmarhát, hozzászólni igen nehéz. Egyes gazdaságok megállapítják, hogy intenzíven hizlalt csoportra ráfizettek,

bár a takarmányértékesítés jó volt, extenzíven hizlalók a trágyát olcsón termelték. Az első esetben magától értődik a következtetés, az utóbbi esetben azonban nem kaptunk választ arra, hogy a hizlalás rentábilis lett volna-e, ha intenzíven hizlalunk?

A következőkben egy hizlalási tervezetet közlök, amelyet üzemsziszikai adatokkal fogok alátámasztani.

Az állatok közül felvett százalékokban:

Darab	30%-on alul	30-35%	35-40%	40-50%	50%-on felül
50	32,8	38,4	18,6	10,2	—
38	5,4	21,3	27,6	40,3	5,4
27	23,—	34,7	23,—	15,4	3,9
48	10,9	12,5	25,—	44,—	7,6
14	28,5	21,5	21,5	21,5	7,—
51	18,—	24,—	22,—	30,—	6,—
12	18,68	25,—	25,—	33,34	—
65	—	16,1	32,2	41,93	9,77
28	7,15	3,58	49,99	24,99	14,29

Ezekből az adatokból kitűnik, hogy a szarvasmarhák feltűnő változatosan gyarapodtak, tehát csoportonként egyenlő mennyiségben etetett takarmány értékesülése igen eltérő. Ugyanis a csoportok összeállításánál, tekintettel, hogy nem 100-as csoportokról van szó, a beállítási súlyeltérés 10-15 kg, ami elenyésző. Az a körülmény, hogy jászolhoz kötve egyenlő mértékben és mennyiségben adagoltatott az abrak és szalastakarmány, kizárja azt, hogy a megetett keményítőrték és emészthető fehérje mennyiségben számottevő különbség lenne. Tehát a csoportokon belül az egyes hizlállatok más és más súlyfelvétellel bírtak, azaz 1 kg súlygyarapodáshoz különböző mennyiségű emészthető fehérjét és keményítőrtéket használtak fel. Így például 50 drb közül:

9 darab felhasznált	1 kg súlygyarapodáshoz	minimum
12	1	—
11	1	—
15	1	—
3	1	maximum

Megállapítható az eltérő takarmányértékesítési képességéből, hogy az intenzíven hizlalt csoportból 21 darab rosszul értékesítette a takarmányt, tehát kár volt ezeket intenzíven hizlalni. Bár a hizlalás mérlege tűrhető volt, mégis, ha az első hó végén kizárjuk az intenzív hizlalásból a rossz takarmányértékesítő csoportot és extenzíven hizlaljuk tovább azokat, esetleg csak feljavításra szorítkozva, a mérleg aktivitása még emelhető lett volna. Mert hiába vetünk tápanyag egyensúlyában megintott, gyomos, rosszul előkészített földbe nemesített búzát, a mag mennyiségi és minőségi kiváló tulajdonságai nem érvényesülhetnek ilyen feltételek mellett. Ugyanígy hiába etetünk 6-8 kg abrakot és pillangós szénát az olyan hizóval, amely csak rosszul értékesíti azt.

Igy tehát alternatív megoldáshoz jutunk. Ha beállítunk 20 darab vásáron vett 500 kg-os tinót, amelynek előírunk 1000 kg élőszúlyra 6 kg emészthető fehérjét és 60 kg keményítőrtéket, 32 kg súlyfelvétele 1,6 kg, 12,8 kg emészthető fehérjét és 128 kg keményítőrtéket, akkor naponként etendő 18,8 kg emészthető fehérje és 188 kg keményítőrték.

Ha már most azt tapasztaljuk, hogy 5 darab az első hónapban rosszul hizott, ezek hizlalását extenzíven folytatjuk, míg a 15 darabnál az intenzívítást fokozzuk. Az 5 darabnál a rossz takarmányértékesítés okai lehetnek a származás, fiatalkori hiányos takarmányozás, rejtett betegség stb. Ezek figyelembevételével a hizlalás irányítása a kezükben van s a havonként megismételt jóvedelmezőségi számításokkal kiegészítve, kellemetlen meglepetések a hizlalás folyamán nem lesznek.

Hogy már első hónap hizási eredményéből lehet erre vonatkozóan következtetéseket levonni, azt mutatja, hogy a 65 darab hizó közül, amelyek a hizlalás első havában 0,35 kg-ot gyarapodott, az egész hizlalás folyamán 0,88 kg-ot, amelyek az első hónapban 0,53 kg-ot gyarapodott, az egész hizlalás folyamán 0,91 kg-ot, amelyek az első hónapban 2,32 kg-ot gyarapodott, az egész hizlalás folyamán 1,55 kg-ot, amelyek

az első hónapban 2,67 kg-ot gyarapodott, az egész hizlalás folyamán 1,80 kg-ot vett fel. Az átlagos napi súlygyarapodás 1,18 kg volt.

A takarmányértékesítésre több körülmény gyakorol befolyást, így elsősorban, hogy vásároltak-e az állatok, vagy saját nevelésűek? Megerősítve látom tapasztalataim alapján a svájci nagyvágóknak azt a véleményét, hogy a vásárolt, kistenyészőktől származó, fiatal korban intenzíven táplált hizott marhák a jobbák. Uradalmainkban a tinók takarmányozása nem kielégítő. Hiányzik a csont, a küllen, a hizási energia, ami kistenyészők állatánál jobban megtalálható. Egy 50 drb-ből álló csoportban, amelynél a naponkénti átlagos súlyfelvétel 1,10 kg volt, hizlattatott 11 drb saját nevelésű is, ezeknek a súlyfelvétele az átlagon jóval alul maradt (0,91 kg).

Vásárolt állatoknál fontos a származás helye. Mint jellemző példát, ismertetem két egy istállóban, ugyanabban az időben hizlalt csoport hizlalási és takarmányértékesítési eredményeit.

I. csoport.

50 darab. Származási helye: Tolna megye.
Beállítási súly 26,700 kg átlag 534— kg
Súlyfelvétel ... 10,440 „ „ 208,5 „
Eladási súly... 37,140 kg átlag 742,8 kg.
Naponkénti súlygyarapodás 1,14 kg, felvették beállítási súlyuk 39,1%-át.
Megettek összesen ... 79,49 q e. feh. 785,— q kem. ért.
Felhasználtak életfenntartásra ... 29,31 „ „ 293,16 „ „
Felhasználtak 10,440 kg súlyfelvételre ... 50,18 „ „ 491,84 „ „
1 kg súlygyarapodáshoz felhasználtak 0,361 kg emészthető fehérjét, 4,615 kg keményítőrtéket, 1000 kg élőszúlyra etette felhasználtak 1,60 kg emészthető fehérjét, 16,03 kg keményítőrtéket.

0,62 kg em. fehérjét,	6,14 kg keményítőrtéket
0,53-0,62 „ „ „	5,26-6,14 „ „
0,48-0,53 „ „ „	4,6-5,26 „ „
0,36-0,48 „ „ „	3,69-4,6 „ „
0,32 „ „ „	3,69 „ „

A napi takarmány 5,35 kg abrak, 0,24 kg melasz, 3,75 kg szelét, 2,95 kg széna, 2 kg pelyva, 6,75 kg vermett csalma-dé volt.

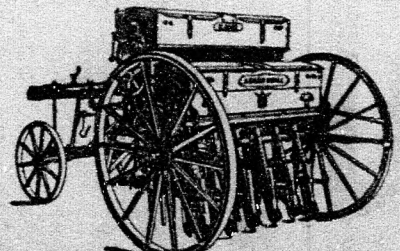
Jóvedelmezőség: darabonkénti tiszta nyereség 46,22 P
1 tinóra eső spannung ... 169,40
trágya önköltségi ára ... 17 fillér.

II. csoport.

12 darab. Származási hely: Zala megye.
Beállítási súly 69,20 kg átlag 576,6 kg
Súlyfelvétel ... 24,95 „ „ 206,8 „
Eladási súly 94,15 q átlag 783,4 kg.
Naponkénti súlygyarapodás 1,29 kg, felvették beállítási súlyuk 36%-át.
Megettek összesen ... 17,56 q e. feh. 167,— q kem. ért.
Felhasználtak életfenntartásra ... 6,08 „ „ 66,89 q „ „
Felhasználtak 24,95 kg súlyfelvételre ... 10,28 q e. feh. 100,18 q kem. ért.
1 kg súlyfelvételhez felhasználtak 0,436 kg emészthető fehérjét, 4 kg keményítőrtéket, 1000 kg élőszúlyra etette 1,05 kg emészthető fehérjét, 14,90 kg keményítőrtéket.
A napi takarmány 5,92 kg abrak, 0,15 kg melasz, 3,63 kg szelét, 3,12 kg széna, 1,25 kg pelyva, 5 kg vermett csalma-dé volt.
Jóvedelmezőség: darabonkénti tiszta nyereség: 87,82 P, vagy 85 q istállótrágya + 36,82 P. 1 tinóra eső spannung 204,93 P.

Fentiekből látható, hogy a Zala megyében vásárolt tinók hasonló körülmények között jobban hiztak, 1000 kg-ra kevesebb keményítőrtéket és emészthető fehérjét etette a takarmányértékesítés jobb volt, mint a Tolna megyéből származóké és az előbbieknél hizlalásának jóvedelmezősége 100%-kal nagyobb volt. Nem merem volna erre a következtetésre jutni, ha az állatok nem egy istállóban, egy időben, ugyanaz az ápolás és feltügyelet mellett lettek volna hizlaltak. Ugyanis az istálló berendezése, hőmérséklete igen nagy hatással van a súlyfelvételre. Egy esetben februárban az 5° C hőmérsékletű istállóban 1,31 kg-ot, a 15° C hőmérsékletű istállóban 1,85 kg-ot

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.
Ujdonság:
„GLOBUS”
szabadalmazott műtrágyázó egyesítő merítőkanalas
AGRARDRILL vetőgéppel.

Részletes ajánlattal készséggel szolgál!
Agrárglobus Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Lipót-körút 12. szám.
Távírási cím: AGRÓBUS
Telefon: Aut. 283-49

RÉTI ZOLTÁN állatbizományos
BUDAPEST, IX. kerület, Sertésvásártér.
Levél cím: Réti Zoltán, Budapest, IX., Sertésvásártér. — Távirati cím: Réti Budapest Sertésvásártér.
Telefon: József 366-29, József 348-03. Lakástelefon: József 318-11.

Foglalkozik: a forencvárosi vásárokon sertés, bizományi eladásával. Hizott és sovány sertések, zsír, szalonna és hus adás-vételnek közvetítésével. — Kívánatra vásári jelentéseimet díjmentesen küldöm és szakszerű felvilágosítással szolgálok.

gyarapodtak egy származási helyről való, egyforma takarmányozás mellett tartott hizók.

Nyáron a meleg és a legyek állandó zavarása hátrányosan befolyásolja rossz istállóban a súlyfeletelt. Ilyen helyen gondoskodni kell a meleg elvezetéséről, mert természetből meleg istállóban, ahol például 60 darab göblyő naponként körülbelül másfél millió kalóriát ad le, bár a védekezés nehéz, de nem lehetetlen. A legyek csipése okozta ideges kapkodással a hizómarhák az absz 35-40% át is kiszórják.

A kérdés eldöntéséhez, hogy intenzíven vagy extenzíven hizaljunk-e, gyűjtünk üzemszisztematikai adatokat s azok mindig jó tanácsadóink lesznek és azok segítségével az időbeli változásoknak megfelelően szabályozni tudjuk a jövődelmezőséget.

Szerencsen-pusztá.

legifj. Windisch Imre okl. gazda.

A fenti közlemény egyes részeire a következőket tartom szükségesnek megjegyezni.

Hogy intenzíven vagy extenzíven hizaljunk-e, azt elsősorban a marha kora fogja eldönteni. Fiatal állatokat (u. n. svájci árut) nem tudunk extenzíven hizalni. Kifejlődött állatoknál ez azonban igen gyakori, még pedig különösen ott, ahol jobb minőségű szilváskarmény bőségesen áll rendelkezésre. Az első hónap mázslási eredményei még nem lehetnek irányadók arra nézve, hogy valamely állat jó vagy rossz hizó-e? Az istállóhőmérsékletnek 5 C°, illetve 15° C-nyi volta a hizalás eredményére nincs olyan nagy befolyással, amint azt a ciskiró gondolja. A sok takarmányt fogyasztó hizómarha ugyanis feleslegben termel termikus energiát, amely szervezetét állandóan fűti. Különösen sok szilváskarmány etetésénél keletkezik annyi termikus energia, amelynek levezetésére meg kell lenni a lehetőségeknek. Hizómarhánál tehát erre nézve mások a viszonyok, mint hizósertésnél.

Rovatvezető.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY ÉS GYÓGYÁSZAT.

Rovatvezető: Hirtya Ferenc dr.

A tyukok fehérvérűsége.

Dániában régóta ismeretes a tyukoknál előforduló és fehérvérűségeknél, leukaemiának vagy leukosissának elnevezett betegség, amelyről Ellermann és Bang kiderítették, hogy állatról-állatra átjutható. A betegség nem szokott nagyobbarányú veszteségeket okozni és csak nagy időközökben történt elhullások jelzik valamely állományban a baj fennforgását. Kezdetben úgy látszott, hogy csak Dániára szorítkozó betegségről van szó, később azonban az Ellermann és Bang nyomán megindult kutatások kiderítették, hogy a bántalom más államokban is előfordul. Így főleg Németországban és Svájcban észlelték a betegséget és mióta a bajjal behatóbban foglalkoznak, megállapították azt is, hogy ezekben az államokban terjed, miért is mindenütt intenzívebb figyelemben részesítik, mint azt eddig tették.

Hazánkban ezidőszert még nem ismeretes a betegség, legalább is a hazai szakirodalom nem tanuskodik arról, hogy nálunk ez ideig megállapították volna, pedig amint azt évek óta tett megfigyeléseim bizonyítják, a külföldi irodalomból ismert kórképekhez hasonló esetek elvéve nálunk is előfordulnak. Ez okból érdemesnek mutatkozik a kérdéssel behatóbban foglalkozni és a vizsgálatra kerülő eseteket tüzetesen tanulmányozni arra vonatkozóan is, hogy megegyeznek-e a külföldi leucosissával vagy sem.

Mielőtt ezekről a vizsgálatokról beszámolnék, előre bocsátom a betegség kórtanára, klinikájára és kóronctanára vonatkozó ismereteinket.

A nevezett dán szerzők és utánuk mások is (Hirschfeld és Jacobi) megállapították, hogy a betegség a beteg állatok vérével és a beteg szervekből nyert szövettanilag átjutható, sőt sikeres a fertőzés akkor is, ha a vérből vagy a szövettanilag készült sejtes és baktériummentes szűreltet történt a kísérlet. Ez a tény arra a megállapításra jogosít, hogy a betegség kórokozója az ugynevezett filtrálható

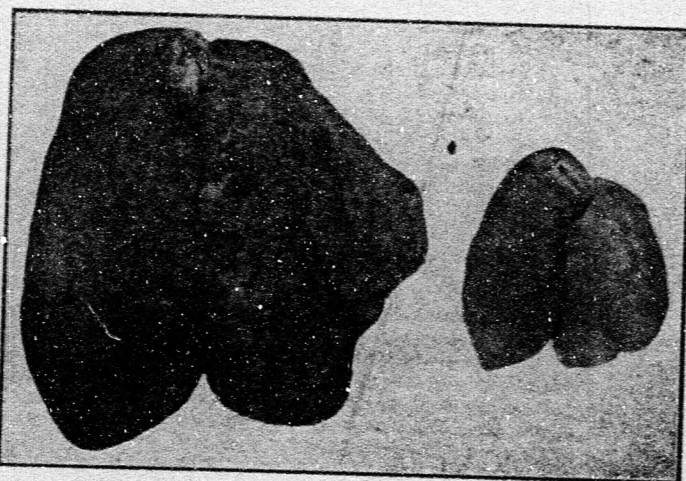
vírusokhoz tartozik, ahova tudvalevően a tyukpestis és seríespestis, a száj- és körömfájás, a veszettőség, a himlő és más állati betegségek ragályanyagai is sorozhatók. Ez a felfedezés különösen érdekessé teszi a tyukleukaemiát, mert az állatok leukaemiás betegségei általában nem bizonyultak eddig átjuthatóknak. Az átjuthatóság azonban csak bizonyos korlátolt keretek között lehetséges, egyrészt, mert a ragályanyag csak a véráramba való fecskendezés után betegíti meg az állatot, másrészt, mert az ilyen módon ojtott állatok általában csak az esetek 30%-ában kapják meg a betegséget. Ebből arra kell

167. sz. kép. Leukaemiás tyuk megnagyobbított mája kitölti az egész hasüreget.

következtetni, hogy a betegség kifejlődéséhez az állat részéről bizonyos diszpozícióra van szükség; ennek mibenlétét azonban nem sikerült még megvilágítani. Jellemző a betegségre az is, hogy szigorúan fajspecifikus, azaz a tyukokra ojtható át, míg galambra, pulykákra, vagy emlíállatra nem vihető át. Érdekes megfigyelés továbbá, hogy kakasoknál a bajt egy ízben sem észlelték és így a betegség látszólag kizárólag a nőnemű állatokra korlátozódik.

A fertőzés módjáról nagyon keveset tudunk. Állatról-állatra a bántalom látszólag nem ragad át; fertőzött ólakba beállított egészséges állatok megbetegedhetnek ugyan, de hogy a ragályanyagot hogyan veszik fel, az nincsen ezidőszert kiderítve. Ebben az irányban végzett fertőzési kísérletek ugyanis mind negatív eredménnyel végződtek, mert sem beteg

168. sz. kép. Leukaemiás máj viszonyítva egészséges tyuk májához.

szervek etetésével, sem beteg állatokról leszedett vérszívó paraziták ráhelyezésével nem sikerült a betegséget egészséges állatoknál előidézni.

A betegség lefolyása igen lassu, mert sikeres fertőzés esetén csak körülbelül 3-5 hónap múlva szoktak az első tünetek jelentkezni. Ezek az állat kedvetlenségében, a tarj és az áll-lebenyek, valamint a szájnyalakbántás és a szemkőbántás halvány színében és egyéb vérszegénységi tünetekben szoktak mutatkozni, míg kondíciója jó tartás ellenére is

fokról-fokra rosszabbodik. Természetes viszonyok között sokszor egyáltalában nem tűnik fel az állat betegsége, csak a hirtelen elhullás nyomán végzett boncolás deríti ki a leukaemiát. Egyébként az elhullás annak következtében áll be, hogy az állat vérének összetételében súlyos eltérések fejlődnek. Amíg ugyanis a normális tyuk vére mm-kint 3.000.000 vörös vérszemet és 20.000 fehér vérszemet tartalmaz, a haemoglobintarték pedig 60%-ra tehető, addig a fehérvérűségben beteg tyuk vérében a vörös vérszemetek 1.000.000-ra és ennél kisebb értékre csökkennek, aminek megfelelően a haemoglobintartalom 10%-ra száll alá, a fehér vérszemetek pedig jelentékeny mértékben megszaporodnak úgy, hogy számuk a 600.000-t is eléri. Ezek a mélyreható változások különböző alakban mutatkoznak, amelyeket e helyen nem részletezhetek bővebben, amelyekkel kapcsolatban azonban a belső szervekben is keletkeznek olyan eltérések, amelyek a betegségre jellemzők. Amíg a vérvizsgálat után a betegség az állat életében már koraiszakában megállapítható, addig ahulláncsupán előrehaladt és jól kifejezett formáit lehet felismerni.

A hullabontásnál a legszembeütőbb jelenség a máj tetemes megnagyobbodása, amely olyan mértékben üthet, hogy az egész hasüreget kitölti, miközben alakja is deformálódik (lásd a 167. és 168. sz. képet). Sulya a normális értékeket messze túlhaladja, mert a rendszer máj 50-80 grammjával szemben 400 grammra is növekedhetik. A máj színe vagy egyenlő világos sárgásbarna vagy fehér foltoktól tarkított és nem ritkán kisebb-nagyobb dagasztásos képletet is mutat, a máj állományában. A lép szintén jelentősen megnagyobbodott és normális nagyságának háromszorosa, sőt ötszöröse is eléri, míg állománya feltűnően megvilágosodik és ellágyul. A vesék csak kivételesen beteges és ekkor szintén világos foltoktól tarkák és megnagyobbodtak (lásd 169. sz. képet). Mindezek az elváltozások annak következtében fejlődnek, hogy a nagy mértékben felszaporodott fehér vérszemetek a különböző szervekben felhalmozódva, azokat megnagyobbítják és eltorzítják.

Mikroszkópos vizsgálattal a különböző szervekben olyan finomabb eltérések is kideríthetők, amelyek alapján a leukaemia egyes fajtái is megkülönböztethetők egymástól és így a kórszöveti vizsgálattal kiegészített boncolás után abba a helyzetbe jutunk, hogy a leukaemiát abba az esetben is megállapíthatjuk, ha nem volt módunkban az állat vérének életében megvizsgálni.

A vezetése alatt álló kóronctani intézetben az utolsó tíz évben ismételen kerültek olyan tyukhullák vizsgálatra, amelyekben leukosissra jellemző eltérések voltak felismerhetőek. Gyakran csak a májat hozták be a felek, mert feltűnő nagysága és tarkasága miatt gyakran csak találtak és megvizsgáltatni óhajtottak.

Vidékről is több ízben küldtek be megnagyobbított májakat, amelyeket levágot állatokban váratlanul találtak. Feljegyzéseink szerint 1918-1924-ig öt, 1925 óta pedig hat esetben kaptunk fehérvérűsége granus tyukhullákat, amelyekben most már a minden irányban kiterjedt vizsgálatok alapján meg volt állapítható, hogy az eltérések a külföldi szerzők által leirt elváltozásokkal azonosak és így jogos a következtetés, hogy a tyukleukaemia nálunk is előfordul.*

Amint az a vizsgált esetek kevés számából is kitűnik, a betegség nálunk még nem lehet nagyobb mértékben elterjedve és így nem tudunk róla sokat mondani. Még azt sem sikerült eddig kétségtelenül megállapítanunk, hogy a honi fehérvérűség valóban fertőző természetű-e. Osupán az látszik valószínűnek, hogy úgy mint külföldön, a betegség nálunk is bizonyos évszakokban fordul elő; de amíg Dániában kora tavasszal, addig Németországban és nálunk főleg ősszel jelentkezik. Az eddig megfigyelt esetek ugyanis kivétel nélkül a szeptembertől decemberig terjedő időben kerültek vizsgálatra, tehát a betegségnél szezonoszerű jellege nálunk is érvényesül.

A betegség egyelőre nem fenyegeti a baromfi-gazdaságokat súlyosabb veszteségekkel. Ha azonban valóban a filtrálható vírus okozza, úgy a hasonló természetű betegségek erős terjedőképességéből következtetve nem lehet elzárkózni annak lehetőségéről, hogy nálunk is elterjed és nagyobb veszteségeket

* A vizsgálatok részletes eredményeit az „Állatorvosi Lapok” folyó évi 19. számában közöltem.

MOTOR- ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ, BUDAPEST
 Gyártelep: VII., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT 87. SZ. TELEFON: JÓZSEF 96-22
 Városi Ierakat: V., BERLINI-TÉR 2., NYUGOTIVAL SZEMBEN. TELEFON: 20-43
SZIVÓGÁZ- ÉS BENZINMOTOROK TAKARMÁNYKAMRA, KASTÉLYVILÁGÍTÁS,
SZIVÓGÁZ-, BENZINCSEPLŐGARNITURÁK ÖNTÖZÖBERENDEZÉS STB. HAJTÁSARA

fog okozni, mint eddig. Ez megokolta teszi, hogy a betegséggel már most foglalkozunk és főleg kísérletes kutatásokkal megállapítsuk azt, hogy fertőző természetű-e vagy sem. Eddig a kísérletes vizsgálatokhoz szükséges anyagi eszközök nem álltak rendelkezésünkre, a közelmúltban azonban a *Széchenyi Tudományos Társaságtól* ilyen vizsgálatok céljára anyagi támogatásban részesültem és ez módot nyújt arra, hogy a betegséget behatóan tanulmányozzam. A vizsgálatokhoz alkalmas anyagra lévén szükségem, azzal a kéréssel fordulok a *t. gazdaközönséghez, hogy az itt ismertett tünetek között elpusztult tyúkوك hulláit tanulmányozás céljából az Állatorvosi Főiskola kórbonctani intézetébe* (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 23. sz.) beküldeni sziveskedjék.

Jármai Károly dr.
állatorvosi főiskolai ny. r. tanár.

A törzskönyvelt mangalica sertések hizékonyságának elbírálása.*

A hizékonyság mikénti elbírálásának a megoldása a Mangalicatenyésztők Országos Egyesületének legfontosabb feladatai közé tartozik, mert ennek a mangalica sertés téteményképességének elbírálásánál igen döntő szerepet kell játszania.

E feladat megoldásánál nehézséget okoz az, hogy a legideálisabbnak látszó alapot a takarmányfogyasztást és ezzel egyetemben a takarmányfogyasztás utáni százalékos súlygyarapodás elbírálását mellőzni kell; még pedig azért, mert 50-80 tenyészetnél és ennek megfelelő nagyszámu falkánál az ezzel kapcsolatos, minden mozzanatra kiterjedő állandó ellenőrzések kivihetetlenek. E kérdés dűlőre vezetését pedig ez a legkényesebb pont akadályozza. Lehetség ugyanis arra helyet és módot találni, hogy azonos feltételek mellett indulva a hizlalások mindenkiire megnyugvástkeltő helyen és részrehajthatatlanul bonyolítottassanak le.

Ugy gondolom, hogy javaslatommal a hizékonyságot el lehet bírálni. Előre bocsátom, hogy a megoldásnál, a minél egyszerűbb kivitelű, a minél kevesebb ellenőrzést tartom szem előtt. Keresztülvitele az egyesületekre nézve csupán kisebb adminisztrációs teendőt jelentene.

A hizékonyság elbírálása csakis hizlalási próba, hogy úgy mondjam *összehasonlító hizlalás* alapján képzelhető el. Sietek kijelenteni, ennél a próbahizlalásnál figyelmen kívül hagyhatjuk azt, hogy a sertés mit és mennyit evett a beállításától a kihizásig. Három eredményszám fog érdekelni csupán: 1. a beállított darabszámból hány százalék hizott ki; 2. a beállítási súlynak hány-szorososa értett el; 3. hány dekagramm volt darabonkint és naponkint az átlagos szulysaporulat? Ebből a három számból, mint azt később látni fogjuk, a hozzáértő szakemberek már mindent ki tudnak hozni.

A hizékonyság elbírálásánál tehát az alábbi eljárást kellene követni: Minden törzskönyvelt tenyészet tetszésszerűen helyen beállítani tartozik a tavaszi hónapok valamelyikén X drb 12-14 hó közötti, drb-kint 60-62 kg-os, kiegyenlített, vésezt, vagy már előzőleg szimultanozott, ivaralanított, törzskönyvelt anyaktól leszármazott sűldőt. Hogy a darabszám hány és a beállítási súly milyen magas legyen, előlőt a kérdés érdemével foglalkozó értekezlet lenne hivatva dönteni. Éu ugy gondolom, hogy a törzskönyvelt kocák számához kellene kötni az egyes tenyészetek által beállítandó mennyiségeket.

A próbahizlalásba induló sűldőket minden tenyésztő tetszése szerint választhatja ki a törzskönyvelt almokból esetleg azzal a megkötéssel, hogy minden

*) A Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete a törzskönyvelt mangalica anyag egyik legfontosabb belső tulajdonságáról: *hizékonyságról* szintén megbízható számszerű adatokat óhajt szerezni és feljegyezni. Ennek legjobb, legelőszérűbb, egyben gyakorlatilag is kivihető módjáról elterők a nézetek. Erről a kérdéstről a Mangalicatenyésztők Országos Egyesületének felkérésére javaslatot dolgozott ki és előadásban is elterjesztett Cséky Ferenc, a Magyar Mezőgazdák Hizlalótelepének igazgatója, amelyet most közlünk. Ezt a tervezetet az egyesület kérésére a sertésenyésztő gazdák szives figyelmébe ajánljuk azzal a kéréssel, hogy a rá vonatkozó észrevételeket akár az egyesület címére (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.), akár lapunk részére beküldeni és ezáltal a legmegfelelőbb megoldásra kellő támpontokat nyujtani sziveskedjenek.

Szerk.

egy-egy kocának a leszármazottja az arányszámnak megfelelően képviselve legyen. Az egyesületet a tenyésztő, vagy most már a hizlaló arról az időpontról, amidőn a sűldők a kijelölt kor mellett a beállítási súlyt elérik, értesíteni tartozik. Erre az időre az egyesület a központi vagy körzeti ellenőrt a helyszínére küldi, aki a beállítási darabszámot, a kort, a törzskönyvi leszármazást és a súlyt 12 órai koplalás után mázsálva megállapítja, nemkülönbén a csapat kiegyenlítetttségéről is meggyőződik és ezután a sűldőket erre a célra készített hizlalási fűlbélyegzővel látja el.

Ennek megtörténte után a hizlalás tetszésszerű metódus alapján kezdetét veheti. Kívánatos, de nem okvetlen betartandó a hat hónapos hizlalás. (A hizlalási időtartamot ahhoz mérten, hogy milyen beállítási súlyt fognak megállapítani, szintén lehet módosítani.) A hat hónap leteltékor az egyesület megbizottja a hizókat a fűlbélyegzők szerint számbavevési és 12 órai koplalás után lemázsálja. Nagyon kívánatos lenne, ha ez alkalommal a hizók akkori fejadagjait is hitelesen meg lehetne állapítani, amit a mázsálás előtti utolsó etetésnél ellenőrizni lehetne. Ennek megállapítása inkább tanulmányi szempontból érdekelne bennünket, mert lesznek oly csapatok is,

169. sz. kép. Leukaemiásan beszűrődött és megnagyobbodott vesék.

amelyek a hat hó elteltével is jó étvágyat mutatnak és így magas napi adag mellett hasznosíthatóan tovább tarthatók.

Ugyancsak tanulmányi szempontból értékes volna az egész hizlalás alatt történt takarmányozás ismerete is, de ezeknek a bírálat szempontjából a legkisebb jelentősége sem lenne.

A hizlakst egyes esetekben elsőrendű eredményre is lehet fejezni hat hónap előtt is. Ilyenkör azonban a hizlaló az egyesületet előre tartozik értesíteni arról, hogy mikor kívánja a kész hizókat lemázsáltatni.

Az adatok befutása után a bírálóbizottság megállapíthatja, illetve kiszámíthatja minden egyes hizócsoport értékszámaát. Nevezetesen: a *kihizási darabszázalékát, a darabonkinti átlagos napi szulysaporulatot* és azt, hogy a *beállítási súly hány-szorosát érte el*.

Ha a beállítást és a befejezési ellenőrzítettem, akkor ezzel a három számmal minden visszafelének gátat vehetnek és ebből a három adatból érzékeny, megbízható, pontos bírálatot is tudok mondani.

Mindenekelőtt egy konkrét gyakorlati példával világítom meg az eljárást. Az 1805. oldalon közeült kimutatásban szerepel K. T. falkája, amely 1926 március 12-től október 12 ig állt hizás alatt kőbányai telepünkön. A sertések beállítási súlya párban 119.06 kg, a kihizott súlya, ugyancsak párban 357.80 kg volt. Felvett tehát párja 210 nap alatt 237 kg-ot, amelynek megfelelően a páronkinti napi gyarapodás 110 dkg, ami egy darabnál 55 dkg napi szulysaporulatnak felel meg. *Ez az egyik szám.* A kihizott súlyt: 357.80 kg-t elosztom a beállítási súllyal, eredmény-

ként 3.0-t kapok, tehát a beállítási súly háromszorosára növekedett, *ez a második szám, 94 daraból kihizott 84, azaz 89.36%, ez a harmadik szám.*

Meg kell jegyezmem, hogy ez az utóbbi arányszám törzskönyvelt állományánál rossz eredmény volna. Itt azonban érhető, mert a hizlalókba nem válogatott, pepinér egyedek kerülnek be, hanem sok esetben tudatosan küldenek fel selejtes egyedeket is azzal a megokolt fellevéssel, hogy azok itt értékesíthetők. Az 55 kg-os napi szulysaporulat közepes; ez akkor lenne jobb, ha azonos súly mellett a kihizási időtartam rövidebb lenne.

A háromszoros testsúlynövekedés jó eredménynek mutatkozik, amit azonban az hozott létre, hogy a hizlalás közben kikerülő selejtes, könnyű egyedek a kihizási páronkinti súly feljavították. Tekintve, hogy ebből lett kiszámítva a kihizási hány-szoros, továbbá a napi szulysaporulat, az eredmény nagyon kedvező; *de hamis.*

Tehát ez az első példa megértette velünk, hogy a tervezett bírálati eljárásnál miért van olyan nagy fontossága a kihizási darab arányszámának, amit másképp *kontroll számnak* is nevezhetnénk. Ez a szám azért fontos, mert nemcsak azt fejezi ki, hogy a beállított létszám egyöntetűen miként tud lépést tartani a teljes kihizásig és hogy abból bármely ok miatt mi marad le (leistung), hanem megakadályozza a kihizási átlageulynak olyan meg nem engedett módon való növekedését, hogy a csapatból a könnyű egyedeket kidobják.

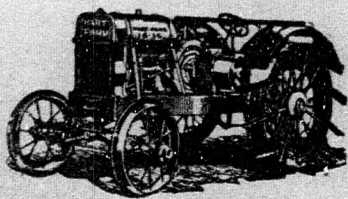
A kimutatásban szerepel két másik gyakorlati példa is, amelyeknél az a feltűnő, hogy a kihizási darab %-a és a napi szulysaporulat magas ugyan, de mindkettőnél kicsi a kihizási hány-szoros. A II. falkánál páronkint 274 kg súlynál, a III. falkánál 314 súlynál — tehát beérés előtt — állott meg a hizlalás, amely körülmény az össztakarmány után számítva 20%-on felüli, a feletett keményítőérték után számítva 26.6%-on felüli szulysaporulatot eredményezett. A takarmánykihasználás szempontjából ezt a látszólag nagyon szép eredményt azonban itt meg a testsúly hány-szoros őríti le, amely csak 2.50, illetve 2.60. A takarmánykihasználás céljából is megvilágítva ezeket a példákat, azt látjuk, hogy a kimutatásban szereplő adatok szerint az I. sz. falka az összes eleséget 19.88%-kal értékesítette, az eleségmennyiségben lévő keményítőértéket pedig 26.2%-kal nasznosztotta. Ha a falka ugyanazt a mennyiséget mind 80%-os keményítőértékű ötengeriben fogyasztotta volna és a keményítőt hasonló kihasználással értékesíti, gy ez az össztakarmánynál 21.2%-os eredményt jelentene.

Takarmányhasznosítási alapon elbírálva az eredmény lényegtelen eltéréssel a másik két falkánál is hasonló jó, pedig bírálati számaim szerint ugyan gyenge. A súly miatt! Amint feljebb hizlaljuk ezt a falkát, az eredményszámok mindjárt kedvezőtlenebbé válnak. E példából azt is látjuk, hogy a takarmánykihasználás százaléka — akár a keményítőérték után vesszük, akár az összes eleség után — nagyon jó. Hizlalási versenyben azonban mind a három falka a lehető legrosszabb pontokat kapta volna.

Most felhozok egy iskolapéldát, amely azonban a gyakorlati normákat fedi: X uradalom beállít 40 drb, drb-kint 60 kg-os sűldőt, amelyből hat hónap mulva 38 drb kihizott 180 kg-os darabonkinti súlyra. Bíraljuk el ezekből az adatokból módszorem szerint a hizlalást. Bíralat: $38:40 = 95\%$ a *kihizási drb százaléka*. $180:60 \text{ kg} = 120:180 = 0.66 \text{ kg}$ a *napi szulysaporulat*. $180:60 = 3$ szoros a *beállítási szulysaporulat*. Ezek a számok aszerint változnak, amint a *kihizott létszám, a kihizott súly és a kihizási napok száma ingadozik*. Minél nagyobbak ezek a számok, annál értékesebbek; *ugyanis a beállított darabszámnak minél magasabb százalékat lehet kihizlatni, minél nagyobb napi szaporulattal és minél magasabb testsúly sokszorosával: az eredmény annál kedvezőbb.*

Lássunk egypár példát a kihizási darabszám, a beállítási súly és a kihizási időtartam változatlan-ságát feltételezve:

Kihizási drb-kinti súly	Napi szulysaporulat	Testsúly hány-szoros
160 kg-nál	0.55 kg	2.66-szoros
170 "	0.61 "	2.83 "
180 "	0.66 "	3-5 "
190 "	0.72 "	3.16 "
200 "	0.77 "	3.33 "

Kérje az 54. sz. árjegyzőket!

HART-PARR

a legerősebb traktor!

Kezelése a legegyszerűbb! Élettartama a leghosszabb! Üzeme a legolcsóbb!

A Földművelésügyi Minisztérium rendelete szerint a HART-PARR traktort 200 holdon aluli gazda 15%-os állami hozzájárulással vásárolhatja.

Áránálattal, részletes ismertetéssel és referenciákkal szolgál a vevőképviselőt.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., Budapest, V., Váci-ut 50.

Világosan látható ezekből az adatokból, hogy azonos idő alatt elért magasabb testsúlynak magasabb értékszámok felelnek meg. Ezeknek jelentőségét ronthatja vagy javíthatja a kihizási darab szám százaléka, ami előbb kontroll-számmak neveztem. A napi súlyszaporulatot feltüntető számot elneveztem *előzetes értékesítő minősítőnek* (mert ebből a takarmány kihasználásra lehet következtetni), a testsúly hányzorosának kifejezőjét következtem), a testsúly hányzorosának kifejezőjét pedig *minősítőre utaló számmak* lehet tekinteni. Ugyanis a kihizott sertés minőségileg annál kiválóbb, minél többszöröse tudja a beállítási súlynak felmutatni. Ezek a számok önként adják az elbírálás lehetőségét.

Hogy az említett három főtulajdonság egymás közötti értékét miként állapíthatjuk meg, az idevonatkozó végzett variációs számításaim meggyőztek arról, hogy ez minden nehézség nélkül, varaközönösen felüli pontossággal fog menni.

Az egyes tulajdonságokban a növekedést az emelkedés mérvének megfelelően az előre megállapított progresszív kulcs szerint kell leponozni úgy, hogy a három tulajdonság három külön-külön pontszámot fog kapni. E három pontszám összege már egy számban is kifejezheti a *hízekonysági minősítőt*.

Mindenekelőtt kívánatos az egyes tulajdonságoknál azt a legalsó határt megállapítani, amelyen alól a hízó farka már diszkvalifikálható, továbbá megállapítani azokat a szorzószámokat, amelyekkel a minimumon felüli emelkedésnél az egyesek — a pontszám elnyerése céljából — beszorozhatók. Tegyük fel, megállapodtunk abban, hogy a kihizási darabszám %-ának legalább 90%-nak, a napi súlyszaporulatnak legalább 50 darabnak, a beállítási testsúly hányzorosának legalább 2,5-szeresnek kell lennie. Progresszivitás nélkül a szorzószámok pedig: a kihizási darabszám minden többlet-százaléka után 0,5, a napi súlyszaporulatnál minden többlet dkg után 0,25, a beállítási testsúly hányzorosánál minden többlet 0,1 után 0,5.

Már most, ha példánál megállapítást nyert, hogy egy farkból kétszáz hízózt 96%, a napi súlyszaporulat 65 dkg volt és a farka a beállítási súlyának 3,10-szeresét érte el, akkor ezek alapján a pontozást a következőképpen számíthatjuk ki:

96% (90% mint minimum) ...	= 6 x 5 = 30
65 dkg (50 dkg mint minimum) ...	= 15 x 2,5 = 37,5
3,1 (2,5-szörös mint minimum) ...	= 6 x 5 = 30
Összes pontok száma:	97,5

A három főtulajdonság közül gyakorlati szempontból a jelentősebbet úgy juttatjuk ezekben a számokban érvényre, hogy a minimális határt, továbbá a szorzószámot ennek előnyére állapítjuk meg úgy, hogy ezáltal a három főtulajdonság kifejezőit egyenlő értékűkké hozhatjuk ki. Ujabb hangoztatni kívánom, hogy az egyes tulajdonságok szorzószámai progresszív módon emelkednek. Idevonatkozóan ren-

delkezésre állnak egész táblázatos számítások, amelyeknek felsorolását még nem tartom időszerűnek. A felhozott számítási eljárással csak rá akartam mutatni arra, hogy megbízható három szám van az egyes tulajdonságok leponozására.

Minden hízlalással foglalkozó gyakorlati szakembernek rögtön tisztában kell lenni azzal, hogy a felsorolt rendszer megfelel azoknak a kívánalmaknak, amelyeknek alapján a mangalica teljesítőképeségét a legmegbízhatóbban el lehet bírálni.

A rendszernek azt az egyedüli hiányát, hogy a takarmány százalékos kihasználására nem nyújt számszerű adatot, megközelítően pótolni lehet azáltal, ha összehasonlítjuk olyan hasonló beállítási súlyú farkak hízlalási eredményével, amelynek takarmány-fogyasztása ismeretes. Avagy végezhetünk érdekes és versenyen kívül mintahízlalásokat, amelyeknél a három eredményszámunk megfelelően ki lehet számítani a takarmánykihasználási százalékot is.

Csupán arra a hangulatot kelte hatásra akarok még rámutatni, amit egy ilyen hízlalási próbának a rendszeresítése a tenyésztőknek ki fog válni.

A következő verseny érzésének izgató nyomása alatt érdeke lesz minden tenyésztőnek a törzskönyvelési célokat a mainál sokkal komolyabban felfogni annak a tudatában, hogy az összehasonlító próbahízlalási eredményeket rideg, tényeket feltüntető számok alapján fogják elbíralni, ahol semmiféle személyes összekötés vagy vélemény nem érvényesülhet. A körültekintő, gondos, szakzerű munkálkodást úgy a tenyésztés, mint a hízlalás ideje alatt nemcsak, hogy megköveteli, hanem az egyes tenyészeteknek egyenesen presztizs és anyagi érdeke is lesz az.

A gazda már a kutyánál kifogja jelölni a hízlalási döntőbe benevezendő malacokat és azoknak fejlődését állandóan figyelemmel irányítja, kíséri, hogy azok a megkívánt formában jöjjenek beállításra. Gyakoribb látogatója lesz a sertésállónak, majd a hízlaldának, ami az egész tenyészetnek a javára fog szolgálni. Nemcsak a sertéshízlalás jobb technikáját fogja keresni és tökéletesíteni, hanem a kiváló beállítási anyagul szolgáló südők nevelését is helyesebb utakra tereli.

Különböző helyek, különböző viszonyok, egymástól eltérő anyag, más és más hízlalási rendszer mellett lezajló hízlalások igen értékes tanulmányi anyagot fognak szolgáltatni az egyesületnek, ami jelenlősen hozzá fog járulni a jövedelmező hízlalás tökéletesítéséhez is.

A próbahízlalást végző tenyésztőket mindenesetre fel kellene kérni arra, hogy a takarmányozási jegyzék pontos vezetése mellett a hízlalás folyamata alatt egyes fontosabb jelenségeket napiszerűen jegyezzék fel (bármely zavart okozó betegség, elemi csúspas, elhullási adatok, kényszereladás stb.). Ismét hangoztatni kívánom, hogy ezeket az adatokat csupán

tanulmányok szempontjából tartom kívánatosnak, mert minosen kizárva, hogy ezek a megalkotandó bírálati eljárás esetleges későbbi módosítását megkönnyítik.

Egyébként az az eset is, hogy a hízlalás befejezése előtt pár nappal a legnehezebb hízó a guta üt. Ha ez a dátum és súly szempontjából hiteles érdemlően bizonyítható, úgy esetleg a kihizási darab százaléka csökkentésére nem lesz felhasználva. E tekintetben is az eljárás részletes kidolgozásakor kellene dönteni.

Megfontolás tárgya lehetne még az is, hogy az egyes tenyészetek hízlalási eredményei a törzskönyvi feljegyzéseken kívül nyilvánosságra hozassanak-e. Sarkentésül a legjobbakat feltétlenül ismertetni gondolom, sőt egy-két kiváló esetet, ha arra anyagi fedezet van, díszdíjjal, vagy oklevéllel ki is kellene tüntetni.

Befejezésül még csak annyit, hogy a törzskönyvelt tenyészeteknél a hízekonyságnak elbírálását minden más adatnál fontosabbnak tartom. Addig, míg az egyesület ennek a legfőbb tulajdonságnak elbírálására rendszert nem teremt, nem állhat hivatásának a magaslatán. Csupán a külemi elbírálás mellett bennem, mint hízlalóban, sok esetben kételyek ébrednek az irányban, hogy vajon az előírásnak megfelelő külemi kellekek valóban a jó hízekonyságra utalók-e?

Először ismernünk kell az egyes törzsek hízekonyságát és azután össze kell gyűjtenünk, hogy milyen külemi jellegzetességek járnak ezzel együtt s ha ezeknél a jobb törzsekkel következetesen azonos külemi jellegzetességeket látunk, esakis akkor szögezhetjük le a mangalica végleges standardját. Javaslatomra kérem a kíméletlen, de tárgyilagos kritikát, hogy ennek segítségével a hízekonyság elbírálásának a kérdését helyesen el tudja dönteni a Mangalica-tenyésztők Országos Egyesülete. Csúky Ferenc.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschbacher Emil dr.

(A cukorrépa ára. — A sertésárnya vasúti szállítása.)

A cukorrépa ára.
A 134.394 sz. pénzügyminiszeri rendelet a cukorrépa után fizetendő forgalmi adó alapjául szolgáló répaár az 1929/1930. gazdasági évre métermázsánként 2 P 50 fillérből állapította meg. Azt hisszük, legfőbb ideje volna már, ha ezek az 1921 óta évenként megismétlődő répaár-megállapítások végre megszüntetnénk, mert a legnagyobb igazságtalanságok tartjuk, hogy minden mezőgazdasági termény közül éppen csak a cukorrépa essék forgalmi adó alá s hogy amióta a forgalmi adót minden adóköteles cikk után a vévő viseli, éppen csak a cukorrépa mentesüljön ez alól a cukorgyárak, amelyek a forgalmi adót levonják a termelésnek fizetett répaárból. Már pedig métermázsánként 5 fillér forgalmi adó nem csekélység akkor, amikor a cukorrépa termelése amugy som jövedelmező, tehát ezt az egyoldalt

Sorszám	A falkatulajdonos neve	Beállítási				Hízlalás közben eladva		Kihizva eladva			Összesen	Felettetett eleség			Összesen	Hízlalási eredményszámok								
		kelet	darab	összsúly	páronkénti súly	kelet	darab	súly	páronkénti súly	termelt súly		Feltett				összesen	összesen után súlyszázaton %	össz. kem.-érték termelt %/60-t	bedíthott darabokból kihizott %	darabonkénti napi súlyszaporulat	A beállítási súly hányzorosánként el?			
												teheni	trpa	korpa										
I.	K. T. ... 1926. III.-12. 1912.	94	5,625	119,6	10	1051	X-12.	84	15,030	357,5	10,456	43,507	33,500	8 450	6109	610	283	32,587	39 892	19 88	28 20	89 38	0 55	3
II.	K. J. ... 1912. III.-23. 1912.	209	11,520	110,2	3	180	XII-4	206	28,265	274,4	16,926	70 708	54,445	12,090	8741	800	360	33 508	63,546	20 24	26 00	98 56	0 62	2 5
III.	A. P. ... 1912. IV.-17.	158	9,400	118,9	3	321	IX-20.	155	24,367	314,4	15,288	63,116	48,599	11,200	8097	700	313	75,016	57,011	20 38	20 80	98 10	0 62	2 64

CHLORAMIN-HOMOK (Streuchloramin) HEYDEN NYERS-CHLORAMIN (Rohchloramin)
száraz felszórásra
a legkitűnőbb fertőtlenítő szerek mezőgazdasági célokra.
Kezelésük egyszerű, megbízhatóak, olcsók, nem mérgező hatásúak. ~ TEJÜZEMEK, ISTALLÓK, BAROMFI-UDVAROK és BAROMFIOLAK GYORS, BIZTOS, OLCSÓ FERTŐTLENÍTÉSE. ~ Beszereshetők: 6257
SZÉKELY ANDRÁS és TÁRSAI-nál, Budapest, V., Nádor-utca 32. sz.
Telefon: Automata 258-86
Sürgőnycim: Szat Budapest

Takarmányfüllesztők
burgonya, répa és mindennemű takarmány füllesztésére kevés tüzelővel, 50-350 liter ürtartalommal, buktatható horganyzott üsttel
Alfa Separator R.-T., Budapest
Gyár és Iroda: I., Csurgói-ut 15/a. Tel.: Lá. 10-13
Városi üzlet: IX., Ráday-utca 12. Tel.: Aut. 861-21

elterjedést saanentali kecsketeenyésztés. Boltingenben meg-
néztük *Aegertner* tenyésztését is. Ezután Zwetsimen—Gstad—
Pillonpass—Aigle—Saxon—Szent Moritzon át a Wallis-
völgybe értünk, ahol az igen modern legújabb gazdasági
iskolát, a chateaucuif iskolát tekintettük meg. Ebben az
egyébeként kopár, sziklás hegyek szegélyezte völgyben kiter-
jedt szőlőkultúra, nagy kukoricatermelés, igen sok gyümölcsös
van, amelynek termését részben a saxoni nagy konzervgyár
dolgozza fel. Lepten-nyomon találkoztunk a határos Savoyá-
ból származó ösvérekkel, az eddig nem látott wallisvölgyi
erangi marhával. A társaságot *Luisier* dr. igazgató fogadta
a tanári karral és megmutatta a remek berendezésű, nők
és férfiak számára szolgáló kantonális gazdasági iskolát, az
intézet erangi marhatenyésztését, az eredeti, ősi wallisvölgyi
fekete sertés tenyésztését, amely hasonló a cornwallihoz, a
havasi juhászhoz, a wallisvölgyi kecsketeenyésztést és a leg-
újabbban létesült nagy leghorn és rhode island baromfiartom.
Csodálatot keltett az intézettel kapcsolatos fajgyűmölcs-
kísérleti telep, valamint az ott folyó vízlelenítési munkálatok
is. *Luisier* igazgató megemlítette, hogy jövő tavaszra nagyobb
társasággal eljön Budapestre és megsejleli az országos
mezőgazdasági kiállítását.

A többször szemle után Sionba mentünk, ott egy nagyobb-
szabású borpincét tekintettünk meg, estére visszatértünk a
gazdasági iskolába, ahol virágokkal roskadásig díszített
asztal mellett fogyasztottuk el vacsoránkat. Az intézet
léánynevelőkéi felszolgáltak a Wallis-völgyben termelt
összes borbőléségeket, amelyek közül nem egy 11—12 milli-
gandfokú. Felszolgáltak az összes ott termelt körte-, alma-
és őszibarackfajtákat. Másnap Villeneuve—Montreux—
Lausanne-on át Genf-be mentünk. Ezen az utvonalon már a
déli klíma kiterjedt szőlő- és gyümölcsstermelése látható,
Genf felé pedig már csupa park és villa, szebbnél szebb
virágos kertekkel és nagykiterjedésű kertészetekkel. Genfben
legelőbb a nagy kantonális kertészeti iskolát tekintettük meg,
csodásan szép pálmá- és üvegházaival, kertészetével és gyümöl-
csovel. A szemle után megtekintettük a népszövetségi
munkaügyi hivatalát, ahol honfitársunk, Gombóc min. titkár
kalauzolt és tartott előadást a munkaügyi hivatalról.

Genf-ből Lausanne-on keresztül Frihourgha mentünk, köz-
ben megnéztük Marbach híres szimmentali tenyésztését, ott
látunk a hírneves *Mozalia* tehénét (9461 kg tejtermeléssel),
amelynek egyik fiát *Elekés Gyula* jószágkormányzó, utitár-
sunk veite meg. Frihourghban *Kollaud* dr. tanár várt, akinek
vezetésével megtekintettük a greyzerlandban lévő állami
tebolyda gazdaságát. A hozzatartóknak havason igen szép
freiburgi marhatenyésztést és modern sajtozemat volt alkal-
munk láthatni. Továbbitunkban megnéztük a híres és modern
felszerelésű gangreneveni gazdasági iskolát, annak kísérleti
telepét, ahol ugyanevak freiburgi és szimmentali marhat-
tenyésztésnek és emmentali sajtot gyártásnak.

Bernben az ottani bányásárt és a város nevezetességeit
tekintettük meg. A környéken fekvő Heberfeldi kőszelvényi
állomás, Barry tanár és tanártársai kalauzoltak. Továbbá
a zollikofeni Molkerét néztük meg, amelyhez a sárvári,
illetve pusztaláni iskolák hasonlóit. Megtekintettük a rütti-
zollikofeni földművelőiskolát, ahol különösen az állattenyésztés
és növénytermelés iránt érdeklődtünk.

Svájci kirándulásunk legutolsó állomása Münsingen volt,
ahol a modern berendezésű schwaudi gazdasági iskolában
a tehénésztést, az erdőben elhelyezett sertésenyésztést, a
nagy szabású baromfiartom tekintettük meg.

A három heti tanulmányt Bernben ért véget, ahol *Szabó*
József dr., enyingi plébános a társaság megbízásából köszönetet
mondott a kirándulás vezetőjének a tamáságos ut megren-
dezésért. A társaság innen autón folytatata útját Buschsig,
majd Vorarlberg, Tirol, Salzburg, Stájerország és Felső-
ausztrián át Bessig. Közben Salzburgban megállt egy napra
és meglátogatta az ottani pinzgaui ló- és szarvasmarhakiállí-
tást, amelyről a „Köztelek” évi 79. száma már közölt beszám-
lót.
Kukuljevic József dr.

VEGYESEK.

Hadik János gróf beszéde az országos erdészgyűlésen.

A napokban tartotta az Országos Erdészeti Egye-
sület az évi közgyűlését Parádán. Megjelentek *Hadik*
János gróf elnökön kívül *Mayer* Károly földművelés-
ügyi államtitkár, az OMGE képviselőiben *Fabricsius*
Endre főtitkár, *Inkey* Pál báró, *Pallavicini* Alfonz gróf,
Keglevich Gyula gróf, *Papp-Szász* Tamás földbirtokosok
és mások. A gyűlés megnyitása után *Hadik* János gróf
elnök nagyszabású beszédet mondott, amelyben

foglalkozott az erdészet összes időszerű kérdé-
seivel, az új erdőtörvény ügyével stb. Rámutatott,
hogy a békeszerződés folytán elvesztettük erdő-
területünk 86 százalékát s ezzel erdőnk az összes
terület 14 százalékára apadtak. Külkereskedelmi
mérlegünk erős passzivitását is elsősorban szintén
az okozza, hogy faszükségletünk jelentős részét
importálni vagyunk kénytelenek. Százötven millió
pengőt tesz a fabehozatal évi értéke s ez mutatja,
hogy milyen fontos erdőgazdálkodásunk fejjeze-
tése. Az erdőgazdaság hathatós védelemre szo-
rul. Ma ez a védelem minimális. Az olcsó termelősi
kiülföldi áru ma mentesül a forgalmi adó alól a leg-
több vonatkozásban, viszont az adó egész terhét a
belföldi termelés viseli. Díjazabási politikánk sem
nyújt előnyöket a belföldi termelésnek. A helyi érdekű
vasutak díjazabási önállóságából előálló törfuvarok
és kezelési költségek többletét csak a belföldi termés
érzi. A hosszú ideig fenntartott költői furgalom lehe-
tetlenné tette a belföldi erdőgazdaság számára a
konjunkturalis lehetőségek kihasználását, valamint
azt, hogy felkészüljön a külföldi termeléssel való
versenyre. A 143.000/1918. számú földművelésügyi
miniszeri rendelet fenntartása, amely miniszeri
engedelemlől teszi függővé a szabadrendelkezési
erdők használatát, régi sérelme az erdőgazdálkodás-
nak. A háborus rendeletek lebontása immár igazán
időszerű lenne. Változott helyzetünkben, amikor az
állami erdők arányszáma 15,6 százalékról 4,2 szá-
zalékra, viszont az állami erdőszelek arányszáma
45,1 százalékról 19,3 százalékra esett, mutatja, hogy
az erdőgazdálkodás súlypontja a magánerdők felé
tolódott el. Ennek kifejezésre kell jutnia az egyesü-
let munkájában s az a körülmény, hogy hivatalos
részről az egyesület igen sok jóindulatot tapasztal,
arra enged következtetni, hogy teljes egyetértésben
sikerül a magyar erdőgazdálkodást felvirágoztatni.
A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Hadik* János
gróf elbucsuztatta *Bund* Károly miniszeri tanácsost,
aki harminc évig volt az egyesület titkára. Méltatta
érdemeit s bejelentette, hogy *Inkey* Pál báró alelnök
tisztelő lemondott. Javaslataira érdemeit jegyző-
könyvileg megörökítették. Ezután *Bró* Zoltán bemu-
tatta a vezetőség évi jelentését, majd az erdészet
különböző kérdéseiben többen tettek előterjesztéseket,
amelyeket a közgyűlés elfogadott. Beható vita folyt
az új erdőtörvény kérdése körül. Itt *Hadik* János gróf
kifejtette, hogy az egyesület hosszú ideje sürgeti az
erdőgazdálkodás két kérdésének: az erdők fenntartá-
sának és az erdőbirtokos, valamint az állam jogvi-
szonyának rendezését. Az erdő törvényterve-
zet a földművelésügyi minisztériumban elkészült,
ahoz alkalom lesz rövidesen hozzászólni. De mar-
most szükséges rámutatni, hogy az erdőgazdaságot
nem lehet és nem is szabad a teljes gazdasági sza-
badtság elve alapján rendezni. Itt olyan körülmény-
szempontok lépnek előtérbe, amelyek megakadályoz-
tessnek bizonyos korlátozást. Ugyeini kell azonban,
hogy itt ne lépünk túl a szükséges határt. A birtok-
kosnak bizonyos mértékben szabad mozgás biztosí-
tandó. A bürokratizmus csökkentendő. A külső
adminisztráció úgy szervezendő, hogy ez a vadászati
felügyelői szolgálatot is elássa. A nagy tesszéssel
fogadott fejtegetés után a közgyűlés elfogadta a
kötségvetést és zárószámadást, majd pedig meg-
ejtette a választásokat. Előnké nyúl egyhangy
lelkességgel *Hadik* János gróft választották meg.
Alelnökök *Téry* Béla volt miniszter és *Waldott* Kele-
men báró lettek.

Kállay Miklós kereskedelemügyi államtitkár.
A kormányzó a m. kir. kereskedelemügyi miniszter
előterjesztésére *Kállay* Miklós dr. főispán, a Tiszán-
tuli Mezőgazdasági Kamara elnökét kereskedelem-
ügyi m. kir. államtitkárként nevezte ki.
Személyi hír. *Béthy* Gyula OMGE titkár, a Magyar
Mezőgazdasági Szervezők Országos Egyesületé-
nek titkárát a Magyar Mezőgazdasági Szervezők

Országos Egyesülete október hó 15-én tartott igaz-
gatóválasztmányi gyűlésén az egyesület igazgatójává
választotta meg.

Kund Ede a közgazdasági egyetem előadója. Az
egyetemi közgazdaságtudományi karon a mezőgazda-
sági géptant eddig *Szabó* Gusztáv dr. műegyetemi
ny. r. tanár, az OMGE műszaki szakosztályának
elnöke adta elő, aki sokoldalú elfoglaltsága miatt,
amelyett nemcsak a technikai tudományok művelése
terén, hanem a mezőgazdaság érdekében más irány-
ban is kifejt, a közgazdasági egyetem előadói tisz-
ségéről lemondott. A mezőgazdasági gépmunka mind-
inkább általánossá váló alkalmazása következtében
a mezőgazdasági géptannak a gazdasági élet jövő-
jében mind nagyobb a jelentősége, ezért ósztintén
sajnáljuk, hogy a mezőgazdasági gépészeti kér-
déseket országosan elismert tekintélye, *Szabó* Gusztáv
dr. ezeknek az előadásoknak a tartására a köz-
gazdasági egyetemen a jövőben nem vállalkozott.
Másrészt azonban a gazdatársadalom nagy meg-
elégedésre szolgál, hogy az egyetemi közgazdaság-
tudományi kar a mezőgazdasági géptant előadói
tisztségére *Kund* Ede okl. gépészmérnök, műegyetemi
adjunktust, a „Köztelek” gépészeti rovatvezetőjét kérte
fel, akinek a nevénytugyancsak előnyösen ismeri az ország
gazdatársadalmát. *Kund* Ede évek óta munkatársra
Szabó Gusztávnak, az OMGE életében mindig tevé-
keny részt vesz és gyakorlati tanácsadásaival már
eddig is sok szolgálatot tett a gazdatársadalomnak.
Kund Ede nemcsak hivatásos technikus, hanem
gyakorlati gazda is, aki a mezőgazdasági gépészeti
kérdéseket a gazda szemszögéből nézve is megérli.
Ósztinte szeretettel üdvözljük *Kund* Edét
Szabó Gusztáv dr. utódjaként a közgazdasági egyetem elő-
adói tisztségében és meg vagyunk győződve, hogy
ugyanazzal az ügyszeretettel fogja ellátni megbíza-
tását, amint azt elődje tette.

Előleptetés. A kormányzó a magyar királyi föld-
művelésügyi miniszter előterjesztésére *Gulyás* Antal
dr., *Gróf* Béla dr. és *Kukuljevic* József dr. magyar
királyi gazdasági akadémiai rendes tanárokat 1929.
évi július hó 1-16-i számított hatállyal a gazdasági
akadémiai tanszék vezetői rendes tanárok részére meg-
állapított és az állami rendszerű VI. fizetési osztály
3. fizetési fokozatának megfelelő 4. fizetési fokozatra
előléptette.

Halálozás. *Neumann* Antalné, született *Megele*
Margit folyó évi október 15-én Bud-pestben elhunyt.

Az OMGE válságstatisztikai adatgyűjtése. Lapunk
mai számanak mellékletében folytatón közöljük az
OMGE tavalyi válságstatisztikai adatgyűjtése fel-
dolgozott adatainak eredményeit. O. vasónk szives
figyelmét felhívjuk a sorozatosan közzéteendő mellék-
letek megőrzésére. Az adatgyűjtés közléseit lapunk
folyó évi augusztus 26-i számában kezdjük meg,
amelyben a válságstatisztikai adatgyűjtés előzményeit
ismertettük. A részletes eredmények során azután az
I. számú táblázat a megvizsgált gazdaságok általános
helyi viszonyairól nyújtott tájékoztatást. A II. számú
táblázat a megvizsgált gazdaságok főbb terményei-
nek I. katasztrális holdra vonatkoztatott átlagtermé-
seit ismertette, a III. számú táblázat a megvizsgált
gazdaságok egész kiterjedését és művelési ágak sze-
rinti megoszlását tüntette fel. A IV. számú táblázat azt
tüntette fel, hogy a megvizsgált gazdaságok az 1926—
1927. gazdasági évben a művelési növények melyik
csoportját és milyen arányban termelték. Az V. számú
táblázat az állatállomány nagyságáról, megoszlásáról
és trágyatermeléséről nyújtott képet. A VI. számú
táblázat a megvizsgált gazdaságok kézimunka- és
kezelési költségeit mutatta ki a munkabérek külön-
böző nemei szerint. A VII. számú táblázat a mező-
gazdasági üzemekbe fektetett tőkék nagyságát I. kat.
holdra és egymás közötti arányát százalékos viszony-
számokban kifejezve tüntette fel. Az egyesített VIII. és
IX. számú táblázatok a gazdaságok készpénzbevételeit
és készpénzkiadásait mutatták, a bevételeket a főbb be-
vételi források és a kiadásokat a főbb kiadási cimek

Átvettük a leghirnevesebb németországi speciális gépgyár, a
Kyffhäuserhütte (Ariern, Szászország)
 vezérképviseletét

burgonya- és takarmányfüllesztő-készülékekben

melyeket különböző nagyságban raktárról azonnal szállíthatunk
 Árajánlattal szives megkeresésre készséggel szolgálunk!

Braun és Ürményi
 Budapest, V., Báthory-utca 7.
 Honvéd-utca sarok

Telefon: Aut. 241-34

AKRA-1000
billenő fűllesztő
600-800 liter tartalommal

REFOR-1000
gyorfüllesztő zúzóval
1000-750 liter tartalommal

szerint részletezve. Ezután a X. számú táblázatot közzétették. Ez a táblázat a megvizsgált gazdaságok vagyonmérlegét tüntette fel, vagyis azt, hogy az egyes leltárak milyen értékváltozást tüntetnek fel az év végén az éveleji állapothoz képest. Ez a táblázat is, miként a VII. számú táblázat, a telek forgalmi és kal. hozadéki értéke szerint is feltüntette a gazdaságok vagyonának évközi változásait. Mai számunkhoz a XI. számú táblázatot csatoljuk, amely az üzemi eredményeket tünteti fel és szembeállítja az összes bevételt az összes kiadással, kimutatja a holdankinti tiszta jövedelmet és veszteséget, valamint a befektetett tőke kamatozását is. Az egyes üzemek eredményének alakulását egy ábra tünteti fel hasábdiaagramokkal. Következő számunkhoz a XII. számú táblázatot csatoljuk, amely a kisgazdaságok általános üzemi viszonyairól fog tájékoztatást nyújtani. A kisgazdaságok adatait kérdőívek segítségével gyűjtöttük egybe, ezért azoknak a feldolgozása is a nagy- és közepbirtokokétól elkülönítve és más rendszer szerint történt.

A Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei Gazdasági Egyesület Tekei József gróf v. b. t. t. elnöke alatt október hó 8-án igen látogatott igazgatóságátmányi gyűlést tartott. Kégl János dr. igazgatóválasztmányi tag üdvözölte Tekei József gróf elnököt 70 éves születési évfordulójára alkalmasból, majd az igazgatóság választmányi letargyalta több község vasártartási és a helypénzdíjzabasz módosítására vonatkozó alispáni átiratozat. A mezőgazdasági termelési és értékesítési válság enyhítése érdekében együteti állásfoglalás céljából átiratot intéznek az OMGE-hez, amelyben az államgazdaságban való nagyobb mérvű takarékosságot, a kereskedelmi szerződések revízióját, a hitelügyek rendezését, a vasuti tarifák csökkentését, a műtrágya árának a gabonárához viszonyított leszállítását kéri. Az igazgatóság választmány a tej szirtartalmának megállapítása terén előforduló vissza-
ságok megszüntetése, a tejvizsgálatok decentralizálása, továbbá a szeszé feldolgozandó saját termései cukor-
répa forgalmi árának eltérítése érdekében megteszi a szükséges lépéseket. Letargyalta az igazgatóság választmány az OMGE, a tarsegyesületek, a kecskeméni mezőgazdasági kamara, a Fauszövetség átiratát. Az energia törvénytervezet tárgyában feliratot intéznek a kormányhoz. Az igazgatóság választmány jelenlést tett az üllői vármegyei falkola, mintagyűmölcsös létesítése érdekében fogantatott intézkedésekről, a monori mezőgazdasági bizottság által Pilsen, a vármegyei gazdasági egyesület által Tinnyén rendezett és igen jól sikerült állatdíjazásokról, kiállításokról, a vármegyében földművelési miniszteri államsegéllyel létesült 60 mintatrágyatelep elkészítéséről, a szanki gazdákör alakításáról, a Szank, Tatárszentgyörgy, Tiszaujfalú községekben három kisgazdánál kis mintagazdaság létesítése érdekében tett intézkedésekről, az 1930-ban végrehajtandó burgonya-termelési akcióról, a kaposvári kiállítás megtekintése és a B. dacsonyvidéki szőlőtermelés tanulmányozása céljából megrendezett és igen jól sikerült tanulmányútról.

A Dohánytermelők Országos Egyesülete folyó hó 12-én Eszenyi Jenő egyesületi alelnök elnöklése alatt tartotta a „Köztelek” épületében igazgatóságátmányi gyűlést, amelyen a m. kir. dohányjövédékét Benkő Ferenc h. államtitkár és Natopj Tivadár báró min. tanácsos képviselte. Az elnöki megnyitó során bejelentette Eszenyi alelnök Hadik János gróf egyesületi elnök elmaradását, aki családi okok miatt nem tudott megjelenni. Az igazgatóság választmány behatárolta a dohány jogorvoslati ügyek kérdésével, majd az 1929-1930. évekre Blantz Jenő jászág-igazgató, Grabner Emil kisérletügyi főigazgató, Kallay Miklós főispán és Kocs Mihalyt, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatóját az intézőbizottság tagjaival választotta meg. A Papp Szász Tamás egyesületi igazgató által előadott tagmozgalomra, pénztári állapotra és alapszabálymódosításra vonatkozó jelentést az igazgatóság választmány elfogadta.

A nemzetközi fűrdőügyi társaság látogatása a Mezőgazdasági Múzeumban. A nemzetközi fűrdőügyi társaság R. Fortescue Fox elnök vezetésével meglátogatta folyó hó 16-án a Mezőgazdasági Múzeumot. A látogatók között 15 angol, 29 francia, 20 német, 9 olasz, 3 bolgár, 5 dan, 2 orosz, 3 spanyol, 3 svéd, 6 lengyel és 19 cseh balneológus orvos volt. Paikert Alajos, a múzeum igazgatója francia nyelven mel-g szavakkal üdvözölte a társaságot és rámutatott a múzeum nagy jelentőségére, amelyben a magyar mezőgazdaság fejlődését és annak minden termelvényét igyekszik bemutatni és közismertté tenni a külföldi látogatók, valamint a magyar érdeklődők előtt. A Mezőgazdasági Múzeumban a földművelésügyi miniszter vendégei voltak a látogatók, ahol uzsonna közben bemutatnak a külföldieknek a magyar borokat borkóstoló keretében, amúdon a külföldiek nagy elismeréssel szótak boraink kiváló minőségéről. A külföldi látogatók nagy tetszéssel szemlélték az igen magas fokú álló mezőgazdasági múzeumunk gyűjteményeit és hálas köszönetet mondtak a földművelésügyi miniszternek és a múzeum vezetőjének az udvarias és előzékeny fogadásért.

Hírdetés Tiszaugon. Október hó 17-én Horthy Miklós kormányzó jelenlétében, ünnepélyes keretek között adták át a tiszaugi új Tiszahidat a forgalomnak. Az ünnepély a Himnusz elénekelésével kezdődött, majd Bud János dr. kereskedelemügyi miniszter, azután Páry István főispán Keoskeméti th. város, Alexander Imre alispán pedig Jásznagykunszolnok vármegye részéről üdvözölte a kormányzót. Forster Gyula államtitkár előadta a hírdetés mozzanatait és adta, majd a hid beszentelése következett. Ezután a kormányzó átadta a hidat a közforgalomnak, ami után a kecskeméti református lelkész imát mondott. Az ünnepély a „Szózat” elénekelésével ért véget.

Ujgazdasági felügyelőség Nagyigmándon. A földművelésügyi miniszterium a tatai járási gazdasági felügyelőség likvidálásával egyidejűen Nagyigmánd székhellyel, az egész Komárom vármegyére terjedő hatáskörrel új gazdasági felügyelőség szervezését határozta el.

Nyirégi bor- és gyümölcsmintavásár. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a bor és gyümölcs kedvezőbb értékesítésének megkönnyítése céljából mintavásárt rendez Nyiregyháza november hó 3-án és 4-én a vármegye háza nagyertermében. A mintavásár iránt igen nagy a kereskedők érdeklődése, mert már az eddigi jelentések szerint is igen nagy mennyiségű, jó minőségű bor- és gyümölcsmintát fognak a termelők a mintavásáron eladás céljából bemutatni.

A Hussertényesztők Országos Egyesülete f. évi október hó 10-én ellenőrizte és törzskönyveit három ízben **Hartyáni Imre dr. hussertényesztőt** Abonyban. A törzskönyvelésen megjelent ináresi **Farkas Ferenc dr.** egyesületi alelnök is. A bizottság a törzskönyvelt hussertékek teljesítvényi és küllemi elbírása után 8 drb kocát tartott a törzskönyvi ellenőrzésre továbbra is alkalmasnak. Az abonyi tenyésztőben modern sertésfiasztató és hízalida épült. F. hó 12-én törzskönyvvelte harmadizban a HOE bíráló bizottsága **Solymosy Zeigmond báró** nagylőzi (Sopron m.) hussertényesztőt. A bíráló bizottság elnöke **Wimpffen Frigyes gróf**, tagjai **Binder Henrik Dreher-uradalmi főintéző és Kenessey Béla**, HOE ügy. igazgató volt. A törzskönyvelő bizottság tagjai kiserlekképpen külföldi mintára egymástól függetlenül, külön-külön bíráltak, mégis az eredmény, az egyes tagok bírálatára majdnem mindenben megegyezett. Ennek alapján 12 drb kocát és 2 kant találtak törzskönyvelésre alkalmasnak a már előzőleg megejtett teljesítvény szerint való bejegyzés után. A Solymosy-uradalom ez év tavaszán importált Angliából 2 kant és 4 kocát 900 pengő átlagárért. Az importanyag nagyon szépen fejlődött és már teljesen akkumulatizálódott.

Mangalicatenyésztők törzskönyvi bírálatára. A Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete központi bíráló bizottsága október hó 14-15-én a mezőegyesi magyar királyi állami ménesbirtok belső fecskési és belső kamarasi szőke mangalicatenyésztőben tartott törzskönyvi bírálatot. A törzskönyvi bírálaton megjelentek **Rácz Mihály dr.** gazdasági akadémiai tanár, **Csaky Ferenc**, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete köbnyai hízalótelepének igazgatója, **Ötömösy Dezső dr.** egyesületi ügyvezető, a ménesbirtok részéről **Czegledy Ákos m. kir. gazdasági felügyelő**, **Wenrich János m. kir. gazdasági felügyelő** és **Demeter Zoltán m. kir. gazdasági főintéző**. A nagy muittal és országos hírnévvel rendelkező tenyésztőben általános elismerést érdemelt ki és nagy tetszéssel találkozott a ksnok és kocák nemes fajjellege és jó csontozata. Különösen a fiatalabb südőknek testalkat és forma tekintetében teljesen megfelelnek a kívánalmaknak. Az előzően megejtett és ellenőrzött teljesítvény alapján a törzskönyvelő bizottság póllóan felvett az országos törzskönyvbe 30 drb kocát és 6 drb kant. Törzskönyvi bírálatot tartott a törzskönyvi bizottság **Baldás Gábor dr.** hevesvezekényi szőke mangalicatenyésztőben is. A bírálaton megjelentek: **Walner Endre**, a mén-sbirtokok ny. m. kir. gazdasági főigazgatója, **Ötömösy Dezső dr.** egyesületi ügyvezető és **Baldás Gábor dr.** földbirtokos. A szépen fejlődő tenyésztőből az ellenőrzött belső tulajdonságok figyelembevételére alapján a bizottság póllóan 9 drb kocát és 3 drb kant vett fel az országos törzskönyvbe.

Felvétel az újonnan létesített szekszárdi földművelésiskolába. A földművelésügyi miniszter átfogó konkurpoinkájának eredményeként 1930 január 3-án a Szekszárd melletti Palank pusztán új földművelésiskolát nyitnak meg. Az új földművelésiskola most adta közre pályázati hirdetését, amelyben az iskolába való felvétel feltételeit közli. A felvételi kérvényt a földművelésügyi miniszterhez címezve, a földművelésiskola igazgatóságánál (Szekszárd) kell beadni. A felvételi feltételekről s minden egyéb, a felvételi ügyhöz tartozó kérdésekről készezzel ad felvilágosítást a földművelésiskola igazgatósága Szekszárdon.

Az Állattenyésztők Lapja októberi számában **Eber Ernő dr.** szerkesztő fgyelemremelő cikkeket irt „Állatállományunk alakulása az utolsó évben” címen, amelyben a f. évi Gszszair alapján foglalkozik az ország állatállományának szám- és értékelés alakulásával. **Dorner Béla** képekkel illusztrált cikke angolországi sertésvásárló utjáról szól. Több értékes szakcikk, külföldi irodalmi szemle és kisebb közlemények egészítik még ki a tartalmas lapot.

A „Növényvédelem” és „Kertészet” legújabb száma a téli alma legolcsóbb és legegyszerűbb eltartásáról ir. Cikkek közöl még a gyümölcsfás helytelen ültetéséről, a cserebogár pajor irtásáról, a szőlő műtrágyázásáról, a kifogyott tőkek pótlásáról, a zöldségfélék teleltetéséről, a kiserföldi gyümölcstermesztésről, a róza téli takarásáról stb. A két dusan illusztrált szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, V., földművelésügyi miniszterium) a „Köztelek”-re való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámot.

Mezőgazdasági munkáshíradó és kereslet. A m. kir. földművelésügyi miniszterium fennhatósága alatt álló Országos Gazdasági Munkáshíradó Iroda (Budapest, V., Kossuth Lajos-ter 11. sz., II. em. 207.) legutóbbi jelentése szerint foglalkozást keresnek munkáscsapatok: **Ádám Sándor** 50 munkással ősi gazdasági munkára, **Borsod vm.**, **Szihalom**, **Vasuttelep**, **Mizsei István** 50-100 munkással bármely kubic (föld) munkára. **Lilafüreden** 4 évig dolgozott. **Jászórány**, **I. Deák Ferenc** u. 16. **Vicán Mátyas** több kisebb-nagyobb csapattal (20-100-ig) ősi gazdasági munkára részért vagy készpénzért is. **Békéscsaba**, **III. Berényi-ut** 24. **Balog István** 20 társával kubicmunkára, de répaszedés, tengeritöréshez is havi 50 P és élemezés mellett, **Somogyvár** hely, 264. sz., u. p. **Berzence**, **Hovorka Pál** 40 munkással répa-, burgonyaszedéshez, egyház önként 2 P és élelem, **Békéscsaba**, **IV. Berényi-ut** 75. **Forgó András** 30-50 munkással répa, tengeri, cirok vagy bármely gazdasági munkára, **Hajdu vm.**, **Nádudvar**, **Csöka-u.** 592. Munkáscsapatot keresnek: **Fabán Mátyas** mérnök csatornamélyítés és szesztéshez 300 kubicot, csak ázó-lapattal, **Szekszárd**, **Vörösmarty-u.** 2., telefon 53. E szobemajori bergazdaság tengeri, répa- és burgonyabetakarításhoz 40 munkást, **Moson vm.**, **Hagyashalom**, **Braun bergazdaság** tengeritöréshez, répaszedéshez 80 munkást, **Fejér vm.**, **Bicske**, „Magraktár” 60 németzet borsvobogatáshoz mintegy három hónap, métermázsként 3 P-ért, vagy órszárra. **Ejli szállítás van**, **Budapest**, **II. Széna-ter** 1. A munkáshíradó díjtalan. Kérjük azoknak a gazdaságoknak a vezetőit, akik híradásunk nyomán alkalmaztak munkásokat, hogy ezt a körülményt a felet hivatallal közöljék sziveskedjenek.

Helyleigazítás. Lapunk október 17-én megjelent 83. számának vegyes közlemények rovatába hiba csuszott be. Ugyanis a *Magyar marha törzskönyvelésének megkezdése Szabolcs megyében* című beszámolóban a tenyésztő minőségére vonatkozó általános észrevételek nem a *kötési*, hanem *Orosz Sándor* földbirtokos *székelyi* magyar marha tenyésztőre vonatkoznak.

Kerem a gazdáközönséghez. Budapesti ügyvéd vagyon-
talan és nyugtalan 60 éves özvegye, aki a devalváción követ-
keztében minden vagyonát elvesztette s beteg, munkásképtelen
úttal együtt a legnagyobb nyomorba jutott, azzal a kére-
lemmel fordul az adakozó szívű gazdáltsadalomhoz, hogy
készségeit helyzetében az életfenntartáshoz szükséges bar-
milyen csekély mennyiségű élelmiszert, vagy pénzüdmány
juttatásával segítségére legyenek. Cím: *Gy. Bánó József dr.-né*,
Budapest, VII., Elemen-utca 17., II. 7.

Néhány órában belül fertőzés által spanyolóthat, torok-
fájást tapasztalnak, vagy köhögni kezdenek. A szájon és garaton
keresztül fertőző betegségek ellen biztos védekezés
a Panflavin-pasztila.

Budapesti tell tartózkodásra földbirtokosok és gazdálkodó
családok részére havi 240 pengőtől, háromszori étkezésel,
lilt, fűtés és melegvízhálózással, kapható szoba az Excolstor-
szállodában Budapest, Rákóczi-ut 72. Előjegyzéseket már
most elfogad.

A m. kir. osztályszerszámok főúrsítól kéri, hogy akik
a postán küldött sorsjegyek árát meg nem egyenlítették ki,
sziveskedjenek a *megfelelő összeget azonnal megfizetni*, mert
a *nyereményigény* és minden más jog csak úgy biztosítható,
ha a sorsjegyek ára az előirt 30 fillér költséggel együtt
a huzás előtt kiegyenlítették. Ha azonban bármely oknál
fogva a sorsjegyeket nem akarják megtartani, küldjék
azonnal vissza az illetékes helyre, mert a főúrsítónak nagy
kárt okoznak, ha azokat postafordultával nem kapják vissza.

Burgonya nagyobb tételben keresetetik. Ajánlatokat
kér: **Parczar Mezőgazdasági Áruforgalmi Iroda**, **Buda-
pest, V., Honvéd-utca 38. szám.** Telefon: Lipóti 968-24.

Kertész, virágágyai, melegházi, mezőgazdasági épületek üveglablakok
ifj. Weiss Gyula táblaüvegnagy-
kereskedőnél, Budapest, V. kerü-
let, Vadász-utca 29. szám. 0300

Ha proteindús abraktakarmány- és
mindenféle olajpogácsa-, valamint
száritott répaszelet- és melasse-szük-
ségleit és úgy azonnali, mint egész évi
szállításra, a beltartalom kezességé-
vel fedezni óhajtja, úgy forduljon
Zwebner Jacques céghez, Budapest,
V., Nádor-utca 28. Telefon: Automata
140-72

NYILTTÉR.

(A rovatban foglalkozókat nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Pa-kányt, eg-er-et, mezei eg-er-et, csak a **RATINOL** szavabbságot, csodálat, ru-m-i, kany-g-t, **RUSSIN** irt gyökereken Más állatok, emberre veszélytelen! Négy évben szállítás: **RATINOL** LABORATORIUM, Budapest, VII. kerület, Murányi-utca 80. 6190

Telefonszám:
Lipót 984-32

Massey Harris

Sürgőnycim:
Massey

V., Csáky-utca 47.

Ideiglenes cím új telephelyünk átépítéséig: V., Pannonia-utca 15/a

Budapest, 1929. október 19.

Magyarország mezőgazdáihoz!

A MASSEY-HARRIS cég élénk figyelemmel kísérte azt a rohamos fejlődést, amelyen Magyarország mezőgazdaságának mechanizálása az utolsó évtizedben keresztülment és elérkezettnek látja az időpontot arra, hogy Budapesten a magyar üzlet kifejlesztése céljából

Massey-Harris Részvénytársaság

A cég alatt letelepedjék és a közvetlen érintkezést a magyar gazdaközönsséggel felvegye. A MASSEY-HARRIS cég immár 80 éve áll fenn; technikai és kereskedelmi fejlődése szünetnélküli. Gyárt minden gépet és eszközt, amely a korszerű mezőgazdaság életszükséglete; az egyszerű kukoricakapálótól a legmodernebb arató-eséplőgépig, a kis szivattyumotortól a legtökéletesebb traktorig, a közönséges vasboronától a forradalmat felidézett „pulverator” traktorekéig, minden készül a mai MASSEY-HARRIS gyártelepeken.

A MASSEY-HARRIS cég 7 hatalmas és tökéletesen felszerelt gyárára támaszkodva, teljes és sokoldalú felkészültséggel lép a magyar gazdaközönység elé.

Bár a cég évtizedek építőmunkája révén, terjedelemben hatalmasan megnőtt és a fejlődés legelején halad, egy pontban tökéletesen a régóta ismert MASSEY-HARRIS cég maradt: **semmi sem becsesebb számára, mint a gazdák teljes megalégedettsége!**

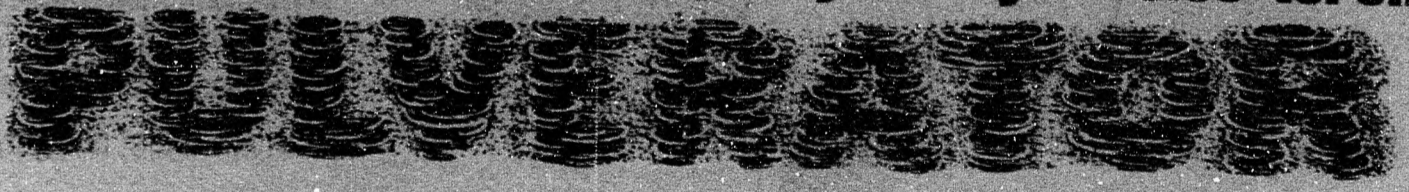
Ezért semmi áldozatot sem sajnált és nem fog soha sajnálni. Az az óhajunk, hogy minden vevőnk ne csupán üzletfelünkke, hanem barátunkká is váljék! Különös súlyt fektetünk az alkatrész-szolgáltatásra, amely célból igen nagy készleteket halmozunk fel Budapesten úgy, hogy régi és új vevőink a leggyorsabb és tökéletes alkatrész-kiszolgáltatásra számíthatnak.

Lelkiismeretes kereskedelmi és műszaki kiszolgálás teremtsék meg a gazda és a cég között a bizalomnak és a kölcsönös megbecsülésnek azt a légkörét, amely — és ez a mi 80 éves tapasztalatunk — többet ér, mint a pillanatnyilag még oly nagy üzleti haszon, mert csak a vevőkben meggyökeredezett megbecsülésre lehet egy fejlődő cég jövőjét sziklaszilárdan alapozni. Ebben a szellemben kérjük a magyar gazdaközönység bizalmát és hívjuk fel figyelmét a világhírű MASSEY-HARRIS gyártmányok következő összeállítására.

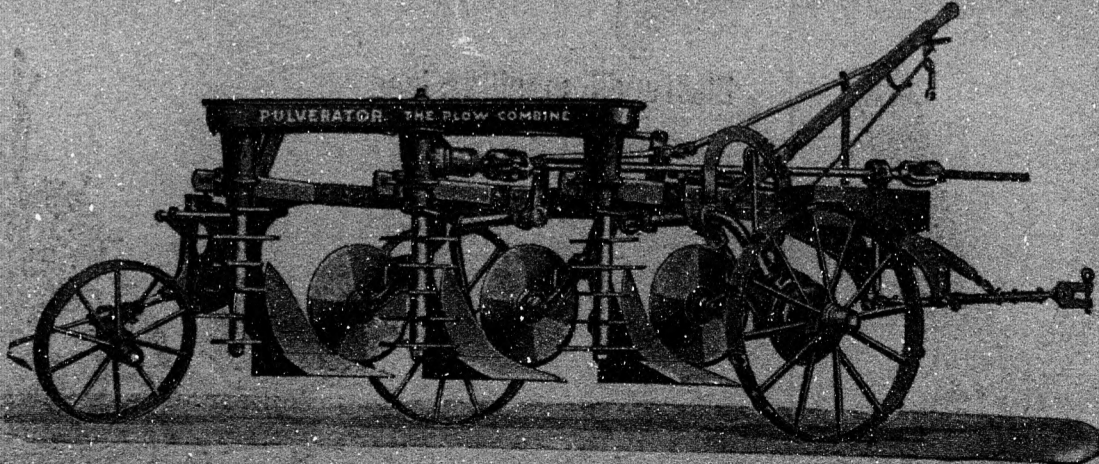
Kiváló tisztelettel

Massey-Harris Részvénytársaság.

Korszakalkotó újítás a géperőjű talajművelés terén!

Az ekét a traktor nemcsak vontatja, hanem rögtörő- és porhanyítószervezetét az erőleadóteneggel közvetlenül meg is hajtja.

Használható, a porhanyítók leszerelése után, mint normális traktoreke.

Kapcsolható a legtöbb ismert traktorral.

Szánt, rögtöt tör és porhanyít, tehát egy menetben tökéletes vetőágyat készít.

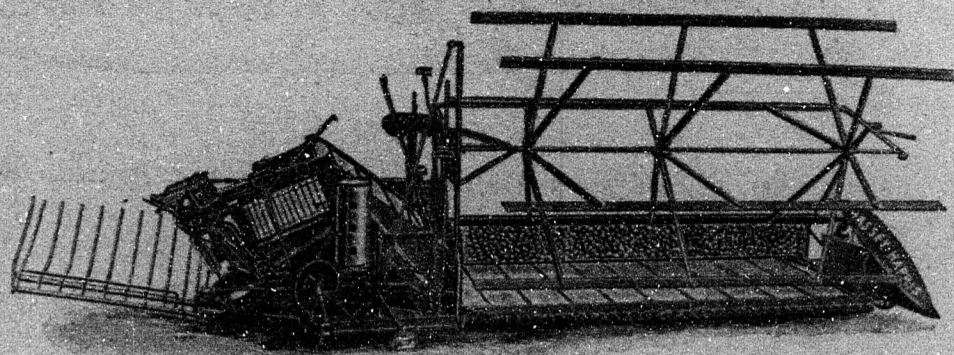
Ajánlunk elsőrendű kivitelben:

- Traktorekéket, traktor-kultivátorokat, tárcsásboronákat, tárcsásokéket.
- Silostöltő — szecskavágókat, vetőgépeket, petróleummotorokat.
- Aratógépeket, fűkaszálokat, szénagyűjtőket, tengeriallító- és kapálógépeket stb., stb.

Massey Harris

5 és 6 láb szélességben lóvontatásra.

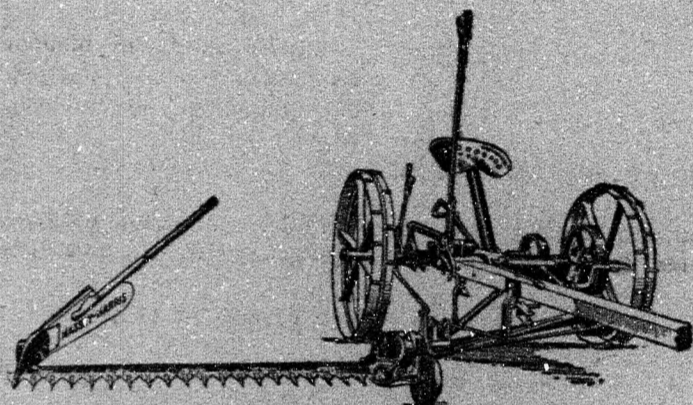
A legkönnyebb vontatású gép, amely a lovakat a legkevésbé fárasztja.

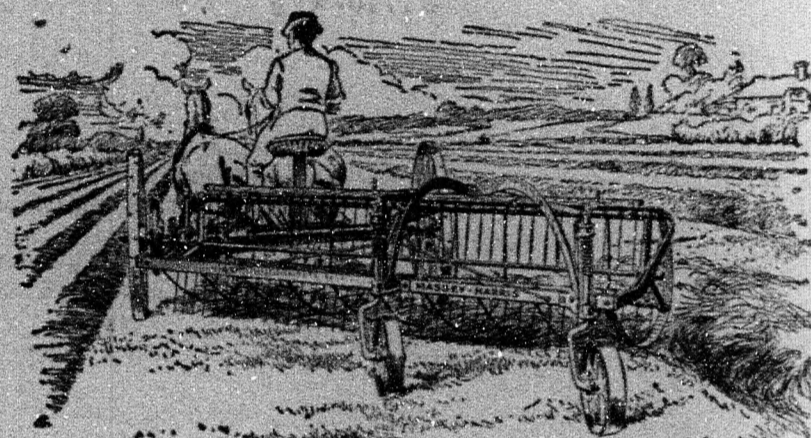
7, 8 és 10 láb szélességben traktorok után.

Különleges új modellek közvetlen traktormeghajtásra.

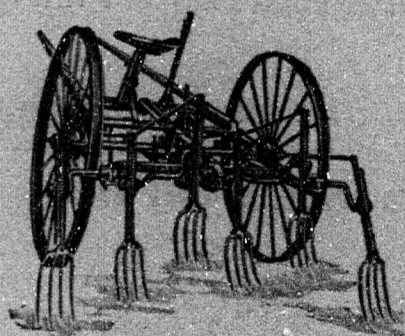
a tökéletesen megbízható kévekötő-aratógép.

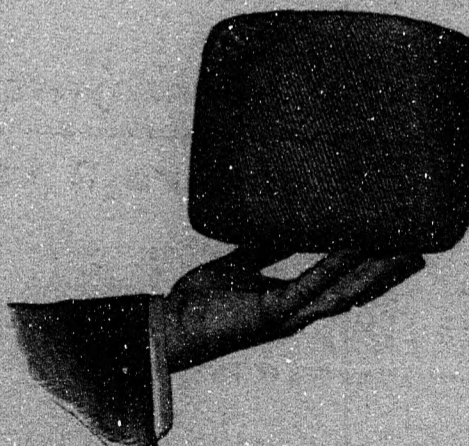
Legújabb rendszerű fűkaszalógépek ló- és traktorvontatásra.

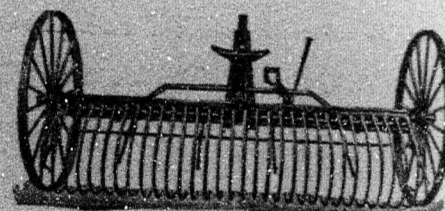
Kombinált szénagyűjtő- és forgatógépek.

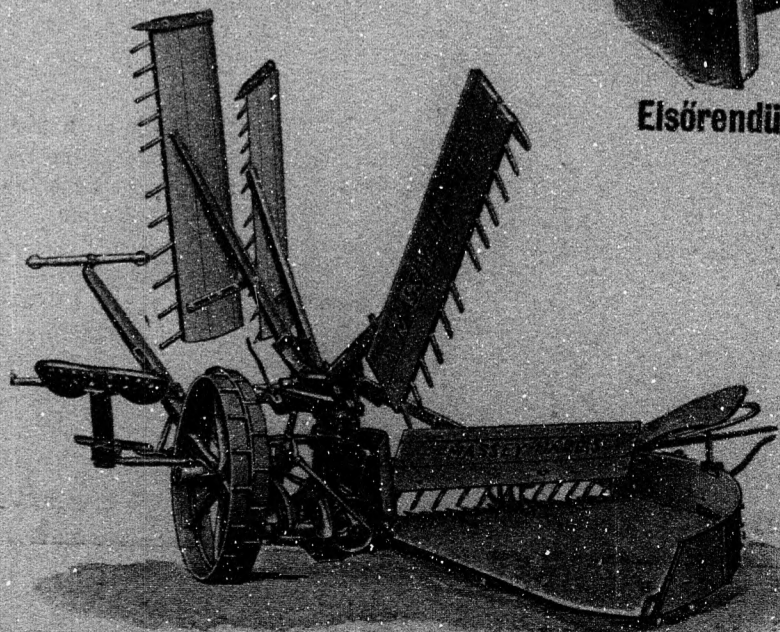
Szénaforgatógépek.

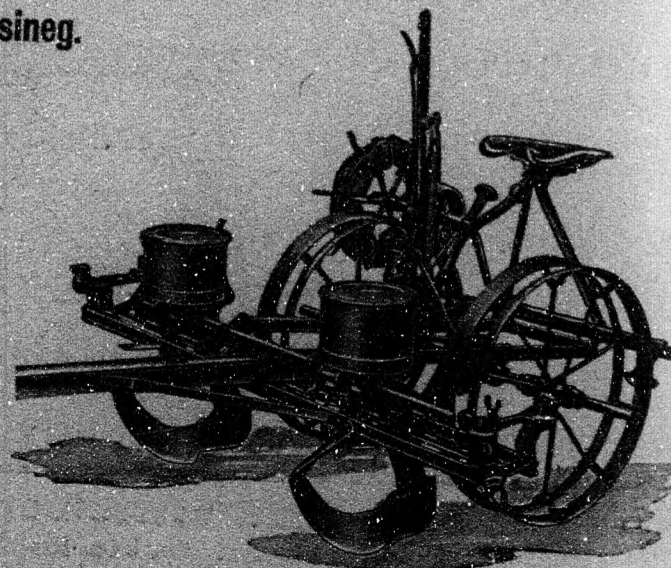
Elsőrendű manillazsineg.

Automatikus acélgereblyék.

Tökéletesített marokrakó-aratógépek.

Tengerinégyszetbeültetők.

Budapest

S
ju
Ma
Bu

16
5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100

8 he

Ta
mele

Z

Szork

Ára a
küld

Megrende
bekülden
lyának, B

Budapest 72. postafiók 46

Szőlőmust besűritését

jutányos feltételek mellett elvállalja az **OCEAN Magyar Konzervgyár és Kereskedelmi Rt.**, Budapest, V., Gróf Tisza István-u. 3. 6307

16 HP Fowler-gőzekekészlet

6-8 vasúti billenőkével, 2 lajt és lakócsesival, gyártási év 1900, garantált üzemképes állapotban **eladó**. Érdeklődések, irykapó jellegű: Blockner J. hirdetőjébe, Budapest, IV., Városháza, 10. Eszteli telefonon: Aut. 811-21.

Nagyon keveset használt
8 hengeres LANCIA TURAAUTÓ
eredeti „cupe” karosszériával, négy kerékkel, legmodernebb felszereléssel, kifoghatatlan állapotban, olcsó n. eladó. Érdeklődések, irykapó jellegű: Blockner J. hirdetőjébe, Budapest, IV., Városháza, 10. Eszteli telefonon: Aut. 811-21.

Táblaüveg **BIEBER KÁROLY**
táblaüveg-nyagkereskedés
Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18. sz.
Telefon: József 725-94

Megjelent a Köztelek Zsebnaptár 1930. évre
36-ik évfolyam
Szorgosztják:
Szilassy Zoltán az OMGE ny. igazgatója és
Buday Barna az OMGE igazgatója
Ára ajánlott bérmentes küldéssel 4.50 pengő
Megrendelésnél kérjük az összeget előre beküldeni a „PATRIA” r.-t. könyvnyomtatásnak, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

Allami ellenőrzés alatt álló telephelyről
szőlőoltványok
ripária portális alanyon és hazai sima és gyökeres vesszők legolcsóbb árban kaphatók
Emődi szőlőtelepítő r.-t.
Budapest, Gróf Tisza István-utca 8-10., IV.
Telefon: Aut. 835-34

A magyar Kereskedelmi és Kereskedelmi egyetemen
Bogyósgyümölcsök (Bízik, kázmó, málna, szeder és szamóca) **formaszépe**
74 művészi ábrával Irta: Mahács Mátys Ára 6 pengő
Patria R. T. könyvnyomtatás, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Cirokszakálltermelőknek
kedvező feltételek mellett folyósítunk **előlegét későbbi ármegeállapítás mellett**
Nagyobb termelőknek felvilágosítást nyújt.
„FUTURA”
A Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénnytársasága
Budapest, IV., Bécsi-utca 2. sz.
és megbízottunk: Diener Pál, Magyarbányhegyesen (Telefon: 22)
Kiszádatermelők forduljanak alatti szövetkezeti bizományosainkhoz:
Magyarbányhegyes: Magyarbányhegyesi Hitelszövetkezet,
Kevermes: Kevermesei Hitelszövetkezet,
Medgyesegyháza: Medgyesegyházi Hitelszövetkezet,
Dombiratos: Dombiratosi Hitelszövetkezet,
Csanádapáca: Csanádapácai Községi Hitelszövetkezet,
Kunagata: Kunagatai Községi Hitelszövetkezet,
Mezőkovácsháza: Mezőkovácsházai Hitelszövetkezet,
Nagybányhegyes: Nagybányhegyesi Hitelszövetkezet,
Makó: Csanád-Arad-Torontál vármegyei gazdasági egyesületek,
Makó: Makói Gazdasági Hitelszövetkezet. 6453

EZT AZ ÚJ TRAKTORKÖNYVET MINDEN GAZDÁNAK EL KELL OLVASNIA!
MOST JELENT MEG! FELTÜNET KÉLTŐ UJDONSÁG!
A traktorok jelentősége a mezőgazdaságban
(A gépmunka helyzete és jövője)
122 oldal, sok ábrával Ára 7 pengő
Irta: Rothmeyer Imre m. kir. gazd. tanácsos, az OMGE titkára
Rothmeyer a tanulmányában a traktorvásárlástól kezdve végig a GÉPMUNKÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ CSZESZ KÉRDÉSEKET A GAZDA SZEMSZÖGEBŐL NEZVE VILÁGÍTOTTA MEG. Utóbbit azért emeljük ki, mert a mi szerzőjének kifejtett álláspontja tökéletesen áll a gyári és kereskedelmi érdeklődés előtt.
„Patria” r.-t. könyvnyomtatás, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

KEMNA J.
VEZÉRKÉPVISELETE:
GRESKOVICH és SCHACKE
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 51.
TELEFON: AUTOMATA 291-21
Budapesti raktárról kapható:
Szavatoltan
eredeti német **KEMNA GŐZEKEALKATRÉSZEK**
Újajta szab. üzemeltetés és tartós
GŐZEKEKÖTELEK
Szerelő
MINDENFIJTÁ KAZÁN MUNKÁHOZ
és bármilyen gyártmányu
GŐZEKEMOZ ONYHENSER FURÁSÁHOZ
a helyszínen speciális hengerfúrógéppel, jutányos árban.
Minden kívánt szakmabeli felvilágosítással postafordultával díjtalanul szolgálunk.

LÓPOKRÓCOK 7/4 kb. 135x190 cm. méretben két csikkal:
Gazdasági MONTAN 2 kg. drb. P 11-50
MONTAN 2 1/2 kg. drb. P 14-60
Prima MONTAN 3 1/4 kg. drb. P 15-70
Extra nehéz MONTAN 3 3/4 kg. drb. P 17-80
Ingyen csomagolás! Forgalmiadómentes! Postán utánvétellel!
HAMVAS ERVIN mátyási cég BUDAPEST, Ker. Telefon: L 965-60 CSÁHY-UTCA 3.

A XXIII-ik Magyar Királyi Ösztályosorsjátékra
TÖMÖRY ÉS TÁRSA
bank- és pénzügyüzletnél
Budapest, V., Erzsébet-tér 7.
SZEREZZE BE SORSJEGYÉT!

44. sz. Bérlevél
ára darabonként 5 fill. = 100 drb. 4.00 Pengő
47. sz. Elbocsájtó bizonyítvány
ára darabonként 4 fillér
48. sz. Szegődségi főkönyv
a bérlevél rovataival, félvászonkötésben:
50 lapos 5.50 pengő,
100 " 7.50 "
200 " 11. " "
300 " 14. " "
Minden egyéb gazdasági nyomtatványból állandóan nagy készlet.
Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk
„PATRIA” Irod. Váll. és Nyomdai Részvénnytársaság nyomtatványosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

TÖZSDE és KERESKEDELEM.
A gabona- és terménypiac áralakulása.
A gabonaártekésítés válsága egyre tart. E hét elején rövid néhány napig a legutóbbi jegyzésekkel szemben valamelyes árjavulás mutatkozott a gabonapiacra, de a „gabona-babylonok”-ban ismét zür-zavar támadt és a kenyérmagvak ára újból esett.
Egy hét leforgása alatt Chicago és Budapest buzaárjegyzése a következőket mutatja:
1929. Chicago Budapest
X. 9. 136% 22.90
X. 17. 130% 22.-

A világ úgyszólván valamennyi gabonacentrumában az általános hangulat még mindig nyugtalan és ideges, de míg a külföldi áralakulásokban némi ráció van, addig nálunk az árak letörése során már kevésbé ismernek határt. Amerikában jóval magasabbak a gabonaárak, mint itt, tehát az egységárhoz viszonyítva az árcsökkenés kisebb, mindössze öt százalék. A buzaárak ugyanilyen arányú esése nálunk már aligha megokolt, a jóval alacsonyabb alapár következtében, mégis a budapesti tőzsde százalékban pontosan követte a chicagói áresést.
Sajnos, rendkívül kevés a remény arra, hogy a legközelebbi időben a gabonaártekésítés javuljon, mert úgyszólván valamennyi importállam az önállóságot erőlteti, ami az agrárállamok többtermelési politikáját keresztezi. Súlyosan esik a latba továbbá, hogy valamennyi nagy importgőponiban: a liverpooli, londoni, hamburgi, rotterdami, amsterdami s. d. dokkban nagy mennyiségű kenyérmagkészletet halmoztak fel, ami az áralakulásra igen kedvezőtlen, mert a nagy raktárkészlet miatt a vevők tartózkodnak a vásárlástól. Ezek a körülmények, továbbá az argentinai és ausztráliai kedvező időjárás miatt huzamosabb időn át alacsony árakra számíthatnak.
A belföldi gabonaüzlet ezen a héten igen kis kezelek között mozgott, miután a nagy malmok erősen tartózkodtak a vásárlástól és csak a kedvező ajánlatokra reflektáltak. Mintán a kínálat is igen mérsékelt volt a termelők részéről, a forgalom a szokottnál is kisebb maradt.
A buza exportüzlet a fentemlített körülmények hatására szintén nem volt jelentős. Ausztria és Csehszlovákia még mindig tartózkodnak a magyar

buza jelentősebb mennyiségű vásárlásától. Gabona-értékesítő szerveink Olaszországban, Svájcban és Németországban helyezték el a legutóbbi időben kisebb mennyiségű magyar búzát. A balkánállamok felé nincs üzlet.

A rozspiacon is estek az árak. Döntő szerepet játszik nemzetközi viszonylatban is a rozs értékesítésénél a németországi nagy termés, amely ár tekintetében irányítja az egész kontinenst. Németországban annyi a rozs, hogy nemcsak exportra és főlére, hanem takarmányozásra is használják. A 16 pengős pesti paritásos egység mellett azonban erősen csökkent a termelők kínálata, ami a forgalom rovására ment.

A gabonaneműek e heti és ugyanez időszak tavalyi átlagárainak összehasonlítása a következő:

Table with columns: A gabonaneműek megnevezése, Átlagár a pesti paritásában P (1929, 1928), and a sub-section for Határidőüzlet: Buza 76 kg-os X, Rozs, Tengeri.

A sórárpiacra igen csekély a forgalom, miután a termék legjelentősebb része már piacra került. Egy-egy tétel még piacra jutó prima minőségű sórárpara számos vevő jelentkezik, miután a sórárpara, valamint a malátagyárak még mindig érdeklődnek szép áru iránt. Takarmányárpiacra lényegesen nagyobb a forgalom. A meglévő készleteket legnagyobb részét exportelőkre vásárolják és az utóbbi időben a Magyar Export- és Pénzváltó Bank gabonacsalálya jelentős exportot bonyolított le takarmányárpiacra Svájc felé. Az árakampány megindulása óta szakértők megállapítás szerint takarmányárpiacra a kizárólagos megvásárlás 300.000 méter-mázsát.

A tengeriüzlet igen kisméretű. Tavalyi áruból a budapesti piac részére hetenként mindössze néhány tételt vásárolnak. Az országos készlet tavalyi tengeriből egészen jelentéktelen. A csövestengeri üzlet változatlanul szilárd, aminek egyik oka az, hogy igen kevés árú kerül a piacra. A december-januári morzsolt tengeriben mindinkább élénkül a forgalom és az árak itt is emelkednek.

A zabpiac irányzata határozottan szilárduló. Most már beigazodott az a tény, hogy a 12-12,50 pengős budapesti paritásos zabárak a kontremin eladásai voltak abban a reményben, hogy az autópár terjeszkedése következtében igen kicsi lesz a zabforgalmazás és még olcsóbb árakon fedezhetik majd magukat a kontreminörök. Ez a számítás azonban egyáltalán nem vált be, miután a termelők ilyen lehetetlenségi alacsony árakért „effektív” árú nem vittek a piacra. A szűkséglet mégis jelentősen bizonyult, az árak pengőkkel emelkedtek. Jó minőségű zabot most már 15 pengős pestiparitásos ár mellett is erősebb mértékben vásárolnak.

Bel- és külföldi piac hírek.

(A Mezőgazdasági Termény- és Termékforgalmi Intézet közleményeiből.)

Zürichből kapott értesülések szerint a Manitoba 2 búzáért nemrégiben 36,30 pengőt fizettek elvámolva, amely ár az elmúlt hét folyamán 37,12 pengőre emelkedett. A Manitoba 3-ért 36,57, a 79 kg-os Barussóért 29,31 pengőt jegyezték franko vagon Bazel elvámolva. A dunai árpáért 3% keveréssel októberi szállásra 24,02 pengőt fizettek elvámolva franko Bazel, míg a lengyel árpát 25,09 pengőért jegyezték, a 67-68 kg-os magyar árpáért pedig október-novemberre ab Schaffhausen elvámolva 24,47 P-fizettek. A világtojáspiacáról mindenhol szilárd hírek érkeznek. A külföldről kapott hírek szerint fizettek Bécsben kidolgozott la. magyar és jugoszláv tojásért 16-17, original magyar és jugoszláv tojásért 15,7-15,9, la. lengyel nehéz árúért 14,9-16, la. orosz tojásért 14-16,5, hűtőházi tojásért nagyság és minőség szerint 13,7-15,3 fillért. A párizsi piacokon az 51-52 grammos tojásért 16,6-16,8, az 53-54 grammosért 16,8-17, az 56 grammosért 17,2-17,5, az 57 grammosért pedig 17,9-18,4 fillért fizettek P-re átszámítva. A magyarországi győgyöndény-piacra a bodzavirágot keresik különösen, ára napról-napra emelkedik. Ugyancsak élénk az érdeklődés a szárított pipacszirom iránt, amelyért 2,60-2,80 pengőt fizettek kg-kint. Keresett cikk még a maszlaglevél is, amelyért 70 fillért fizetnek kg-kint ab feladó állomás. Egyéb győgyöndény irányára: kekeny levelű kerek mályva 45, sarga mustármag 40, fekete nadálytőgyökér 35, diókopács 20, pirosító gyökér 45, nadragulyalevél 90, földi bodzagyökér 26, maszlaglevél 70 fillér kg-kint, száraz állapotban ab feladó állomás. Münchenből kapott hírek szerint az elmúlt héten a magpiacra semmi különösebb változás nem történt. A magyar lucerna iránt a kereslet még mindig szilárd. A következő árakat jegyezték: arankamentes vörös heremag 163,20-190,40, arankamentes

lucernamag 190,40-244,80, arankamentes bíborheremag 136-149,60, ősi búkkönyvmag 87-92,30, ősi borsómag 67-81 pengő 100 kg-kint.

Termény- és takarmányfélék.

Gabona- és terményfélék. (A Budapesti Áru- és Érték-társaság havi jelentése.) 1929 október 17. Árak budapesti paritásában 100 kg-kint. Keszárudizlet: Buza, 77 kg-os, tiszavideki 22,93-23,10, felsőiszavideki 21,90-22,15, fejtérmeget, egyéb dunántúli, pestvidéki és bácskai 21,65-21,80, 80 kg-os tiszavideki 23,60-23,80, felsőiszavideki 22,40-22,60, fejtérmeget, egyéb dunántúli, pestvidéki és bácskai 22,25-22,40, rozs, pestvidéki és más származású 15,75-15,85, takarmányárpa, l. r. 15,75-16,50, takarmányárpa, közepminőségű 15,25-15,75, sórárpa, felsőmagyarországi 19,50-21,00, sórárpa, egyéb 17,50-19,00, zab, l. r. 15,25-15,75, zab, közepminőségű 14,50-14,75, tegeger, tiszántúli állomásokról, egyéb állomásokról 18,75-19,25, köles 10,50-12,00, káposztarepce 51-52, búzakarpa 11-11,25, lucerna, 1929. évi 120-150, lóhere, nagy arankamentes 95-110, lóhere, nagy arankás 75-85, P. Határidőüzleti zárárfolyamok: Buza, októberre 22,03-22,65, buza márciusra 24,18-24,19, buza májusra 24,85-24,86, rozs, márciusra 18,16-18,18 tengeri, májusra 17,20-17,21 P.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonacsaládjának jelentése.) 1929 október hó 17-én, főleg a chicagói és liverpooli alacsonyabb jegyzések hatásaképpen a budapesti gabonacsaládján, a kenyérmagvak irányzat rendkívül lanyha volt. A keszárupiacra a buza 40-45 fillérrel, a rozs pedig 50 fillérrel olcsóbbodott. Takarmányeműek piacán az árak csekély forgalomban nem változtak. A határidőüzleti piacon az irányzat ugyancsak nagyon lanyha volt, az árak kivétel nélkül estek és pedig a búzáé októberre 47, márciusra 57, májusra 41, a rozsaé márciusra 57, a tengerié pedig májusra 30-31 fillérrel.

Liszt- és őrleménypiac. Budapest, 1929 október 17. Lisztárak: Budapesti és vidéki nagymalmok árai október-décember hóra skontóval: duplanullás 41-, nullás 40,60, 1-es 39,25, 2-es 38,25, 4-es 37,25, 5-es 36,25, 6-os 27,25, 8-as 15,50, rozsliszt, nullás 32-, 1-es 28-, 2-es 25-, 3-as 22,50, 4-as 20, 5-es 18, 6-os 16, 7-es 14, 8-as 12, 9-as 10, 10-es 8, 11-es 6, 12-es 4, 13-as 2, 14-es 1, 15-es 0,50, 16-os 0,25, 17-es 0,10, 18-as 0,05, 19-as 0,02, 20-as 0,01, 21-es 0,005, 22-es 0,002, 23-as 0,001, 24-es 0,0005, 25-es 0,0002, 26-os 0,0001, 27-es 0,00005, 28-as 0,00002, 29-es 0,00001, 30-as 0,000005, 31-es 0,000002, 32-es 0,000001, 33-as 0,0000005, 34-es 0,0000002, 35-es 0,0000001, 36-os 0,00000005, 37-es 0,00000002, 38-as 0,00000001, 39-as 0,000000005, 40-as 0,000000002, 41-es 0,000000001, 42-es 0,0000000005, 43-as 0,0000000002, 44-es 0,0000000001, 45-es 0,00000000005, 46-os 0,00000000002, 47-es 0,00000000001, 48-as 0,000000000005, 49-es 0,000000000002, 50-as 0,000000000001, 51-es 0,0000000000005, 52-es 0,0000000000002, 53-as 0,0000000000001, 54-es 0,00000000000005, 55-es 0,00000000000002, 56-os 0,00000000000001, 57-es 0,000000000000005, 58-as 0,000000000000002, 59-es 0,000000000000001, 60-as 0,0000000000000005, 61-es 0,0000000000000002, 62-es 0,0000000000000001, 63-as 0,00000000000000005, 64-es 0,00000000000000002, 65-es 0,00000000000000001, 66-os 0,000000000000000005, 67-es 0,000000000000000002, 68-as 0,000000000000000001, 69-es 0,0000000000000000005, 70-es 0,0000000000000000002, 71-es 0,0000000000000000001, 72-es 0,00000000000000000005, 73-es 0,00000000000000000002, 74-es 0,00000000000000000001, 75-es 0,000000000000000000005, 76-os 0,000000000000000000002, 77-es 0,000000000000000000001, 78-as 0,0000000000000000000005, 79-es 0,0000000000000000000002, 80-as 0,0000000000000000000001, 81-es 0,00000000000000000000005, 82-es 0,00000000000000000000002, 83-as 0,00000000000000000000001, 84-es 0,000000000000000000000005, 85-es 0,000000000000000000000002, 86-os 0,000000000000000000000001, 87-es 0,0000000000000000000000005, 88-as 0,0000000000000000000000002, 89-es 0,0000000000000000000000001, 90-es 0,00000000000000000000000005, 91-es 0,00000000000000000000000002, 92-es 0,00000000000000000000000001, 93-as 0,000000000000000000000000005, 94-es 0,000000000000000000000000002, 95-es 0,000000000000000000000000001, 96-os 0,0000000000000000000000000005, 97-es 0,0000000000000000000000000002, 98-as 0,0000000000000000000000000001, 99-es 0,00000000000000000000000000005, 100-as 0,00000000000000000000000000002.

Budapesti abraktakarmánypiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonacsaládjának jelentése.) 1929 október 18. Árak q-kint Budapest: Árpakarpa 18-, búzakarpa 11,50, búzakarpa 11,25-11,50, búzatakarmányliszt 13,25-13,50, cirok ab állomás 9,50, konykolydara 12-, lenmagpogácsa 25-, repástelét, szártított 14-14,50, rozsskontó 11,75, rozskarpa 11,25-11,50, rozstakarmányliszt 18-, szójababpogácsaliszt 32- pengő.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagcsaládjának jelentése.) 1929 október 18. Balti immag. A múlt hetek üzletelése után most már élénkebb az érdeklődés, a kínálat azonban oly gyér, hogy jelentősebb forgalom nem volt. Ára változatlan. Express és Viktória borsó iránt most már valamilyen érdeklődés mutatkozik, ára is némileg stabilizálódott. Tavaszi búkköny. Minthogy a sponge kezében levő készletek már nagyrészt piacra kerültek, ennélfogva csak magasabb árak mellett jelentkezik kínálat. Nagyból tétel nyírányai paritásában 20- pengőre kelet el. Fehérheremagban a tulajdonképpeni üzlet már befejeződött és azok a tétel, amelyek akár Cseh- Lengyelország, vagy a hazai terméshöz kerülnek eladásra, sem az árak, sem az irányzatra nincsenek már befolyással. Köles. Az alacsony árak 100 kilogrammonként mintegy 50-100 fillérrel javultak. Lóheremag. Németországi ezidőszakra nem vásárolt olyan mértékben, mint ahogy az már évtizedek óta megszoktuk. Ennek oka egyrészt, hogy Cseh- és Lengyelország kedvező geográfiai fekvésénél fogva, szinte végeláthatatlanul alacsony áron kínálja készleteit, de oka másrészt az is, hogy meglehetősen jó a német termés és az Amerikával, ahol ugyancsak bő az ideai terméshozam, nem tud fizeteket létesíteni. Bármennyire igyekeznek is exportörnek az ország kevés eredményei járt. Németország tartozkodik eddig ellenére a forgalom mégis élénk volt és a piacra kerülő tétel, a vontatott irányzat mellett is elég jó áron cseréltek gazdát. Lucernamag irányzata eddig állandóan el volt hanyagolva, de az elmúlt héten várhatóan megszilárdult, mely körülmény nélkül is kedvező hangulatot teremtett. Dánából egyre érkeznek veteli megbízások, ami fokozatosabb keresletet és az árak emelkedését idézte elő. M. kban a kereslet állandó, az irányzat tartott és az árak kis mértékben emelkedtek. Muharmag elhelyezésére ezidőszakra nincs lehetőség. Árak nyersárúért 100 kg-kint budapesti paritásában, minőség szerint: Bab, fehér 62-65, bab, tarka 32-34, baltacimmag 34-36, borsó, express 25-28, borsó, Viktória 25-30, búkköny, szósós 45-50, búkköny, tavaszi 22-24, csillagfűrtmag 13-15, fehér heremag 120-140, kendermag 32-35, köles, fehér 25-28, köles, vörös 12,50-13,50, köles, tarka, hantolás céljaira 11,50-12,50, lenmag 50-55, lóheremag, arankatartalom és minőség szerint 80-115, lucernamag, arankatartalom és minőség szerint 125-150, mák 112-113, muharmag 20-22, mustármag 45-50, napraforgómag, fehér 30-32, nyulszapukamag 55-65, pohánkamag 15-18 P.

Burgonya. (A Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezetének jelentése.) 1929 október 18. A mai felhozatal a budapesti vásárcsarnokba 26 vasúli kocsi volt. Árak nagyban vásárlásnál q-kint: nyári rózsaburgonya 8-8,25, ősi rózsaburgonya 6-, Ella burgonya 5-, fehér burgonya 4- P. A piac élénkült.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1929 október 15. Árak métermázsánként pengőben: réti széna l. r. 6 8-9,50, réti széna II. r. 6 6,50-7,75, réti széna, III. r. csomagolásra 5-6-, muharszéna 8-11,50, lucernaszéna 12-13-, lucerna, muhar- és szénakev. 10-, lucerna- és muharkév. 11,50, alomszalma l. r. 5-, II. r. 3,60-4,50 P.

Budapesti jászóvárosi takarmánypiac. 1929 október 15. Az elmúlt hét folyamán eladott preselt állapotban: első-

rendű széna 9,50-10-, másodrendű széna 8-9-, lucerna 12,25-12,75, alomszalma 4,40-4,70 P. egy száz kilogrammonként, budapesti pályaudvaron átadva.

Külföldi terményfélék. Újvidék október 17. Az irányzat tartott. Jegyzések 100 kilonként, egyéb megjelölés hiján prompt feladóállomásról: buza bácskai 77 kilós 190-192,50, 78 kilós 192,50-195, szerémségi és bánáti 77 kilós 187,50-192,50 dinár. (1 dinár = 0,10 P.) A többi árucik változatlan maradt. A forgalom buzában 45, tengeriben 17 vagon volt. Pozsony, október 17. Kenyér gabonában az irányzat elcsendesedett. Ára tartott. Jegyzések 100 kilonként egyéb megjelölés hiján feladóállomásról 78-79 kilós buza 151-153, 76 kilós 140-147, magyar és jugoszláv tengeri ab Szob tranzit december-januára 95-96, mestersegesen szárított tengeri októberre 107-109, fejtérmeget 150-230, 20 dborsó 160-220, fehérbab 305-375, árpadara 190-280 cseh korona. (1 cseh korona = 0,17 P.) A többi jegyzés nem változott. Wien, október 17. A wien terményfélék a budapesti határidős piac magyarországi áresésének hatás alatt csaknem teljesen üzletellen voltak. Az árak és a hivatalos jegyzések ennek ellenére is változatlanok maradtak. Hamburg október 17. Lányháb külföldi jelentésekre az irányzat elgyengült. Buza és rozs 2 márkával olcsóbban került eladásra, azonban a rendkívül csendes lisztüzletre való tekintettel kereslet nem jelentkezett. Tengeri és árpa ugyancsak olcsóbban volt kapható. A zabkínálat ma sem élénkült meg, az árak azonban ennek ellenére is lefelé irányuló tendenciát követtek. Jegyzések tonnánként: buza franko Hamburg 248-250, ab Mecklenburg Holstein 234-236, rozs franko Hamburg 186-188, ab Mecklenburg Holstein 172-173, takarmányárpa belföldi feladóállomásról 170-174, sórárpa 186-214, dunai 142-146, zab franko Hamburg 186-190, ab Mecklenburg Holstein 174-176, tengeri eredetűnek megjelölés nélküli feladóállomásról franko Hamburg 168-163 márká. (1 márká = 1,36 P.) Külföldi gabona cíkjegyzései: la Manitoba buza októberre 14,85, IIa októberre 14,80, IIIa októberre 14,20, Rosafe októberre 12,10, Barusso októberre 11,67, Hardwinter loko 12,20, dunai delorosz árpa 8,35, La Plata októberre 8,65, La Plata tengeri októberre 9,26, november-décemberre 9,13, un clipped Plata zab októberre 8,25 h. (1 hollandi forint = 2,30 P.) Braba buzakarpa hajótól 1,0 schilling. Liverpool, október 16. Zárati árfolyamok pennyben és líbrában. (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza októberre 8,11 1/2 (9 3/4), decemberre 9,3 1/2 (9 7/8), márciusra 9,10 1/2 (10 1/8), májusra 10,1 1/2 (10 3/4). (1 shilling = 12 pence = 1,39 P.) Chicago, október 17. A búzapiac az irányzat a liverpooli terményfélékkel szemben rendkívül lanyha irányzat hatása alatt kedvetlen volt a s. árfolyamokban a főszéddő első árkájában átlag 1-1 1/2 centes további áresésnek állottak be. A főszéddő közepetájan a kanadai piacokról jelentett áresékek fedezési hajlandóságot hozott felszínre s zárásig valamennyi határidős megterületre a nyári veszteségek. A zárati árfolyamok tegnapozt képest ugyazóval teljesen változatlanok. A tengerpiac az irányzat mindvégig barátságos volt, bár nagyobb áresékek nem állott be. Az átlagos áresés 10 cent (11 fillér métermázsánként). Zárati árfolyamok centben és bushelben: a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza decemberre 130,825 (139,72), márciusra 138,375 (138,625), májusra 141,875 (142-), Tengeri decemberre 92,75 (92,375), márciusra 97,75 (97,875), májusra 109,375 (99,875). Zab decemberre 49,875 (50-), márciusra 52,375 (52,50), májusra (54,50). Rozs decemberre 100- (100,125), márciusra 110,75 (111-), májusra (112,375) (1 dollár = 5,71 P.). Wien október 17. Zárati árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza októberre 142,75 (141,875), decemberre 143,625 (143,25), májusra 150,125 (149,875) (1 kanadai dollár = 5,71 P.).

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágomarhavásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1929 október 15. Felhajtati bika l. r. 12, II. r. 64, III. r. 34, 650r l. r. 20, H. r. 178, III. r. 10, tehén l. r. 13, II. r. 299, III. r. 100, bivaly III. r. 4, összesen 720 darab és 1 rugott. A vásár irányzata lanyha volt, a marhák árai változatlanok maradtak a többi minőségek 2-4 fillérrel estek. Eladatlannul visszamaradt 42 darab Jegyzett árak: Bika magyar, II. r. -72-98, bika III. r. -56, bika tarka, l. r. 104-120, kivételesen 128, II. r. -76-102, III. r. -72-84, 6kör, magyar, II. r. -75-110, III. r. -62-74, 6kör, tarka, l. r. 103-128, kivételesen 140, II. r. -76-106, III. r. -51-74, tehén, magyar, II. r. -77-104, III. r. -62-78, tehén, tarka, l. r. -98-116, kivételesen 122, II. r. -66-98, III. r. -42-64, bivaly, magyar -50-70, növendék (éves) -64-104, kicsontozni való -32-42, rugott borjú 104 pengő kilogrammonként.

Budapesti szarómarhavásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1929 október 15. Felhajtati 307 darab 3/6, belföldi szopós borjú. A vásár irányzata élénk volt, az árak változatlanok maradtak. Jegyzett árak: 3/6 borjú, belföldi szopós, l. r. 156-166, kivételesen 172, II. r. 130-152 P kg-kint.

Budapesti juhvásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1929 október 15. Felhajtati 488 drb kiverő juh. A vásár irányzata élénk volt. Jegyzett árak: élősúlyban kg-kint, kiverő és anyajuh -52-66, kivételesen -70 pengő. Tenyészmarhák és jászómarhák. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1929 október 18. A belföldi ferencvárosi nyílt és zárt vására a felhajtás 3351 drb volt, ebből angol 134 darab volt, eladatlannul visszamaradt 236 darab. Változatlan árak mellett a prima sertésre élénk volt a vásár. Változatlan irányzat mellett a következő árakat jegyezték: Prima urasági 148-150, prima szedett 134-138-140, közép 122-140, könnyű, jobb 110-120, könnyű, silány 1-110, öreg urasági 136-140, öreg, szedett 120-128, angol sonkamalac 130-160, hus 150-168, zsír 198-204, szalonna 164-188, hasított felsértés 160-180 szalambus

154 P. A bedlítani való sovány sertés páronként 120-160 kilogrammig 140-145 P. A keddi vásárra a felhajtás körülbelül 1000 darab volt. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hízalásra sertéseket elfogad és olesó előleget biztosít.)

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R-T. jelentése.) A f. hó 15-i keddi fővásár felhajtása: belföldi 765, magyarországi 826, csehszlovákiai 28, jugoszláviai 274, romániai 453, német 24, konfómáz 327, összesen 2699 darab. Az irányzat lanya volt, az árak változatlanok maradtak, bika 5 garassal olesóbbodott. Jegyzések ökor extrém 220-230, I. r. 2-210, II. r. 150-160, III. r. 130-140, bika, extrém 165-170, I. r. 150-160, II. r. 140-150, III. r. 125-140, kicsontozni való 80-110, tehén, extrém 170-180, I. r. 140-150, II. r. 115-125, III. r. 1-110 P.

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R-T. jelentése.) A folyó hó 16-i, szerdai fővásár felhajtása: belföldi hussértés 120, zsirsértés 1, magyarországi hussértés 306, zsirsértés 2538, lengyelországi hussértés 5513, romániai hussértés 185, zsirsértés 159, jugoszláviai hussértés 395, zsirsértés 2284, összesen hussértés 7019, zsirsértés 4982 darab. Az irányzat hussértésben vonatott, zsirsértésben közepes volt. Jegyzések: Prima zsirsértés 2-205, öreg zsirsértés 185-195, szedett zsirsértés 195-215, kivételesen 220, keresztzett 215-240, kivételesen 245, hussértés 210-275, kivételesen 280 schilling kg-kint.

Csehországi állattárak. (A Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R-T. jelentése.) A folyó hó 14-i hétfői marhavásár felhajtása 648 drb volt, közepes irányzat mellett. Sertésfelhajtás 3744 drb (1141 drb zsirsértés), az irányzat hussértésben szilárd, zsirsértés élel volt. Árak: ökor I. r. 860-1025, ökor, II. r. 680-850, tehén I. r. 640-800, tehén II. r. 580-690, bika I. r. 750-850, bika II. r. 620-740, növendék I. r. 790-900, növendék II. r. 620-730, hussértés I. r. 1180-1220, II. r. 1111-1170, zsirsértés I. r. 1035-1070, II. r. 950-1020 cseh korona kg-kint.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdósági jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 20-ától október 5-ig jegyzett árak pengőben. Teljes tej literje 36-40, lefölözött tej literje 16-18, habtejsz literje 280-360, tejföl literje 160-240, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 430-480, nagyban 440-500, szedett vaj kg-ja kicsinyben 360-400, tehénturó kg-ja kicsinyben 1-120, juhturó kg-ja kicsinyben 3-380, trappista sajt kg-ja kicsinyben 280-420, emmentáli sajt kg-ja kicsinyben 480-600 P.

Tépiac. (A Budapesti Központi Általános Tevéscsarnok R-T. jelentése.) 1929 október 16. Arusító főhajlatban a kannalet fogyasztói ára változatlanul 40 fillér.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdósági jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 20-ától október 5-ig jegyzett árak pengőben: Csirke, élő, darabja 120-400, tyúk, élő, darabja 300-500, pulyka, élő, darabja 350-700, hizott, leölt ruca, kg-ja 220-300, hizott, leölt pulyka, kg-ja 240-260, libamáj kg-ja 400-1000, ludzsír kg-ja 280-500, tojás darabja 12-16 P.

Gyapju. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1929 október 13. A hazai gyapjupiacon a forgalom a legminimálisabb keretek között mozog, változatlan árak mellett. Az árak a következőképpen jegyezhetők: homokos, vagy gyengébb gyapju 130-150, középminőségű fésűs, vagy szövetyapju 150-170, jóminőségű szövetyapju 160-190, finom minőségű szövetyapju 180-210, gyengébb minőségű báránnyapju 130-140, középminőségű báránnyapju 140-160, jobbminőségű báránnyapju 150-170, finom minőségű báránnyapju 190-210 pengő kg-kint.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiacon péntek (október 11) óta a marhából és a juhából öt fillérrel olesóbbodott. Egyéves árak a különböző súlyú bőrből: marhából magyar 110-115, tarka 120-125, horribok 225-230, juhából 80-85 pengő kilogrammonként.

Különfelek.

Paprika. (A m. kir. földművelésügyi minisztérium fenntartása alatt álló Növényvédelmi és Növényforgalmi Iroda jelentése.) Budapesti, 1929 október 16. Termelői árak Szegeden: Csöves paprika füzerekenként 380-650, édesnemes paprika kg-kint 310-330, félédes paprika kg-kint 230-270, rózsapaprika kg-kint 180-200, II. r. paprika kg-kint 120-140, III. r. paprika kg-kint 40-60 P. Kalocsán: Édesnemes paprika kg-kint 330-350, rózsapaprika kg-kint 130-170, II. r. paprika kg-kint 60-80, III. r. paprika kg-kint 40-60 P.

Lennapiac. A harburgi tőzsdén október hó 12-14-ig lenmagért a következő árakat fizették: La Plata olajlenmagért: január-februári szállításra új termésből q-kint október hó 12-én és 14-én 2430, hollandi forintot. (1 hollandi forint = 230 P.) Bombay olajlenmagért október-novemberi szállításra október hó 12-én és 14-én tonnánként 2405, font sterling. (1 font sterling = 2780 P.)

Zöldszeg és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdósági jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 20-ától október 5-ig jegyzett árak pengőben: Sárgarépa, csomója -04-20, petrezselyem, csomója -04-20, zeller darabja -04-20, karalábé kg-ja -12-20, kartofi kg-ja -60-160, vöröshagyma kg-ja -10-16, fokhagyma kg-ja -50-90, cékla kg-ja -14-30, fűszekapozta kg-ja -08-14, kelkáposzta kg-ja -16-30, kelbimbó kg-ja 160-200, vöröskáposzta kg-ja -16-30, torma kg-ja 1-20, rózsburgonya kicsinyben kg-ja -10-14, nagyban q-kint 6-9-10, közönséges burgonya kicsinyben kg-ja -06-10, nagyban q-kint 450-550, kifiburgonya kicsinyben kg-ja -16-32, nagyban q-kint 15-18, champiungomba kg-ja 250-600, fekete retek kg-ja -14-26, uborka kg-ja -18-60, zöldpaprika kg-ja -12-50, tök kg-ja -08-20, paradicsom kg-ja -04-10, zöldbab kg-ja -60-120, zöldborsó, hüvelyes kg-ja -90-140, sóská kg-ja -30-40, spenót kg-ja -30-50, alma kg-ja -20-100, dírsalma kg-ja -40-80, körte kg-ja -36-100, szilva kg-ja -28-70, őszibarack kg-ja -30-40, áfonya kg-ja 180-240, szőlő kg-ja -30-60, gesztenye (olasz) kg-ja -60-100, gesztenye, belföldi kg-ja -40-50 P.

Budapesti vadpiac. (Budapest székesfőváros vadragasztósági jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 20-ától október 5-ig jegyzett árak pengőben: szarvas egészben kg-ja 3-4, őz egészben kg-ja 380-400, vadiszná kg-ja 360, nyúl bőrből drb-ja 5-650, fácán drb-ja 4-6, fogoly drb-ja 180-280 P.

Budapesti halpiac. (Budapest székesfőváros vadragasztósági jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 szeptember 20-ától október 5-ig jegyzett árak pengőben: ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 220-230, nagyban 180-230, ponty, jegelt kicsinyben, nagyság szerint 140-240, nagyban 120-160, harscsa, élő, kicsinyben, nagyság szerint 450-600, harscsa, jegelt kicsinyben, nagyság szerint 3-6-100 kilogrammonként.

Borpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte borértékesítő osztályának jelentése.) 1929 október 18. A borpiacon az utolsó időben lényeges változás történt. A jó időjárás folytán a szőlő minősége igen javult és a szüretet mindenütt - amennyire csak lehetett - kitölték. A legtöbb helyen a szőlőnek nagy része mint csemeszőlő került piacra. Ez az oka a bortermés csökkenésének, amelyhez hozzájárul az a körülmény is, hogy a szőlőtulajdonosok várakozásaikban csalódtak, mert mennyiségileg sokkal kisebb lesz a bortermés, amint remélték. Az érdeklődés az új áru iránt mindenütt égető élénk és az utolsó időben tetemes tételek kerültek eladásra emelkedő árak mellett. Jelenleg fizetnek: kis termelőkötől származó mustert körülbelül 1 pengőt cukorkonkint és hektoliterenkint. Urasági tetelekért hektoliterenkint 22-30 pengőt részben mustert, részben kifortt állapotban, borseprővel vagy seprő nélkül. Óborban is élénkebb a kereslet az utóbbi időben. Alacsonyfokú 9-10%-os borok 2-20 pengőig kerültek Mállyandfokkonkint eladásra.

Szesz és szesziszítók. Az Országos Szeszértékesítő R-T. végrehajtóbizottsága legutóbbi gyűlésén az összes szesz-kategóriáknak változatlan jegyzését határozta el. A gyümölcs-pálinkázásban a forgalom kielégítő és törköly-, borseprő, és eperpálinka legalább 50 hl vételnél 45324, hogyalja, és badacsonyi dékai törköly legalább 50 hl vételnél 46904, szilvapálinka (nyár) vörös, legalább 50 hl vételnél 52714, őzsi két szilvapálinka legalább 50 hl vételnél 61638, Prémiumos árú legalább 50 hl vételnél 63271. Borpálinka 430-450 pengőig jegyeztek. Az árak ab füzde állomás átadva és átvéve horod nélkül értendők.

Cukor. (M. T. I. jelentése.) London, 1929 október 17. Cukortőzsdezárlat. „B” típusú fehér cukor londoni szabadraktárból novemberre 11/16-11/24, decemberre 11/3-11/4 shilling per cwt. (1 shilling = 139 P, 1 cwt = 508 kg) irányzat nyugodt, a forgalom élénk.

Papiac. Az előrehátréplő időnek megfelelően a fonyófia-piac forgalma nagyon csendes. Kénytelenek már megindulni az üzlet: csak jó minőségű áru iránt van kereslet, míg a gyengébb áru csak rendkívül nyomott árak mellett lehet elhelyezni. Az üzleti helyzetre jellemző, hogy a miskolci erdőgazdaság 1237 m³ tölgytára tartott árverése ismét eredménytelen maradt. Tájékoztató árak: tölgy fűrészlék 38-45, jobb áru 55-60, furnérlék 80-100 P köbméterenkint ab termelő állomás. Tüzipánc az üzletmenet változatlanul élénk: belföldi száraz hasabfa 225-260, importálva nagyban 245-270 pengő magyar állomásról, ill. ab határ. Retortafaszén 880-980 P vagononként magyar halárállomás paritásában.

Országos állatvásárok. 1929 október hó 21-23-ig. Október 21. Rákosvár, Vél, Hedrehely, Egyed, Kapuvár, Pápó, Kőszeg, Apc, Etyek, Lepsény, Szentgyörgyvölgy, Tompa, Szentpéterúr, Nagybaracska, Nadudvar, Hajdúszoboszló, Keel, Jászfényváros, Kunmadaras, Mándok, Nyiregyháza, Tiszapalkonya, Miskolc, Haves, Szigetváros, Nagydorog, Ócsa, Rácalmás, Ricsó, Soltér, Tarcab, Tarjan, Tolnánémedi, Vác, Kunszentmiklós. Október 22. Nagybörzsöny, Gesztely (bizonytalan), Sármeleg, Baranyajenő, Október 23. Mucs, Zomba. Október 24. Kaposzeges, Tét, Nemesvid, Gindicsalád, Celdömök, Pácsa, Tomaszlenendrás, Nyirábrány, Október 25. Komád, Mindszent, Jánosida, Gamás. Október 26. Bóviszló, Répceszentgyörgy, Gelse, Bottonya, Erdőcsokonya, Szekszárd, Upest. Október 27. Felsődabas, Csigéd. Október 28. Villány, Iszlimér, Lovasberény, Kóny, Kéthely, Magyaróvár, Acs, Esztergom, Istrándi, Igal, Hetes, Adand, Sárvár, Dunaföldvár, Bátaszék, Devecser, Kaposcs, Zalaegerszeg, Kunbaja, Békéscsaba (2 nap), Acsa, Kisvárd, Felsővadász, Putnok, Verpelét, Pásztó, Balassagyarmat, Tokaj.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

„Fk. gazdasági”. A magtárban tároló gabona, megbolygatása nélkül a magtárban levő molylek és egyéb rovarok ellen csak abban az esetben lehet védekezni, ha a magtár légmentesen elzárható. Ebben az esetben az összes réseket agyaggal be kell tapasztalni és légközméterenkint 250 gramm szénkéneget kell a magtárban elhelyezni. A magtár 24 órán át elzárva marad. Ez idő alatt a benne lévő összes élőlények elpusztulnak. Természetesen a szénkéneget óvatosan kell bántani, mert tüzveszélyes és mérgező. A fentebb ismertetett mértékben alkalmazott szénkéneget gabona csirázóképességének nem árt. Az eljárás befejezése után a magtárt alaposan ki kell szellőztetni. Amennyiben a magtár padlóján van, vagy egyéb okok miatt légmentesen elzárni nem lehet, úgy csak a benne tároló termények kihordásával, alapos átmosásával védekezhetünk a molylek ellen. A rostálásnál a hernyók az ocsuba kerülnek, amely legcélszerűbben baromfival eledel. A magtár kitakarításánál a benn levő molylek nagy része szintén elpusztul. Ügyelni kell arra, hogy a magtár falán és padlóján repedések ne maradjanak, mert az a rovaroknak alkalmas buvóhelyül szolgál.

Kérjen árjegyzőket a gazdasági könyvvelti nyomtatványokból! „PÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R-T. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelék).

Haidekker-Hungaria drótfonat kítűnő. HAIDEKKER SÁNDOR R-T. Budapest, Üllői út 46.5. Pótki VIII., Flómet ut 2.

Az ipar és háztartás részére nélkülözhetetlen: A gyümölcsök és főzelékek konzerválásának kézikönyve. Írta: Dr. Hérics-Tóth Jenő. Ár 10 pengő. „Patria” R-T. könyvvesztélye, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

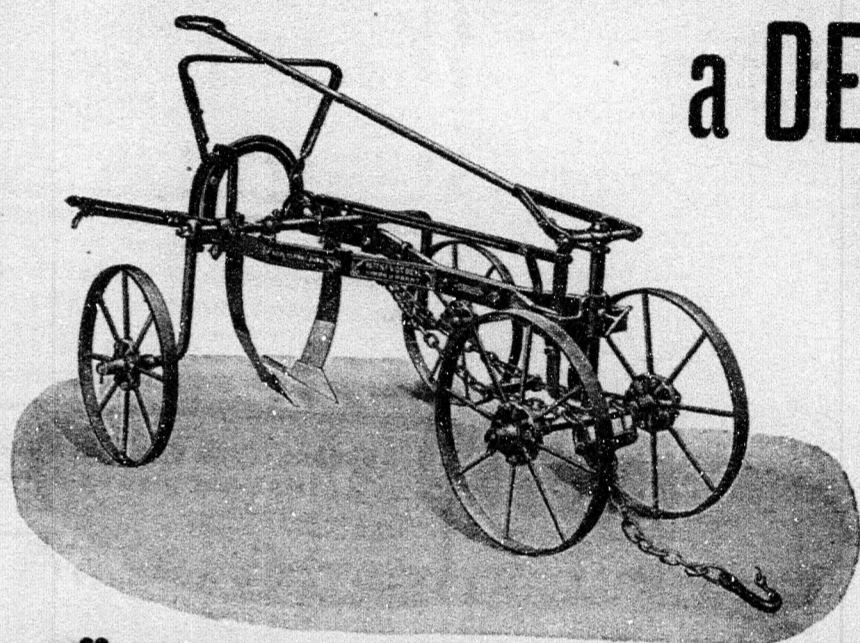
Cipők és eszímák a legolcsóbb gyártásban. Férfi sárga vagy fekete TEHÉNBOR-BAKANGS, 11 sz. 21. bőrmag. P 11-50, 12-50. Férfi sárga STRAPACIPŐ, amerikai forma. P 13-30. Férfi fekete BOX EGÉSZCIPŐ, szép kivitel. P 18-50. Férfi sárga vagy fekete STRAPACSZÍMA, pulha- vagy kemény-szárú. P 32-50. VADÁSZ- és SPORTCIPŐK is kivitelben P 22-28, 29-30. Finom, kézimunka, BOX-CSZÍMA 50-60. Lovábi megrendelésnél pontosan tojást, három pár rendelésnél postaköltséget nem számít.

Kiss H. cipőgyáregeszkedő. Budapest, VII., Miksa-utca 13. Dohány-utca sarkán 6328.

A zöldtrágya és alkalmazása. Írta: Gyárfás József. Ár 3 pengő. „PÁTRIA” R-T. könyvvesztélye, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

MÉLYHÚTÉS — JÉGGYÁRTÁS minden szakértelmem és vegyszer nélkül. A BROWN-BOVERI 6018 hűtőautomatával. Egyeztető: Nincs közlő! Hűtőautomata mellett elsőrangú ammoniak-kompresszorokkal szolgálhatunk. Gellért Ignác és Társa R.-T. Budapest, VI., Podmaniczky-ut. 41. WIEN TELEFON: AUTOMATA 212-91 BRÜNN

Olcsó és gyors répakiszedés: a DEYL-gyár új répa- kiemelőjével.

Könnyű!
Kis vonóerőszükséglet!
Nagy teljesítmény!
Tökéletes répakiemelés!
Sérületlen répa!
Olcsó ár!

Ára P 200.-

BÄCHER-MELICHAR Budapest, V., Vilmos császár-út 60.
TELEFON: Automata 228-02, Automata 219-57

DRÓTFONAT
 A LEGJOBB KERÍTÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
 BUDAPEST, IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

Tengerimorzsolót
 napi 3-4 vagonos teljesítményű, üzemképes állapotban **megvételre keresünk.** Ajánlatokat Báró Bornemissza uradalom intézősége, Dees, Tolna megye címre kérünk. 6506

Törzskönyvezett mangalica tenyészkacák és tenyészkocák
 másfél évesek, átvészeltek **eladók** 6255
CSOBAI GYULA gazdaságában, **CSOBAJ**
 Szabolcs m. Posta, telefon helyben, v. á. Tarcsl.

Szalma- és szénaeladás!
 Kistelek és Kiskunfélegyháza között, állomástól 17 km., tiszai hajóállomástól 8 km. nyire: 20 vagon tavaszi szalma, 100 vagon őszi szalma és 10 vagon bükkönyszéna eladó. Érdeklődni lehet: Ötvös Oszkár, Budapest, II., Margit-rakpart 53. 6513

Bérletet keresek
 1000 hold körül, Dunántulon, tavaszi átvételre, hol az élő és holt leltárilag átadó. Ajánlatokat „Dunántul 11016” jellegre Sikray hirdetőirodába, Budapest, VI., Vilmos császár-út 33. kérek. 6512

Nagytény legjobbján helyén, villamos mellett 522 négyszögölnő 5 parkettás, egy manzárd-szobás, azonnal beköltözhető uriak, három szobakonyhás melléképület, betonozott istálló, garage, gazdasági épület, üvegház, féléron **eladó.** 16.000 pengővel átvehető. Lévai, Budapest, V., Sas-utca 29., félelelet 38. 6511

Tejgazdasági gépek
Westfalia tejfőzők, tejhűtők, fejővödörök, tejkanak stb. szolid kivitelben és árban kaphatók!
Stanga József tejgazdasági gépüzletében, Budapest, IX., Ráday-u. 26/L. Szíveskedjék a pontos címre ügyelni! Ajánlatok díjmentesen.

Gőzekebérszántást
 őszi és tavaszi szántást, gyeptréást, szőlőtelepek, faiskolák, erdősítesek mély rigolizását elvállalja **Wolff Ernő**, Budapest-Kelenföld
 Telefon: LA 13-52 Sürgőncím: Wolffke Budapest

Selejtmarhaeladás.
 A csőszpusztai, ódalmendi és ozorai kincstári gazdaságoknál selejtigás-ökrök, tehének és növendékállatok eladók. Az állatok említett gazdaságokban megtekinthetők, ahol a részletes átvételi feltételek megtekinthetők. Az állatok vételére vonatkozó irásbeli ajánlat **1. hó 31-én 12 óráig a kincstári gazdaságok jószágkormányzójához.** (Budapest I., postafiók 11.) postán küldendőkként, hogy az ajánlatok a fentebbí időpontig beérkezzenek, mert később beérkező ajánlatok figyelembe nem vehetők. 6507

Szónát és szalmát
 próselve vagy laza. teljes vagonrakományokban szállít legolcsóbb napi áron:

Böhm Arnold
 takarmány- és terménynagykereskedő
 Budapest
 VII., Vörösmarty-utca 20.
 Telefon: József 241-81 6882

Mérleggyár
ZISKA J. utóda
Rostély György
 Budapest, VI., Eötvös-utca 47. az.
 Telefon: Torz 246-12
 Javítómunkák elfogadók
 Aranykorlat bérmentés költés
 Alapítva: 1872. — Jókiszakos használat, de már kifáradt és hiányzó mérlegek is kaphatók. 6555

Védje meg állatait
 a takarmányban mindig található vas és egyéb veszélyes fémanyagoktól.
Nem lesz többé kényszerűvéágása
 ebből kifolyólag
ha speciális mágneskészülékeimet alkalmazza.
 Egyedársítás: **KEMÉNY MANÓ**
 Budapest, V., Rudolf-rakpart 8. 6130

FŐZ VILÁGIT FÜT
PHOEBUS

 nappal FÜT FŐZ esle VILÁGIT
FALUN TANYÁN PÓTOLJA A VILÁGÍT
1 órára 2 fillér 3⁰⁰ gyorityafony
 Tökéletes! Szagtalan! Bél nélkül ég!
Kellemessé teszi estét!
 16-20 óráig világít 1 liter közönséges petróleummal.
 Kérjen ismeretlent! Vezérképviselet **Ardé József** Füztesél
 Budapest, VI., Vilmos császár-út 43.

LÖTT ELŐ VADAT

minden mennyiségben mindenkor
átveszünk a legmagasabb napi
árakon és minden mennyiségben
szállítunk.

Szállítóinknak kívánatra óvadékokat nyújtunk!
A szállítmányok értékét az átvétel után
azonnal kiegyenlítjük.

MAGYAR VADKIVITELI VÁLLALAT
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IX., Tóth Kalmán-utca 8-10. (Hűtőház)

Sürgőnycim: VADHUS Budapest

TELEFON: 6384
I. 371-44, továbbá 454-62, 454-63, 454-64

Traktortulajdonosok figyelmébe ajánlom

Gépgyáramat, ahol speciálisan traktorhengereket és
tengelyeket csiszolok. Készítek új dugattyukarokat, új
dugattyúkat, bármely alkatrészt minta után, kifogástalan
anyagból és olcsóbban, mint a készletek. Messzemenő
szavatosság mellett készítek új ipari motorokat 6-16
HP-ig, dinamó- vagy szivattyúhajtáshoz, vagy bármely
új szivattyúkat. Feszítésgenerátorokat. Török, valamint
szalma- és dobtengelyeket gölyöcsapágyra és minden-
nemű más munkákat. Hívásra személyesen tartozok díj-
talanul. Műszaki tanácsot és referenciákkal szolgálhatok.

GARTKÓ GYÖRGY gépgyára, BUDAPEST
VI., SZEGEDI-UT 48. SZ. (Béke-tér, villamosmegálló.)
Telefon: L. 915-50 6415 Telefon: L. 915-50

Magyar Általános Kőszénbánya
Részvénytársulat, Budapest
V., Zoltán-utca 2-4.

Szállít: acéplemez, gőzszántáshoz és házfűtőshöz

la tatali fojás- és téglabrikettet
la tatali darabos- és kockaszénét

Felsőgallai karbidot,
nagyüzlárdaságu portland cementet,
égetett meszet

NYEREMÉNYEK

az új m. kir. osztálysorsjátékban
Az elérhető legnagyobb nyertes:

Pengő **500.000** Pengő

Jutalom és nyertesnyeremények:

- 300.000
- 200.000
- 100.000
- 50.000
- 40.000
- 30.000
- 25.000
- 20.000

0481/B

stb., stb., összesen közel
8 millió pengő készpén: de
84.000 sorsjegy közül 42.000 biztosan ny
tehát minden második sorsjegy!

Első húzás már 26-án kezdő ik!

Sorsjegyek a hivatalos áron:

- Egész 24 P
- Fél 12 P
- Negyed 6 P
- Nyelvad 3 P

az összes árusítóknál kaphatók.

Gazdaságosság minden cseppben.

A traktor csak zavarmentes üzem mellett
lehet gazdaságos. Arra való tekintettel,
hogy a traktornál előforduló üzemzava-
rok jórészt gondatlan kezelés és silány
minőségű üzemanyag használatának a
következménye, nagyobb gondot kel-
lene fordítania az üzemanyag megvá-
lasztására.

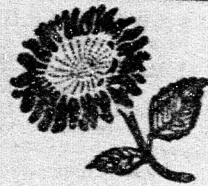
Használjon Sunflower petróleumot!

A Sunflower petróleum minősége töké-
letesen megbízható és bármikor bárhol
beszerezhető. Használata a traktor tel-
jesítőképességének és üzembiztonságá-
nak növelését jelenti.

A helyes kenésre - Gargyle Mobiloil-t!

SUNFLOWER PETROLEUM

VACUUM OIL COMPANY R. T. BUDAPEST

ANGOL LISTER KESKENYVÁGÁNYU BENZINMOZDONY

valamint 1-5-25 lóerős
benzinmotorok, villany-
agregátumok utólrétegetlenek.

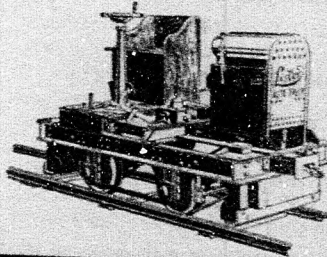
Vezérképviselő: 0817

Südfeld Gábor

okl. gépészmérnök

Budapest, VI., Szondy-u. II. sz.

Telefon: Aut. 246-11

Nincs többé kifakult, repedezett lószerszám
ott, ahol a „**LUKRECIA**” lószerszámtestő és impregnáló használják

Azonnal hozasson Tokintotes ur „**LUKRECIA**”-t, milliókat takarít meg

Esős időben nélkülözhetetlen!

Gyártja és szállítja: Vad és Takács vegyi- és olajipartelepe,
Budapest, VII., Bácska-u. 9. Telefon: József 422-19

Nagy olaj- és tüzelőanyagmegtakarítás.
Vásároljon TEUES dugattyúgyűrűket!

Nagy rakás traktorméretekben,
javítási méretben nagy választék.
BALOGH ARTHUR okl. gépészmérnök
Budapest, V., Lipót-körút 27. szám
Telefon: Automata 295-39 6386

Tejet, tejszint veszünk

VITAMIN Tejipari Vállalat

Budapest, VIII., Kálvária-utca 23. szám. 6382
TELEFON: J. 323-40 TELEFON: J. 323-40

Petróleumgáz

a legolcsóbb és legtürelmesebb világítás!

KRONOS ASZTALI LÁMPA

Kapható a Kronos égő külön is, felszerel-
hető minden meglévő 11, 15, 20 és 30-as
lámpára.

A legegyszerűbb kezelés, üzembiztos és
kevés petróleumfogyasztás.

Kronos asztali lámpa, teljesen felsze-
relve P 25-
Kronos égő izzóval és üveggel P 16-
Tartalekiző P 1-
Tartalekiző P 1-
11, 20, 30 kisebbítő, vagy nagyobbító
csavar P -80

Nagyfényű gázlámpák

POLAR vihar- és szélálló HASAG

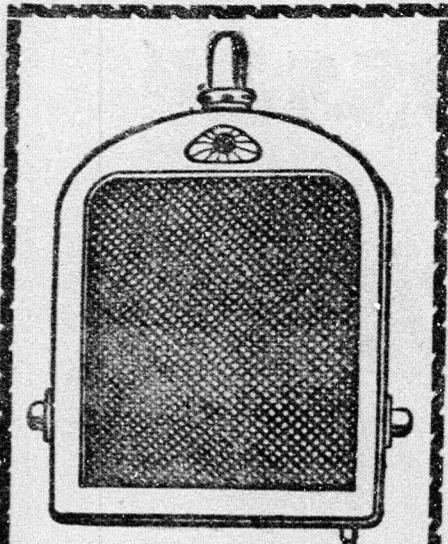

Üzletek, vendéglők, mű-
helyek, gazd. épületek, iro-
dák, utak stb. világítására.

Petróleumfogyasztás
12 óra alatt 1 liter.

200/300 Hasaglámpa P 45
300/400 Hasaglámpa P 60
200/300 Polarlámpa P 70
300/400 Polarlámpa P 90
600/800 Polarlámpa P 120

ab raktár Budapest, a csomagolás önköltségi áron.
METEOR VILÁGÍTÁSI ÉS OLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, Rákóczi-ut 73. szám. — Telefon: József 354-81

Traktor- és autóműtök javítását

és új hűtők szállítását gyorsan és legjobb kivitelben legelőcsöbba vállalja a legelső és legnagyobb hazai hűtőgyár

„IKARUS”
HÜTŐ- ÉS FÉMÁRU R.-T.
Budapest, VI., Országbíró-utca 26/b
TELEFONSZÁM: LIPÓT 978-08

STEFANITS JÁNOS
CIPÉSZMESTER
ANGOL LOVAGLÓCSIZMA SPECIALISTA
Diszmagyar-, angol lovagló-, Polo-csizmák, abszolút vízhatlan vadász-cipők, vadászcsizmák, szalancipők, sportcipők készítése
mérték után. 5712
ELSŐRENŐ KIVITEL * MÉRSÉKELT ÁRAK.
Speciális angol bőranyagok állandóan raktáron.
Budapest, IX., Öllői-út 85.
TELEFON: JÓZSEF 418-24

MARABU Kazánok és radiátorok központi fűtésekhöz. Gőzfűző-, gőzmosó- és fertőtlenítő-berendezések. Oranier, Ichor és Marabu folytonégő kályhák. 6162

MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T., Budapest

SZEB Cementipari gépek és formák, teljes berendezések cementárúgyarak és, mükögyarak részére. Építkezési gépek, keverők, felvonók. SZANTO és BECK mérnök speciális gépgyára, Budapest

X₁₁ Gyömrői-út 76-78, József 350-88, Telefon: József 390-34

28 LÓERŐS RAUPENSTOCK
LÁNCTALPAS TRAKTOR

38-40 LÓERŐS GÉM
KEREKES TRAKTOR

ÁTÁZOTT FÖLDRE VONTATÁSRA HOMOKRA HEGYES TEREPRE LEGKÖTÖTTEBB TALAJON LEGNAGYOBB TELJESÍTMÉNYRE

Gazdasági főkönny és Motorok Rt. Budapest, Szabóvárosi út 29-31. szám

Liptay Jenő m. kir. gazdasági főtanácsos, földbirtokos szerkesztésében megjelent:

Gazdasági főkönny
a hozzávaló nyomtatványokkal együtt 30— pengőért szerzethetők be vállalatunk nyomtatványosztályában.
"PÁTRIA" IROD. VÁLL. ÉS NYOMDAI R.-T. BUDAPEST, IX. KER., ÖLLŐI-ÚT 25. SZÁM.

ÁLLAMI ELISMERŐ OKLEVÉL. ARANY ÉREM. EZÜST ÉREM. ALAPITTATOTT: 1909.

WEISZ A. FOGASKERÉNGYÁR
FOGASKERÉKEK
AUTÓALKATRÉSZEK
GÉPGYÁRTÁS 6020
BUDAPEST, VIII., NAGYTEMPLOM-U. 34.
TELEFON: JÓZSEF 398-05 és 455-85

GŐZEKE részleteket mindenféle gyártmányú gőzekehez készít és szállít precíz kivitelben, acél fogaskerekeket, fémcsapágyakat, türszekrényeket, ekevasakat stb. SODRONYKÖTELEKET

SZILÁGYI és DISKANT gépgyára MISKOLCON.
Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T. Ford-autók. Fordson-traktorok Képviselete.

Autó- és szántómotor **FŐTENGELYEK és HENGEREK CSISZOLÁSA**
és minden a szakmába vágó alkatrészek készítése 6012

DEDICS TESTVÉREK
Budapest, VIII., Thék Endre-utca 15.
Telefon: J. 303-45
Alapítva 1903

Minden házban

lakásban, műhelyben, üzletben, gazdasági helyiségben **nappali világosságot áraszt a**

DITMÁR-gyártmányu **„MAXIM”** petróleum gázlámpa

Olcsón és könnyen hozzáférhető. Kérjen képes ingyenes árjegyzéket még ma! Egyedárusító: **BLUMENTHAL LAJOS** vasnagyhenteskedő Budapest, V., Váci-ut 4. Kedvező fizetési feltételek!!! Képviselek kerestetnek meghatározott körzetek részére 6516

REIMA jegyü, legújabb szabadalmazott **burgonyaásógépek** a legtökéletesebbek.

DEERING amerikai darálógépek mindenféle magvakhoz és csövestengerihez, ugy-szintén olajpogácsa megőrlésére kiválóan alkalmasak.

DEERING műtrágyaszórógépek, valamint eredeti **KUXMANN WESTFÁLIA** műtrágyaszórógépek közel 30 év óta általános közkedveltségnek örvendenek.

Arajánlattal és felvilágosítással készségesen áll rendelkezésre: **PROPPER SAMU R.-T., Budapest, V., Vilmos császár-ut 52.**

Működéséről: Minden szöveg... 50% engedmény...

KISHIRDETESEK

Belföldi állásokra vonatkozó hirdetések csak a munkaadó bíróság vagy bérlet címek... 10% engedmény...

Üjtitelen állásajánlatok

NOVEMBER elsejéi helyettes... 25 éves, magyarországi akadémista...

BÉRGAZDASÁGI INTÉZŐ

NOVEMBER elsejéi helyettes... 25 éves, magyarországi akadémista...

DUNANTULI, nagy gyakorlatú

DUNANTULI, nagy gyakorlatú... 44 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert minden ágában

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert minden ágában... 25 éves, csatlós, okleveles...

SŐTLEN, vállalkozó kereskedő

SŐTLEN, vállalkozó kereskedő... 35 éves, csatlós, okleveles...

KERESZTÉNY, szőlőművelés

KERESZTÉNY, szőlőművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

MEGBIZHATÓ, családvezető

MEGBIZHATÓ, családvezető... 35 éves, csatlós, okleveles...

ORVOSI-TRAKTOR, kocsis

ORVOSI-TRAKTOR, kocsis... 35 éves, csatlós, okleveles...

KERESZTÉNY, szőlőművelés

KERESZTÉNY, szőlőművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, földművelés

TEHÉNSZAZDA, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

ÁLLÁS KERESKŐ

ÁLLÁS KERESKŐ... 35 éves, csatlós, okleveles...

ISZÁNI, segédnöki vagy elhelyezési

ISZÁNI, segédnöki vagy elhelyezési... 35 éves, csatlós, okleveles...

FÖLDMŰVELÉSŐK, földművelés

FÖLDMŰVELÉSŐK, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

SEGÉDZETI, nagy gyakorlatú

SEGÉDZETI, nagy gyakorlatú... 35 éves, csatlós, okleveles...

INTEZŐ, keresztyén, járvány

INTEZŐ, keresztyén, járvány... 35 éves, csatlós, okleveles...

ISZÁNI, segédnöki vagy elhelyezési

ISZÁNI, segédnöki vagy elhelyezési... 35 éves, csatlós, okleveles...

FÖLDMŰVELÉSŐK, földművelés

FÖLDMŰVELÉSŐK, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

GAZDASZT, földművelés

GAZDASZT, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

PERFECT, kocsis

PERFECT, kocsis... 35 éves, csatlós, okleveles...

EDDŐRI, segédnöki vagy elhelyezési

EDDŐRI, segédnöki vagy elhelyezési... 35 éves, csatlós, okleveles...

SZÁNTARÓ, földművelés

SZÁNTARÓ, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

FÖLDMŰVELÉSŐK, földművelés

FÖLDMŰVELÉSŐK, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

GAZDASZT, földművelés

GAZDASZT, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

GAZDASZT, földművelés

GAZDASZT, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

GAZDASZT, földművelés

GAZDASZT, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

INTELLIGENS, nagy gyakorlatú

INTELLIGENS, nagy gyakorlatú... 35 éves, csatlós, okleveles...

FÖLDMŰVELÉSŐK, földművelés

FÖLDMŰVELÉSŐK, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

GAZDASZT, földművelés

GAZDASZT, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

PERFECT, kocsis

PERFECT, kocsis... 35 éves, csatlós, okleveles...

EDDŐRI, segédnöki vagy elhelyezési

EDDŐRI, segédnöki vagy elhelyezési... 35 éves, csatlós, okleveles...

SZÁNTARÓ, földművelés

SZÁNTARÓ, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

FÖLDMŰVELÉSŐK, földművelés

FÖLDMŰVELÉSŐK, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

GAZDASZT, földművelés

GAZDASZT, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

GAZDASZT, földművelés

GAZDASZT, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

GAZDASZT, földművelés

GAZDASZT, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

GAZDASZT, földművelés

GAZDASZT, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

GAZDASZT, földművelés

GAZDASZT, földművelés... 35 éves, csatlós, okleveles...

FŐKERTÉSZ, nagy gyakorlatú

FŐKERTÉSZ, nagy gyakorlatú... 35 éves, csatlós, okleveles...

SZARÁS, nagy gyakorlatú

SZARÁS, nagy gyakorlatú... 35 éves, csatlós, okleveles...

KERTÉSZ, nagy gyakorlatú

KERTÉSZ, nagy gyakorlatú... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert

TEHÉNSZAZDA, ki a tehénszert... 35 éves, csatlós, okleveles...

Amerika legkiválóbb traktora azért a 17-28 HP

TWIN CITY

TRAKTOR

MERT:

Középkötött talajon 8" szántási mélységnél,
fogyaszt magyar holdankint: kb. 4'5 kg. petróleumot,

óránként felszánt: kb. 2 magyar holdat,
vonóhorogteljesítménye 17 HP

Alkatrészszükséglete a legminimálisabb.

Üzemzavarok nem fordulhatnak elő.

Üzembiztonsága tökéletes.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, V., Vilmos császár-út 32.

Mezőgazdák
„Zuhataq” kutja

a legegyszerűbb és legjobb!

Feltétlen hygienikus!

Sok ezer darab évtizedek óta üzemben!

Kedvező fizetési feltételek!

Kizárólag szállítja a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

Most jelent meg!
Gróf Béla dr. és Révy Dezső
gazd. akad. tanárok
szerkesztésében

Növénykórtan

40 szövegképpel P 750

Gazdasági növénytan

73 ábrával P 750

„Patria” R. T. Könyvostálya,
Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

50 évesek a

FREUND-nyergek, lószerszámok
nyereg- és istállószerek

KÉPES ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA!

ALAPITVA 1848-BAN

FREUNDA. ÉS FIA

BUDAPEST, VIII., KÖFARAGÓ-UTCA 8.

Telefon: József 313-18 6147 Telefon: József 313-18

A zöldtrágya és alkalmazása. Irta: Győrffy Károlf, 8 pengő előzetes beklődés mellett bérmentve.
„Patria” R. T. Könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek)

Bivalytehenészet

a gazdaság parcellázása folytán eladó, szoptatós,
fejős és hasas tehének, 3 éves befolyatott üszök
és fiatalabb növendék. Szigligeti Bergszőlő-
gazd. társaság, u. p. Szigliget, Zala m.

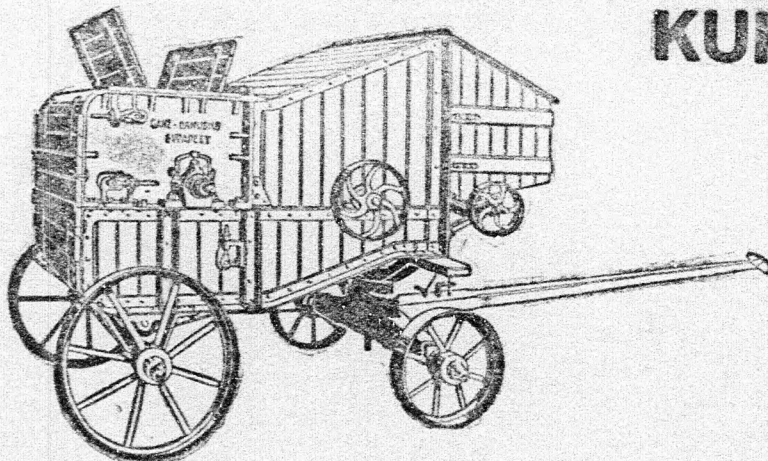
Évi kötés mellett

vajat és uradalmi tejet

átvesz legmagasabb napi áron Sanus Tej-
üzem R. T., Budapest, VIII., Kerpfenstein-u. 13.
Telefon: József 458-52 6280

HAZAI GÉPKERESKEDELMI R. T.

GANZ ÉS TÁRSA—DANUBIUS GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R. T. VEZÉRKÉPVISELETE
V., Vilmos császár út 76. ♦
TELEFON: Lipót 908—90 és 91.

Szab. ÁSVÁNYI-féle

KUKORICASZÁRTÉPŐK

Alkalmasak:

kukoricaszár, tők- és répalevél, szőlőnyerge felaprítására.

A száraz kukoricaszárban van:

Fehérje 17%

Zsir 0'5%

Keményítő 20'3%

Nyersrostf 23'5%

129 kg töpelt kukoricaszár tápértéke = 100 kg réti szőna tápértékével.

Ne pazarolja el a kukoricaszárát, hanem dolgoztassa fel az Ásványi-féle kukoricaszártépő géppel.
Kivánatra készséggel szolgálunk árajánlattal és prospektusokkal.

„PÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek)

Feladás nyomdavezető: Mészáros Vilmos